

Dragi studenti,

U modernoj ekonomiji nijedan resurs nije tako važan kao ljudi sa svojim znanjima i vještinama. U skladu sa tim, obrazovanje i stručno usavršavanje određuju kvalitet ljudskih resursa, a razvoj istih utiče na produktivnost i konkurentnost svake djelatnosti.

Permanentno unapređivanje obrazovanja inženjera je od posebnog značaja, zbog ubrzanog razvoja nauke i tehnologije, kao i čestih izmjena tehničke i pravne regulative u ovim oblastima. Trudimo se da vam pružimo odgovarajući nivo znanja, koji će omogućiti da se aktivno i ravnopravno uključite u tržište rada, da rješavate probleme i ne bježite od profesionalnih izazova. Pored toga, želimo da kod vas formiramo svijest o značaju pripadnosti instituciji koja vas je profesionalno iznjedrila.

Fakultet koji upisujete ponosi se tradicijom dugom gotovo 40 godina. Za to vrijeme bilježi kontinuiran razvoj i prilagođava se potrebama savremenog visokog obrazovanja i dinamičnog tehnološkog napretka. Danas je to moderna institucija koja nudi obrazovanje na tri studijska programa, poštujući principe multidisciplinarnosti, ali i specifičnosti pojedinih oblasti. Zahvaljujući kadru, prostornim i infrastrukturnim kapacitetima, Fakultet uspješno organizuje, ne samo obrazovni proces na sva tri nivoa studija, nego i stvara značajne potencijale za bavljenje naučno istraživačkim radom.

Metalurško-tehnološki fakultet vam nudi dva akademska studijska na sva tri nivoa studija. To su studijski programi Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija. Na primijenjenom studijskom programu Zaštita životne sredine, nastava se organizuje u prva dva ciklusa studija.

Živimo u dobu kada na raspolaganju imamo čak preko 80.000 različitih materijala koji su nastali kao proizvod zahtjeva savremenog društva i potrebe za očuvanjem životne sredine.

Znanje koje možete steći na našoj instituciji kvalifikovaće vas za uspješan rad u oblastima dizajniranja i primjene inženjerskih materijala, projektovanju tehnologija, optimizaciji proizvodnih procesa, zaštite životne sredine. Zavisno od izbora uže oblasti možete postati stručnjaci za procesnu i prerađivačku metalurgiju, dizajniranje novih materijala, sintezu organskih i neorganskih proizvoda, inženjerske aspekte u životnoj sredini u upravljanju resursima i otpadom. Široka je lepeza vrlo aktualnih tema koje ćete imati prilike da izučite na Fakultetu iz oblasti metala, legura, organskih i neorganskih tehnologija i proizvoda, novih materijala, elektrohemijskog inženjerstva, zaštite životne sredine.

Vaši ciljevi i interesovanja mogu biti različiti, ali ono što je sigurno je da ćete na ovom Fakultetu dobiti dobre osnove za adekvatno širenje svojih profesionalnih interesa, bez obzira da li vaš budući poziv bude vezan za tehnološke procese ili naučno istraživački rad.

Želim vam dobrodošlicu i uspješan zajednički put kroz neiscrpan svijet znanja.

Srdačno,

Prof. dr Mira Vukčević,

Dekan Metalurško-tehnološkog fakulteta

SADRŽAJ

NASTAVNI PLAN AKADEMSKOG STUDIJSKOG PROGRAMA "METALURGIJA I MATERIJALI"	3
ECTS katalozi - I godina	4
ECTS katalozi - II godina	17
ECTS katalozi - III godina	29
NASTAVNI PLAN AKADEMSKOG STUDIJSKOG PROGRAMA "HEMIJSKA TEHNOLOGIJA"	43
ECTS katalozi - I godina	44
ECTS katalozi - II godina	57
ECTS katalozi - III godina	69
NASTAVNI PLAN PRIMIJENJENOG STUDIJSKOG PROGRAMA "ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE"	83
ECTS katalozi - I godina	84
ECTS katalozi - II godina	97
ECTS katalozi - III godina	104

OSNOVNE STUDIJE – STUDIJSKI PROGRAM :METALURGIJA I MATERIJALI

NASTAVNI PLAN

R. br	Naziv predmeta	Sem.	Broj časova			BROJ ECTS	
			P	V	L		
PRVA GODINA							
1.	Opšta hemija	I	3	0	3	7	
2.	Matematika I	I	3	2	0	7	
3.	Fizika	I	2	1,5	0,5	5	
4.	Računarstvo	I	2	2	0	4	
5.	Tehnička dokumentacija	I	2	2	0	4	
6.	Engleski jezik I	I	2	2	0	3	
7.	Neorganska hemija	II	3	0	3	6	
8.	Matematika II	II	2	2	0	5	
9.	Fizička hemija sa elektrohemijom	II	3	1	1	6	
10.	Termodinamika materijala	II	3	2	0	6	
11.	Uvod u metalurgiju i materijale	II	2	1	0	4	
12.	Engleski jezik II	II	2	2	0	3	
Ukupno časova aktivne nastave			29	17,5	7,5		
Ukupno ECTS kredita						60	
DRUGA GODINA							
1.	Struktura materijala	III	3	0	3	6	
2.	Mehaničko ponašanje materijala	III	3	1	1	6	
3.	Toplotehnički procesi	III	3	2	0	6	
4.	Elektrotehnika sa elektronikom	III	2	2	0	4	
5.	Instrumentalne metode	III	2	0	3	5	
6.	Engleski jezik III	III	2	2	0	3	
7.	Fizika čvrstoće i plastičnosti	IV	3	2	0	7	
8.	Fazne transformacije	IV	3	2	0	6	
9.	Osnovi metalurških procesa	IV	3	2	0	6	
10.	Ispitivanje materijala	IV	3	0	2	6	
11.	Korozija i zaštita materijala	IV	2	0	2	5	
Ukupno časova aktivne nastave			29	13	11		
Ukupno ECTS kredita						60	
TREĆA GODINA							
1.	Osnove livarstva	V	3	2	0	6	
2.	Osnovi oblikovanja deformacijom	V	3	1	1	6	
3.	Metalurške peći	V	3	2	0	6	
4.	Projektovanje i postrojenja	V	3	2	0	6	
5.	Termička obrada	V	3	1	1	6	
Modul: Metalurško inženjerstvo		Modul: Inženjerstvo materijala					
6.	Metalurgija obojenih metala	Keramički materijali	VI	3	2	0	5
7.	Metalurgija gvožđa i čelika	Kompozitni materijali	VI	3	2	0	5
8.	Metalurgija zavarivanja	Vatrostalni materijali	VI	2	2	0	4
9.	Procesi rafinacije	Polimerni materijali	VI	2	2	0	4
10.	Stručna praksa		VI	2	1	0	2
11.	Završni rad		VI				10
Ukupno časova aktivne nastave			27	18	1		
Ukupno ECTS kredita						60	

A decorative graphic consisting of several curved, overlapping arrows in shades of gray, pointing towards the center of the page. The arrows are arranged in a circular pattern, creating a sense of movement and flow.

I GODINA

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: OPŠTA HEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	7	3+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz Opštu hemiju student treba da upozna osnovne zakone i savremene teorije u hemiji kao i da dobije, u elementarnom obimu, prikaz većine ključnih oblasti savremene hemije, tako da kasnije može lako da se uključi u izučavanje bilo koje posebne grane hemije ili neke druge prirodne nauke.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Zorica Leka i Msc. Milica Kosović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (lab oratorijske i računске), samostalna izrada domaćih zadataka, konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Svečani prijem studenata. Upoznavanje studenta sa nastavom, domaćim zadacima, kolokvijumima, završnim ispitom, -Podjela Informacija za studente i plan rada. Značaj hemije. Vrste i osobine supstanci. Hemijski elementi i jedinjenja. Osnovni stehiometrijski zakoni.
II nedjelja	Atomska i molekulska masa. Mol i molska masa. Energetske promjene pri hem. reakcijama. Hesov zakon. Gasni zakoni.
III nedjelja	Elektronska struktura atoma. Borov i Bor-Zomerfeldov model atoma. Kvantno-mehanički model atoma. Kvantni brojevi. Osnovni talasno mehanički principi i pravila. Atomske orbitale.
IV nedjelja	Raspodjela elektrona u kvantnim nivoima.Struktura atoma i Periodni Sistem Elemenata.Test provjere znanja
V nedjelja	Hemijska veza i struktura molekula. Jonska veza. Kovalentna veza . Metalna veza . Medumolekulska veze.
VI nedjelja	Disperzni sistemi.
VII nedjelja	Rastvori elektrolita. Jonske reakcije
VIII nedjelja	Kolokvijum I
IX nedjelja	Hemijska kinetika. Popravni I kolokvijum.
X nedjelja	Hemijska ravnoteža. Ravnoteža u homogenim sistemima.
XI nedjelja	Vodeni rastvor soli.
XII nedjelja	Ravnoteža u heterogenim sistemima..
XIII nedjelja	Agregatna stanja.
XIV nedjelja	Kolokvijum II
XV nedjelja	Popravni kolokvijuma II

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma.

Konsultacije: Ponedjeljak 12-13h; Četvrtak: 11-12h.

Opterećenje studenta u časovima
Nedjeljno: 7 kredita x 40/30 = 9 sati i 30 minuta
Struktura: 3 sata predavanja, 3 sata vježbi, 9 sati i 30 minuta individualnog rada studenata (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije
Ukupno opterećenje za predmet 7x30 = 210 sati

Literatura

- M. Dragojević, M. Popović, S. Stević, V. Ščepanović, Opšta hemija, TMF, Beograd, 2003. Knjiga,
- Filipović, S. Lipanović, Opća i anorganska kemija, Školska knjiga, Zagreb, 1988. Knjiga,
- Z. Leka, Praktikum opšte hemije sa zadacima , Podgorica , 2009.
- Milan Sikirića, Stehiometrija, Školska knjiga, Zagreb, 1989., Zbirka zadataka.
- M. Popović, D. Vasović, Lj. Bogunović, D. Poletić, O. Đuković: Zbirka zadataka iz Opšte hemije, TMF Beograd, 2003

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje

- Aktivnost u toku predavanja i kontrolni test: (0 - 3 poena)
- Aktivnost na vježbama i predati izvještaji: (0 - 4 poena)
- Tačno urađeni domaći zadaci: (0 - 3 poena)
- I kolokvijum: (0 - 20 poena)
- II kolokvijum: (0 - 20 poena)
- Završni ispit: (0 - 50 poena)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: MATEMATIKA I

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali /Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	7	3+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje matematike razvija logičko razmišljanje, preciznost, sposobnost izdvajanja glavnog, saopštavanja neophodnog za razumevanje složenijih problema koji nastaju u različitim oblastima stvaralaštva savremenog čoveka. Predmet je bazična disciplina.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Biljana Zeković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Osnovni matematički pojmovi (skup, relacija, funkcija)
II nedjelja	Osnovne algebarske strukture (grupoid, polugrupa, grupa, prsten, polje, telo)
III nedjelja	Polje realnih brojeva
IV nedjelja	Brojni nizovi. Konvergenca
V nedjelja	Monotoni nizovi. Broj e. I test
VI nedjelja	Funkcije. Granične vrednosti funkcija
VII nedjelja	Neprekidnost funkcija
VIII nedjelja	Osnovna svojstva neprekidnih funkcija. II test
IX nedjelja	Izvod i diferencijal prvog i višeg reda
X nedjelja	Osnovne teoreme diferencijalnog računa
XI nedjelja	Ispitivanje i grafičko pretstavljanje funkcija. Kolokvijum
XII nedjelja	Neodređeni integral i osnovna svojstva
XIII nedjelja	Osnovne metode integracije. III test
XIV nedjelja	Određeni integral i osnovna svojstva
XV nedjelja	Neke primene određenog integrala. Nesvojstveni integrali

Obaveze studenta u toku nastave: Prisustvo predavanjima i vežbama, izrada 3 testa, kolokvijuma i završnog dela ispita

Konsultacije: Ponedjeljak 12-13h; Četvrtak: 11-12h.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 7 kredita x 40/30 = 9 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet 7x30 = 210 sati
Literatura	Osnove matematike, V.S.Šipačev, Diferencijalni i integralni račun, V. Dašić Zbirka rešenih zadataka, Ušćumlić, Miličić
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - 1 kolokvijum - 24 poena, - prosustvo 2 poena, - 3 testa po 8 poena, - završni ispit, 50 poena. Sve u pisanoj formi, uz usmenu proveru znanja u slučaju bilo kakvih nejasnoća ili sumnje da su korišćena nedozvoljena sredstva (telefon, bubice, prepisivanje, itd.) <p style="text-align: center;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: FIZIKA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	5	2+1.5+0.5

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Usvajanje osnovnih pojmova, principa i zakona u oblasti fizike

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Slobodan Jovanović i mr Marija Daković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске vježbe, laboratorijske vježbe, domaći zadaci, konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvodno predavanje, obnavljanje elementarnih pojmova iz srednje škole, test
II nedjelja	Kinematika - osnove, relativnost kretanja, prevolinijsko kretanje, kružno kretanje.
III nedjelja	Dinamika materijalne tačke - osnove, Njutnovi zakoni, moment sile i moment impulsa
IV nedjelja	Rad, energija i snaga u mehanici; gravitacija
V nedjelja	Elastične osobine tijela, prosto harmonijsko kretanje
VI nedjelja	Statika fluida; dinamika fluida.
VII nedjelja	Talasno kretanje; akustika
VIII nedjelja	Naelekrisanje, elektrostatičko polje, Kulonov zakon, potencijal, kondenzatori
IX nedjelja	Električne struje, električni otpor, Omov zakon, elektromotorna sila, električna kola
X nedjelja	Magnetsko polje, Bio-Savarov zakon; Zemljino magnetsko polje
XI nedjelja	Geometrijska optika - osnove; fizička optika – osnove
XII nedjelja	Zračenje crnog tijela; fotoelektrični efekat, Komptonov efekat
XIII nedjelja	X-zraci, talasno-čestični dualizam; Borov model atoma
XIV nedjelja	Struktura i karakteristike jezgra atoma; jonizujuće zračenje; zaštita od zracenja
XV nedjelja	Rekapitulacija gradiva i priprema za završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Uredno pohađanje nastave, izrada domaćih zadataka, učešće na konsultacijama

Konsultacije: Prate predavanja i vježbe, kao i prema potrebi; termini: svakog radnog dana 13-15h

Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati
--	--

Literatura	<ul style="list-style-type: none"> • D. Ivanović, V. Vučić, Fizika I, II, III, Naučna knjiga, Beograd, više izdanja • J. Janjić, I. Bikit, N. Cindro, Opsti kurs fizike I, II, Naučna knjiga, Beograd, više izdanja • D. Pavlović, M. Milojević, Praktikum računskih vježbanja iz fizike, Naučna knjiga, Beograd, više izdanja
-------------------	---

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo nastavi: (0- 6 poena) - Domaći zadaci: (0-8 poena) - Kolokvijum I (0-18 poena) - Kolokvijum II (0-18 poena) - Završni ispit (50 poena)
--	---

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: RAČUNARSTVO

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz ovaj predmet studenti se upoznaju sa osnovama na kojima počivaju savremeni računarski sistemi: sa osnovama logičkog odlučivanja računara, obrade i čuvanja podataka u računaru, kao i sa operativnim sistemom Windows i osnovnim aplikativnim softverima (Word for Windows, Excel). Takođe, studenti se upoznaju sa elektronskom poštom i osnovama globalne računarske mreže – INTERNET-a.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Veselin Ivanović, dr Nevena Radović i mr Boris Marković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске vježbe i vježbe u računarskoj učionici / laboratoriji. Učenje i samostalna izrada praktičnih zadataka. Konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvodno predavanje. Organizacija računara, Razvoj i istorijat računarske tehnike
II nedjelja	Brojni sistemi, Binarni, Oktalni, Heksadecimalni brojni sistem
III nedjelja	Binarna aritmetika; Binarno sabiranje, oduzimanje, množenje i dijeljenje
IV nedjelja	BCD kod i aritmetika u BCD kodu
V nedjelja	Memorija. Proces računanja i smještanja podataka u memoriju. Procesor
VI nedjelja	Kolokvijum I
VII nedjelja	Grafički orijentisani operativni sistem - Windows 2000, osnove rada – kopiranje, lijepljenje, ...; Rad sa fajlovima i folderima u Windows-u 2000.
VIII nedjelja	Aplikativni software. Namjena i osnovne karakteristike. Aplikativni software Word for Windows
IX nedjelja	Osnove rada u Word-u: Kreiranje dokumenata, Pozicioniranje teksta. Podešavanje margina
X nedjelja	Podešavanja vezana za pasus. Numerisane i nenumerisane liste. Tabulatori. Zaglavlja
XI nedjelja	Kolokvijum II
XII nedjelja	Aplikativni software EXCEL 2000. Kreiranje tabela u Excelu. Upotreba formula i funkcija
XIII nedjelja	Apsolutne i relativne adrese. Predstavljanje podataka grafičkim prikazom. Vrste grafikona
XIV nedjelja	Upotreba elektronske pošte. Globalna računarska mreža – INTERNET
XV nedjelja	Završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Uredno pohađanje nastave, izrada domaćih zadataka, učešće na konsultacijama

Konsultacije: Prof. dr Veselin N. Ivanović – ponedjeljak i četvrtak od 10:00 do 12:00 sati.
dr Nevena Radović, mr Boris Marković – srijeda od 13:00 do 15:00 sati, četvrtak od 12:00 do 14:00 sati

Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 4 kredita x40/30=5,33 sati Ukupno opterećenje za predmet : 4x30 = 120 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - L.J. Stanković, V.N. Ivanović, M. Radonjić, »Osnovi računarstva«, Podgorica, 2014. - R.M. Laković, I. Đurović, »Tekst procesori«, Univerzitet Crne Gore, 2003. - Autorizovana predavanja: V. Ivanović, Globalna računarska mreža - INTERNET
Oblici provjere znanja i ocjenjivanja	<ul style="list-style-type: none"> - 5 domaćih zadataka se ocjenjuju sa ukupno 5 poena (1 poen za svaki domaći zadatak), - Aktivnost na predavanjima i vježbama i prisustvo nastavi sa ukupno 5 bodova, - Dva kolokvijuma po 30 poena (ukupno 60 poena), - Završni ispit 30 poena.

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: TEHNIČKA DOKUMENTACIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz ovaj predmet studenti se upoznaju sa osnovnim načinima prikazivanja predmeta na crtežu i postupcima izrade tehničke dokumentacije.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Vuk Čulafić, prof. dr Radoslav Tomović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, i vježbe u računarskoj učionici / laboratoriji. Učenje i samostalna izrada praktičnih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Razvoj proizvoda i prateća dokumentacija. Vrste tehničkih crteža. Primjena računara pri izradi dokumentacije.
II nedjelja	Postupci prikazivanja tijela na crtežu. Ortogonalne projekcije. AutoCAD: Uvod u AutoCAD. Podešavanje parametara fajla. Crtanje pravih linija.
III nedjelja	Postupci crtanja i primjene presjeka. Kotiranje (Uvrednjavanje)
IV nedjelja	Zaglavlje sastavnica i obilježavanje crteža. Materijali, njihovo obilježavanje i označavanje. Komande za izmjenu oblika i dimenzija objekata na crtežu
V nedjelja	Kolokvijum I: Prikazivanje predmeta u tri ortogonalne projekcije. (Crtanje olovkom)
VI nedjelja	Površinska obrada i zaštita. Osobine objekata. Nivoi. Tipovi linija. Debljina i boja linija.
VII nedjelja	Popravni Kolokvijum I
VIII nedjelja	Postupci aksonometrijskog prikazivanja predmeta. Izometrija, Dimetrija, Kosa projekcija. Postupci skiciranja i snimanja predmeta.
IX nedjelja	AutoCAD: Kotiranje.
X nedjelja	AutoCAD: Unošenje šrafure. Unošenje teksta u crteže.
XI nedjelja	Elementi mašina, aparata i postrojenja. Spojevi i elementi za spajanje.
XII nedjelja	Elementi za prenos obrtnog momenta: Frikcioni, zupčasti, kaišni i lančani prenosnici.
XIII nedjelja	Elementi obrtnog kretanja: Osovine, vratila, klinovi, spojnice i ležajevi.
XIV nedjelja	Kolokvijum II: Crtanje zadate figure na računaru
XV nedjelja	Popravni Kolokvijuma II
Obaveze studenta u toku nastave: Prisustvo predavanjima i vježbama. Predati grafički i domaći zadaci.	
Konsultacije: 2 puta nedjeljno	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30 = 5,33 sati U semestru: 4 x 30 = 120 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - T. Pantelić, Tehničko crtanje, Građevinska knjiga Beograd, 1990. - D. Letić, AutoCAD 2005, Mikroknjiga, 2002.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Tri grafička i dva domaća zadatka se ocjenjuju sa ukupno 15 poena (3 poen za svaki zadatak) - Dva kolokvijuma po 18 poena (ukupno 36 poena) - Završni ispit 49 poena.
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK I

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	3	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je obavezno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou minimum B.1.1 kako bi pratili nastavu. Poželjno B.1.2.

Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje srednje složenim gramatičkim i strukturama i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Bratić

Metod nastave i savladanja gradiva Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	General English (Headway upper intermediate): Unit 1 – Home and away
II nedjelja	Unit 1 – The Tense system; compounds
III nedjelja	Unit 2 – Been there, Got the T-shirt
IV nedjelja	Unit 2 - Present Perfect Simple and Continuous; Verbs make & do
V nedjelja	Unit 3 – News and Views
VI nedjelja	Unit 3 – Narrative tenses
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Unit 4 – The Naked Truth
IX nedjelja	Unit 4 – Prefixes, negatives, antonyms in context
X nedjelja	Mid-term make up
XI nedjelja	Unit 5 – Looking ahead
XII nedjelja	Unit 5 - Future forms, verbs take & put
XIII nedjelja	Unit 6 – Hitting the big time
XIV nedjelja	Unit 6 - expressing quantity
XV nedjelja	General Overview

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Konsultacije: U toku semestra po objavljenom rasporedu, email: vesnabr@ac.me

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 3 kredita x 40/30 = 4 sata Ukupno opterećenje za predmet: 3 x 30 = 90 sati
Literatura	- John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	prisustvo nastavi – 6.5 bodova (13 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo) kolokvijum – 43.5 bodova završni ispit – 50 bodova (pismeno) <b style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: NEORGANSKA HEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	6	3+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanjem ovog predmeta studenti stiču osnovna znanja iz neorganske hemije: upoznaju elemente PSE, njihova važnija jedinjenja, osobine i primjenu i osposobljavaju se za praktični rad kroz laboratorijske vježbe.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Željko Jačimović, Msc. Milica Kosović	
Metod nastave i savladanja gradiva Predavanja i laboratorijske vježbe. Studenti izvode 12 laboratorijskih vježbi i rade 3 domaća zadatka koja se odnose na materijal urađen na laboratorijskim vježbama i 2 kontrolna testa koji se odnose na materijal urađen na predavanjima. Studenti imaju posebne pripreme termine za polaganje kolokvijuma i ispita.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje sa predmetom i podjela informacija o predmetu. Obrada poglavlja: Kompleksna(koordinaciona jedinjenja)
II nedjelja	Obrada poglavlja: Opšte karakteristike s i p elemenata, vodonik
III nedjelja	Obrada poglavlja : Elementi I grupe PSE (alkalni metali), Kontrolni test
IV nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 13 grupe PSE (grupa bora)
V nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 14 grupe PSE (grupa ugljenika)
VI nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 15 grupe PSE (grupa azota)
VII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 16 grupe PSE (halkogeni elementi, kiseonik)
VIII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 16 grupe PSE (halkogeni elementi, sumpor, selen, telur i polonijum)
IX nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 17 grupe PSE (halogeni elementi)
X nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 18 grupe PSE (plemeniti gasovi). Opšte karakteristike d i f elemenata.
XI nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 11 grupe PSE (bakar, srebro, zlato)
XII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 12 grupe PSE (cink, kadmijum i živa), Kolokvijum
XIII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 6 i 7 grupe PSE (hrom, molibden, volfram i mangan)
XIV nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 8,9 i 10 PSE (gvožđe, kobalt, nikel) .Popravni Kolokvijum
XV nedjelja	Konsultacije , odgovori na pitanja studenata i priprema za ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni završiti programom predviđene vježbe.	
Konsultacije: Prof. dr Željko Jačimović - srijeda od 10-12h; Msc Milica Kosović - termini nakon laboratorijskih vježbi.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 8kredita x 40/30 = 10,67 sati U semestru: 8 x 30 = 240 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Filipović, S. Lipanović, Opća i organska kemija, Školska knjiga, Zagreb - D. Poleti, Opšta hemija II dio/Hemija elemenata, TMF Beograd - M.Dragović, M.Popović,S.Stević, V. Šćepanović, Opšta hemija I dio - V. Češljević, V. Leovac, E. Ivegeš, Praktikum neorganske hemije- prvi dio, PMF Novi Sad - S. Nešić, J.Vučetić, Neorganska preparativna hemija - S. Nešić, R.Bulajić, A. Kostić, S. Marinković, Praktikum opšte hemije sa kvalitativnom analizom
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo predavanjima i kontrolni testovi-3 boda (2 kontrolna testa) - Prisustvo vježbama i predati izvještaji-4 boda - Domaći zadaci 3 boda - Kolokvijum-40 bodova - Završni ispit-50 bodova.
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: MATEMATIKA II

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali /Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje matematike razvija logičko razmišljanje, preciznost, sposobnost izdvajanja glavnog, saopštavanja neophodnog za razumevanje složenijih problema koji nastaju u različitim oblastima stvaralaštva savremenog čoveka. Predmet je bazična disciplina.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Biljana Zeković	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Brojni redovi (Osnovna svojstva i kriterijumi konvergencije)
II nedjelja	Znakopromenljivi redovi (Lajbnicov kriterijum)
III nedjelja	Stepeni redovi (Abelov kriterijum) Razvoj funkcije u Maklorenov red
IV nedjelja	Funkcije više promenljivih (granične vrednosti, neprekidnost). I test
V nedjelja	Diferencijalni račun
VI nedjelja	Lokalni i uslovni ekstremum
VII nedjelja	Tangentna ravan. Tajlorova formula. Gradijent funkcije i izvod funkcije po vektoru
VIII nedjelja	Obične diferencijalne jednačine prvog reda (homogena, linearna, Bernulijeva) II test
IX nedjelja	Dif. j-ne drugog i n-tog reda. Linearna dif. j-na drugog reda. Lagranžov metod varijacije konstanti
X nedjelja	Vektorski prostori (baza, linearna preslikavanja) Kolokvijum
XI nedjelja	Polilinearna preslikavanja (Laplasov razvoj determinante)
XII nedjelja	Inverzni linearni operator. Rang matrice. Sistemi linearnih jednačina
XIII nedjelja	Euklidski vektorski prostori (skalarni, vektorski, mešoviti proizvod i osnovna svojstva) III test
XIV nedjelja	Prava, ravan i odnos prave i ravni
XV nedjelja	Površni drugog reda (cilindrična, konusna, sferna, rotaciona). Pregled površi drugog reda
Obaveze studenta u toku nastave: Prisustvo predavanjima i vežbama, izrada 3 testa, kolokvijuma i završnog dela ispita	
Konsultacije: Ponedeljak 12-13h; Četvrtak: 11-12h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati
Literatura	Osnove matematike, V.S.Šipačev, Linearna algebra i analitička geometrija, V. Dašić Zbirka rešenih zadataka, Ušćumlić, Miličić
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- 1 kolokvijum - 24 poena, - prosustvo 2 poena, - 3 testa po 8 poena, - završni ispit, 50 poena. Sve u pisanoj formi, uz usmenu proveru znanja u slučaju bilo kakvih nejasnoća ili sumnje da su korišćena nedozvoljena sredstva (telefon, bubice, prepisivanje, itd.) Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: FIZIČKA HEMIJA SA ELEKTROHEMIJOM

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	6	3+1+1

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa agregatnim stanjima materije, kao i primjena termodinamičkih zakona na fizičko-hemijske procese. Tumačenje koligativnih osobina rastvora i osobina elektrolita.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc.dr Ivana Bošković i prof. dr Veselinka Grudić	
Metod nastave i savladanja gradiva Predavanja, vježbe (laboratorijske i računске), samostalna izrada domaćih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, domaćim zadacima, kolokvijumima, završnim ispitom, Podjela informacije za studente i plana rada. Uvod.
II nedjelja	Agregatna stanja. Idealno gasno stanje i gasni zakoni.
III nedjelja	Čvrsto agregatno stanje materije.
IV nedjelja	Difuzija i Fikovi zakoni difuzije.
V nedjelja	Tečno agregatno stanje. Viskoznost tečnosti.
VI nedjelja	Primjena I zakona termodinamike. Termochemija. Kolokvijum I
VII nedjelja	Primjena II zakona termodinamike na fizičko-hemijske sisteme.
VIII nedjelja	Hemijska ravnoteža i ravnoteža faza
IX nedjelja	Razblaženi rastvori
X nedjelja	Adsorpcija
XI nedjelja	Hemijska kinetika i kataliza
XII nedjelja	Rastvori elektrolita. Faradejevi zakoni. Ravnotežni i neravnotežni procesi u elektrolitima.
XIII nedjelja	Galvanski spregovi. Termodinamika. Vrste elektroda i spregova. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Neravnotežni elektrodni procesi. Prenapetost.
XV nedjelja	Kinetika procesa. Korozija.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma. Ukoliko student izadje na popravni kolokvijum (ispit), računaju se samo osvojeni poeni sa popravnog roka.	
Konsultacije: Utorak: 9-11h; Petak 9-11 h;	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30=180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - S. Djordjevic, Fizicka hemija, TMF, Beograd, 1987. - I.Holclajtner-Antunovic, Opsti kurs fizicke hemije, Beograd, 2000. - Grupa autora, Zbirka zadataka TMF, Beograd, 1985. - Grupa autora, eksperimentalna fizicka hemija TMF, Beograd, 1981. - D.Šepa, Osnovi hemijske kinetike, Beograd, 2001.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja : (0 - 3 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji : (0 - 4 poena), - Tačno urađeni domaći zadaci : (0 - 3 poena) - I kolokvijum : (0 - 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: TERMODINAMIKA MATERIJALA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	6	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Da studenti usvoje osnovna znanja iz termodinamike materijala, nauke koja izučava makroskopska stanja i energetske transformacije tokom različitih fizičko-hemijskih procesa, kako bi u daljem toku studija lakše savladali teoretske i praktične probleme iz oblasti materijala.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Irena Nikolić	
Metod nastave i savladanja gradiva Predavanja, vježbe (računske), samostalna izrada domaćih zadataka. Konsultacije	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Osnovni termodinamički pojmovi. Sistem. Energija. Veličine stanja i procesa. Jednacinna stanja.
II nedjelja	Prvi zakon termodinamike. Toplota i rad. Unutrašnja energija. Entalpija. Bilansne jednacine.
III nedjelja	Drugi zakon termodinamike. Entropija kao veličina stanja.
IV nedjelja	Pomoćne termodinamičke funkcije. Treći zakon termodinamike. Parcijalne molarne veličine.
V nedjelja	Hemijski potencijal .Uslovi odvijanja procesa. Kriterijumi ravnoteže. Uslovi ravnoteže.
VI nedjelja	Konstanta ravnoteže. Promjena konstante ravnoteže sa temperaturom. Ellinghamovi dijagrami.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Termodinamika rastvora. Idealni i relani rastvori.
IX nedjelja	Zadaci vezani za termodinamičke veličine rastvora. Metode određivanja aktivnosti i regularne rastvore
X nedjelja	Termodinamički osnovi faznih dijagrama. Određivanje aktivnosti na osnovu faznih dijagrama.
XI nedjelja	Termodinamika defekata. Tipovi defekata. Defekti u jedinjenjima. Wagnerova teorija oksidacije.
XII nedjelja	Statistička termodinamika. Makro stanja i mikro stanja. Boltzmanova hipoteza.
XIII nedjelja	Kinetika heterogenih reakcija. Fenomeni u heterogenim reakcijama. Brzina reakcije i difuzije.
XIV nedjelja	Primjena opštih zakona kinetike reakcija u čvrstom stanju.
XV nedjelja	Kolokvijum II
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, polaganje kolokvijuma i završnog ispita.	
Konsultacije: Radnim danima 10-11h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 6 ECTS x 40/30 sati = 6 sati 40 min Ukupno opterećenje za semestar = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Ž. Živković: Principi metalurške termodinamike, TF Bor 1997; - D. Blečić: Teorija metalurških procesa(I dio), Unireks Nikšid 1994; - D. Ragone: Thermodynamics of Materials, John Wiley, New York 1995. - Ž. Živković: Zbirka zadataka iz teorije metalurških procesa (I i II dio)TF Bor, 1994 i 2001.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 - 3 poena), - Aktivnost na vježbama: (0 - 3 poena), - Tačno urađeni domaći zadaci: (0 - 4 poena), - I kolokvijum: (0 - 20 poena), - II kolokvijum: (0 - 20 poena), - Završni ispit: (0 - 50 poena). <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: UVOD U METALURGIJU I MATERIJALE

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	4	2+1+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Usvajanje znanja vezanih za osnovne metalurške procese i tehnološke šeme dobijanja gvožđa, čelika i obojenih metala iz primarnih i sekundarnih sirovina. Primjenu različitih materijala u metalurškim procesima (predlegure, procesi legiranja, rafinacije i obrade tečnog metala). Valorizacija otpada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Darko Vuksanović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe teorijske, kolokvijumi, konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, kolokvijumima, završnim ispitom, -Podjela Informacija za studente i plan rada. Uvod. Značaj i rasprostranjenost metala kroz istoriju.
II nedjelja	Klasifikacija materijala
III nedjelja	Postojeće stanje i mogućnosti razvoja proizvodnje željeznih i obojenih metala
IV nedjelja	Priprema rude i koncentrata.
V nedjelja	Različiti postupci dobijanja, rafinacije i homogenizacije metala
VI nedjelja	Tehnološke šeme i specifičnosti pojedinih procesa.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Liveenje u kalupe i kontinuirano liveenje. Očvršćavanje metala
IX nedjelja	Topla i hladna plastična prerada (postupci, mehanizmi ojačavanja, rekristalizacija, brzina hlađenja, fazne transformacije, kvaliteta površine).
X nedjelja	Viši stepeni prerade metala (zahtijevana čistoća, prevlake, teksture, magnetne i električne osobine, koroziono ponašanje i sl.)
XI nedjelja	Ciklus reciklaže, otpadi i međuprodukti, održive tehnologije.
XII nedjelja	Energija i resursi za proizvodnju metala.
XIII nedjelja	Materijali na bazi polimera.
XIV nedjelja	Materijali na bazi keramike. Kolokvijum II
XV nedjelja	Analiza strukture materijala

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, vježbe i da odrade kolokvijume. Ukoliko student izađe na popravni kolokvijum (ispit), računaju se samo osvojeni poeni sa popravnog roka.

Konsultacije: utorak 9-11h; petak 9-11 h

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 5,33 sati Struktura: 2 sata predavanja, 1 sata vježbi, 2,33 sata individualnog rada studenta
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - R.Vračar, Ž.Živković, Ekstraktivna metalurgija aluminijuma, Naučna knjiga, Beograd, 1993, 314. - R.Vračar, Ekstraktivna metalurgija olova, Naučna knjiga, Beograd, 1995, 206 - Ž.Kamberović, D.Sinadinović, M.Korać, Metalurgija zlata i srebra, SIMS, 2006, 160. - N.Gaković, Lj.Nedeljković, Metalurgija čelika, skripta TMF Beograd, 1980 - I. Gabrić, S. Šitić, Materijali I, Split, 2012.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo predavanjima : (0 - 7 poena), - Prisustvo i aktivnost na vježbama: (0 - 3 poena), - I kolokvijum : (0 - 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena) <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK II

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	3	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou minimum B.1.2. Poželjno B 2.1.

Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje gramatičkim i strukturama na višem srednjem nivou i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Bratić

Metod nastave i savladanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Unit 7 – Getting along
II nedjelja	Unit 7 – Modals and related verbs, verb <i>get</i>
III nedjelja	Unit 8 – How remarkable
IV nedjelja	Unit 8 – Relative clauses, Participles, Adverb collocations
V nedjelja	Unit 9 – The way we were
VI nedjelja	Unit 9 – Expressing habits
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Unit 10– Over my dead body
IX nedjelja	Unit 10 – Modal auxiliary verbs in the past, synonyms
X nedjelja	Mid-term make up
XI nedjelja	Unit 11 – It's all hypothetical
XII nedjelja	Unit 11 – Hypothesising, wordpairs
XIII nedjelja	Unit 12 – Time flies
XIV nedjelja	Unit 12 – Articles; determiners
XV nedjelja	General Overview

Obaveze studenta u toku nastave: Pohadanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Konsultacije: U toku semestra po objavljenom rasporedu, email: vesnabr@ac.me

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 3 kredita x 40/30 = 4 sata Ukupno opterećenje za predmet: 3 x 30 = 90 sati
Literatura	- John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- prisustvo nastavi – 6.5 bodova (13 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo) - kolokvijum – 43.5 bodova - završni ispit – 50 bodova (30 pismeno/20 usmeno)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

The page features a decorative graphic consisting of several curved, overlapping arrows in shades of gray. These arrows originate from the top and bottom right corners and curve towards the center, creating a sense of movement and flow. The text is centered in the white space between these graphic elements.

II GODINA

Naziv predmeta: STRUKTURA MATERIJALA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	6	3+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa kristalnom strukturom, makro i mikro strukturom metalnih materijala.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Žarko Blečić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i auditorne), samostalna izrada domaćih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Osnovi kristalografije-građa atoma, kristalni sistemi, kristalografsko označavanje, realna građa metala.
II nedjelja	Kristalizacija metala-energetski uslovi i mehanizam procesa kristalizacije, preobražaji u čvrstom stanju
III nedjelja	Građa legura-pojam legure, mehaničke smješe faza, čvrsti rastvori, hemijska jedinjenja, intermedijatne faze.
IV nedjelja	Dijagrami stanja dvokomponentnih legura-pravilo faza, zakon poluge, tipovi i karakteristične reakcije.
V nedjelja	Dijagrami stanja trokomponentnih legura-grafičko predstavljanje, određivanje sastava i količine faza, horizontalni i vertikalni presjeci, proces kristalizacije. Kolokvijum I
VI nedjelja	Dijagram stanja Fe3C- faze, primarna i srekundama kristalizacija, strukture.
VII nedjelja	Ugljenični čelici uticaj C na strukturu i osobine, uticaj stalnih primjesa, neravnotežne strukture ugljeničnih čelika. Kolokvijum II
VIII nedjelja	Legirani čelici. Uticaj legirajućih elemenata na fazne preobražaje, raspored legirajućih elemenata, klasifikacija i označavanje.
IX nedjelja	Gvožđa-vrste, struktura i osobine. Aluminijum i njegove legure, klasifikacija, primjese, struktura i osobine
X nedjelja	Magnezijum i njegove legure-dijagrami stanja, strukture, osobine, namjena
XI nedjelja	Bakar i njegove legure-karakteristike, legure Cu, struktura, osobine, namjena.
XII nedjelja	Nikal i njegove legure- karakteristike, legure, struktura, osobine, namjena. Kolokvijum III
XIII nedjelja	Cink i njegove legure- karakteristike, legure, struktura, osobine, namjena
XIV nedjelja	Kalaj, olovo i njihove legure- karakteristike, legure Cu, struktura, osobine, namjena. Kolokvijum IV
XV nedjelja	Popravni kolokvijumi
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade sve laboratorijske vježbe i rade olokvijuma.	
Konsultacije: Radnim danima 10-11h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 6 ECTS x 40/30 sati = 9 sati 20 min Ukupno opterećenje za semestar = 210 sati
Literatura	- R. Kontić, Ž. Blečić, Metalografija, Unireks, Podgorica 1993.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, urade oba kolokvijuma.

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: MEHANIČKO PONAŠANJE MATERIJALA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	6	3+1+1

Uslovljenost drugim predmetima: Nema prethodne uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Kurs je dizajniran da pruži konceptualni okvir za razumijevanje mehaničkog ponašanja inženjerskih materijala u uslovima opterećenja (elastična deformacija, plastično tečenje, loma uz identifikovanje osobina materijala koje karakterišu navedena ponašanja.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Kemal Deljić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске i laboratorijske vježbe, samostalno rješavanje praktičnih zadataka, konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvod; Funkcionalna klasifikacija materijala. Čvrstoća materijala vs. tip materijala
II nedjelja	Koncept i tipovi napona i deformacije.
III nedjelja	Elastičnost i viskoelastičnost. Longitudinalni napon i deformacija, Smičući napon i deformacija. Poasonov odnos. Modul E i G. Elastične osobine polikristala, metala, keramika, polimera. Konstitutivne jednačine za elastično stanje
IV nedjelja	Plastičnost - plastična deformacija. Plastično ponašanje metanih materijala. Baušingerov efekat. Plastična deformacija polimera i stakla. Šeme naponskih i deformacionih stanja.
V nedjelja	Konstitutivne jedn. za termoeleastično, plastično i viskoelastično stanje. Posebni oblici naponskih stanja. Uticaj šeme napona i deformacija na mehaničko ponašanje. Kriterijumi popuštanja.
VI nedjelja	Kriterijumi oštećenja za krte i duktilne metalne materijale. Kriterijumi oštećenja za duktilne polimere. Kriterijumi oštećenja za kompozitne materijale i druge anizotropne materijale. Kolokvijum I
VII nedjelja	Primjena analize napona i deformacije. Osnovni elementi proračuna dozvoljenih napona i dimenzionisanja u uslovima aksijalnog, savojnog i torzionog opterećenja
VIII nedjelja	Elastično-plastična analiza;
IX nedjelja	Osnovni mehanizmi zamora materijala
X nedjelja	Osnovni mehanizmi puzanja materijala. Superplastičnost
XI nedjelja	Lom; Tipovi loma kod metala. Osnovni pojmovi mehanike loma. Teorija nastanka pukotine. Kritični faktor intenziteta napona. Katastrofalni lom i prevencija. Osnove uticaja korozione sredine na mehaničko ponašanje metalnih materijala
XII nedjelja	Keramike i stakla: elastično ponašanje, savojna čvrstoća, puzanje, lom i fraktografija, odnosi procesiranja/mehaničke osobine/performance, uticaj korozione sredine na mehaničko ponašanje. I Kolokvijum
XIII nedjelja	Polimeri: makroskopska, viskoelastična deformacija/puzanje, relaksacija napona, udarna čvrstoća, tvrdoća, zamor, mehanizmi deformacije i ojačavanja. Semi-kristalni polimeri i elastomeri. Uticaja korozione sredine na mehaničko ponašanje polimera
XIV nedjelja	Kompozitni materijali: elastičnost vlaknastih i čestičnih kompozita. Čvrstoća i kritična dužina ojačavajućih vlakana, orijentacija i koncentracija ojačavajućih vlakana, diskontinuirano ojačani kompoziti, Opterećenje jednodimenzionalno-vlaknastog kompozita u podužnom i poprečnom pravcu. Opterećenje uniformno dispergovanog agregatnog kompozita. Međupovršinska čvrstoća
XV nedjelja	Principi dizajna i selekcije materijala u odnosu na mehaničko ponašanje. Uticajni faktori u selekciji materijal Kriterijumi za selekciju materijala. Mape materijala. Indeks efikasnosti materijala. Greške pri selekciji materijala i kriterijum osobina koje se koriste za selekciju prema tipu opterećenja/napona/temperature eksploatacije

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, izrada zadataka i kolokvijuma.

Konsultacije: Mogućnost konsultacija svakog radnog dana, prema dogovoru i rasporedu časova

Opterećenje studenta u časovima	6 kredita x 40/30 = 8 SATI Nedeljno: 3 sata predavanja, 2 sata vježbi, 3 sata samostalnog rada, ukj. konsultacije Semestralno (uz završni ispit): 8h x 16 = 128 h
--	---

Literatura

- Askeland D. 2010. The Science and Engineering of Materials, Cengage Learning, USA. Callister D. 2009. Materials Science and Engineering, WILEY, USA. Patniak S. 2004 «Strength of Materials». Elsevier. Dieter G. 1988 «Mechanical Metallurgy» McGraw-Hill, Mangonon P. 1999«The principles of materials selection for engineering design». Ashby M. 2004 «Materials selection in mechanical design» Elsevier.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje

- Aktivnost na predavanjima ----- 5 poena
- Aktivnost na vježbama ----- 5 poena
- Dva kolokvijuma po 20 poena ----- 40 poena
- Završni ispit ----- 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: **TOPLOTEHNIČKI PROCESI**

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	6	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti treba da savladaju osnovna znanja iz toplotnih procesa u metalurškim agregatima, da se upoznaju sa metodama izučavanja procesa sagorijevanja goriva, strujanja gasova i mehanizmima prenosa toplote u praktičnim uslovima rada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Irena Nikolić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, domaći zadaci, konsultacije, kolokvijumi

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvod u toplotehničke procese Pojam temperature i toplote. Toplotne karakteristike fluida i čvrstih supstanci.
II nedjelja	Izvori toplotne energije. Vrste, sastav i toplotna moć goriva.
III nedjelja	Obogaćivanje i miješanje gasovitih goriva. Karakteristike pojedinih vrsta goriva
IV nedjelja	Teorija sagorijevanja. Lančane reakcije. Struktura plamena. Sagorijevanje pojedinih vrsta goriva.
V nedjelja	Osnovne veličine, uslovi sagorijevanja, kontrola i ocjena procesa sagorijevanja goriva.
VI nedjelja	Prevođenje električne u toplotnu energiju. Strujanje gasova u pećima
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Osobine fluida. Mehanika idealnog fluida. Tok realnog fluida. Elementi teorije strujanja.
IX nedjelja	Strujanje gasova u pećima. Isticanje i režimi strujanja. Raspodjela brzina. Gubici pritiska.
X nedjelja	Prijeme Bernulijeve jednačine. Strujanje i toplotni procesi. Osnove prenosa toplote. Mehanizmi prenosa toplote. Unutrašnji i spoljašnji toplotni tok. Konvektivni prenos toplote. Toplotni granični sloj.
XI nedjelja	Konvekcija i strujanje. Provođenje toplote. Stacionarni i nestacionarni uslovi. Osnovne jednačine. Koeficijent toplotne provodljivosti. Koeficijenti prenosa toplote
XII nedjelja	Prenos toplote zračenjem. Zakoni zračenja. Zračenje gasova. Razmjena toplote. Metode izučavanja toplotnih procesa. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Zagrijavanje i hlađenje materijala. Definisane osnovnih veličina procesa.
XIV nedjelja	Tanko i masivno tijelo. Razmjena toplote. Režimi zagrijavanja. Granični uslovi.
XV nedjelja	Priprema za završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da: pohađaju nastavu, da rade i predaju domaće zadatke i rade oba kolokvijuma.

Konsultacije: Radnim danima 10-11h

Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 6 ECTS x 40/30 sati = 6 sati 40 min Ukupno opterećenje za semestar = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - M. Lalović, M. Bešić, Toplotna tehnika u metalurgiji, autorizovana predavanja, MTF Podgorica, 2004. - B. Đorđević, V. Valent, S. Šerbanović, Termotehnika i termotehnika, TMF Beograd, 2000. - J. Chipman, Heat Transfer, Mcmillan publishing Company, New York 1984. (4th Edition) - M. Lalović, B. Bešić, Toplotna tehnika u metalurgiji (Zbirka urađenih zadataka), Unireks, Podgorica, 1994.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: 0 – 3 poena, - Aktivnost na vježbama i urađeni izvještaji: 0 – 3 poena, - Prihvaćeni domaći zadaci: 0 – 4 poena, - I kolokvijum: 0 – 20 poena, - II kolokvijum: 0 – 20 poena, - Završni ispit: 0 – 50 poena. <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: ELEKTROTEHNIKA SA ELEKTRONIKOM

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet ima za cilj osposobljavanje studenta da upoznaju i razumiju osnovne kategorije i pojmove iz oblasti elektrotehnike i elektronike.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Milovan Radulović nastavnik , dr Milena Erceg

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja. Vježbe.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Elektrostatičko polje, fluks električnog polja, potencijalna razlika – napon. Kondenzator; napon, energija, sila, vezivanje kondenzatora
II nedjelja	Omov zakon. Džulov zakon. Kirhofova pravila. Prosto i složeno kolo jednosmjerne struje. Akumulatori
III nedjelja	Magnetno polje. Magnetna indukcija, magnetna svojstva materijala. Elektromagnetna sila. Elektromagnetska indukcija. Magnetna kola. Gubici energije u magnetnom kolu. Elektromagnet.
IV nedjelja	Naizmjenične struje.
V nedjelja	Električna kola naizmjenične struje
VI nedjelja	Proizvodnja i prenos električne energije. Trofazni simetrični sistemi.
VII nedjelja	Osnovi fizike poluprovodnika. Energetski nivoi, provodnost poluprovodnika. Dioda. Tranzistor. Tiristor. Integrisana kola.
VIII nedjelja	Osnovni pojmovi prenosa i obrade signala. Filtri. Mjerni pojačavači. Operacioni pojačavači. Ispravljači. Invertori. Konvertori
IX nedjelja	Električni mjerni instrumenti: A-metar, V-metar, W-metar, Ω - metar, osciloskop. Mjerenje električnih veličina; struje, napona, otpornosti, snage, energije.
X nedjelja	Opšte o električnom mjerenju neelektričnih veličina. Mjerni pretvarači. Mjerenje temperature, mehaničkih naprezanja, brzine, nivoa, pH-faktora.
XI nedjelja	Električne mašine; Transformatori princip rada i primjena
XII nedjelja	Asinhronne mašine; Obrtno magnetno polje. Princip rada, zavisnost momenta od brzine obrtanja, puštanje u rad, promjena brzine obrtanja. Režimi rada asinhronne mašine
XIII nedjelja	Mašine jednosmjerne struje. Osnovne jednačine motora. Vrste i osobine rada pojedinih vrsta motora. Regulacija brzine obrtanja
XIV nedjelja	Elektromotorni pogoni. Osnovni režimi rada elektromotornog pogona. Osnovi dinamike elektromotornog pogona. Izbor elektromotora.
XV nedjelja	Elektrotermija

Obaveze studenta u toku nastave: Izrada domaćih zadataka (5 domaćih zadataka), izrada testova provjere teorijskih znanja tokom časova nastave (5 testova) i izrada dva kolokvijuma.

Konsultacije: Nedjeljno dva sata prema dogovoru sa studentima u skladu sa terminima kada nemaju nastavu.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: 2 časa predavanja, 2 časa vježbi, 2 sata i 20 min samostalnog rada, uključujući konsultacije
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Dr Jozo Pralas: Elektrotehnika, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 2000. - Mr T. Stanković, Mr M. Žugić: Zbirka zadataka iz elektrotehnike, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 1997
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Dva kolokvijuma po 20 poena (Ukupno 40 poena). - Pet domaćih zadataka po 1 poen (Ukupno 5 poena). - Pet testova po 1 poen (Ukupno 5 poena) <p style="text-align: center;">Završni ispit do 50 poena.</p> <p style="text-align: center;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: INSTRUMENTALNE METODE

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	5	2+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje znanja iz osnova Analitičke hemije i Instrumentalnih metoda analize. Savladivanje osnova laboratorijskog rada u kvalitativnoj i kvantitativnoj analizi. Studenti se upoznaju sa teorijskim principima, aparaturama, načinom izvođenja i mogućnostima primjene različitih instrumentalnih metoda. Akcenat je na primjeni metoda koje se najčešće koriste u laboratorijskoj praksi.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Vukašinić-Pešić, prof. dr Nada Blagojević, mr Snežana Vukanović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, domaći zadaci, kolokvijumi, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje sa predmetom i podjela informacija o predmetu. Uvod. Definicija i podjela analitičke hemije prema tehnikama i metodama. Kvalitativna hemijska analiza
II nedjelja	Osnovni pojmovi kvantitativne analize. Gravimetrijska analiza
III nedjelja	Volumetrijska analiza. Titracija, izbor jonske reakcije, standardni rastvori i indikatori. Metode neutralizacije.
IV nedjelja	Taložne titracije. Kompleksometrijske titracije.
V nedjelja	Oksido-redukzione metode. (Permanganometrija. Jodo i jodimetrija)
VI nedjelja	Elektrohemijske metode analize. Potenciometrijska metoda analize. Elektrogravimetrija.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Principi spektralne analize. Apsorpcija u vidljivom dijelu spektra.
IX nedjelja	Kolorimetrijske, fotometrijske metode i spektrofotometrijske metode.
X nedjelja	Emisiona spektralna analiza.
XI nedjelja	Atomska apsorpciona spektroskopija.
XII nedjelja	Refraktometrija. Polarimetrija. Termometrija. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Masena spektrometrija.
XIV nedjelja	Nuklearna magnetna rezonanca.
XV nedjelja	Infracrvena spektroskopija. Ultraljubičasta spektroskopija.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma. Prije izrade vježbi vrši se kontrola znanja (ulazni kolokvijum), a posle odradene vježbe student predaje vježbu sa rezultatima na potpis asistentu.	
Konsultacije:	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati Ukupno opterećenje za predmet: 5x30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Jelena Savić i Momir Savić, Osnovi Analitičke hemije-klasične metode, "Svjetlost", Sarajevo, 1989. - Ljubinka V. Rajaković, Aleksandra A. Perić-Grujić, Tatjana M. Vasiljević, Dragana Z. Čičkarić, Analitička hemija, kvantitativna hemijska analiza, praktikum sa teorijskim osnovama - D. Manojlović, J. Mutić, D. Šegan, Osnove elektroanalitičke hemije, Hemijski fakultet, Beograd, 2010 - D.A.Skog, D.M.West and F.J.Holer, Fundamentals of Analytical Chemistry, 6 edition, Saunders Colege Publishing, A.Harco-urt Brase Jovanovich College Publisher, 1996 - J. Mišović, T. Ast, Instrumentalne metode hemijske analize, TMF Beograd, 1989 - Lj. Fotić, M. Laušević, D. Skala, M. Bastić, Instrumentalne metode hemijske analize, laboratorijske vježbe, TMF, Beograd, 1990.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo vježbama i predati izvještaji: (0 -10 poena); - Dva kolokvijuma: (0-20)+(0-20); - Završni ispit (0 - 50 poena) <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: ENGESKI JEZIK III

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	3	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou B2.2, kako bi koristili uspješno savladane opšte jezičke konstrukcije, te usvojenu leksiku za savladavanje veoma zahtjevnih stručnih sadržaja na engleskom jeziku.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj ovog predmeta je da studenti ovladaju stručnom terminologijom na engleskom jeziku iz oblasti svojih studija (dakle da konsoliduju i dopune znanje opšteg jezika stečeno kroz predmete Engleski jezik I i Engleski jezik II da razumiju složene stručne tekstove, i sa zadovoljavajućom tačnošću iznose svoje mišljenje i kreativne ideje kroz diskusiju na stručne teme. Takođe, cilj je da se znanje opšteg engleskog jezika dovede na napredni nivo.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Bratić

Metod nastave i savladanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	ESP topic: Materials science vs materials engineering;
II nedjelja	ESP: Selection of Materials; Abbreviations for academic purposes;
III nedjelja	ESP: Characteristics of materials
IV nedjelja	ESP: Characteristics of materials;
V nedjelja	ESP: Metals;
VI nedjelja	ESP: Metals;
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	ESP: Ceramics;
IX nedjelja	ESP: Polymers;
X nedjelja	Mid-term make up
XI nedjelja	ESP: Polymers;
XII nedjelja	ESP: Composites;
XIII nedjelja	ESP: Advanced materials;
XIV nedjelja	ESP: Advanced materials;
XV nedjelja	General overview

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Konsultacije: U toku semestra po objavljenom rasporedu, email: vesnabr@ac.me

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 3 kredita x 40/30 = 4 sata Ukupno opterećenje za predmet: 3 x 30 = 90 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - John and Liz Soars: Headway Advanced, Fourth Edition, (selection), OUP; - Eisenbach Iris, English for Materials Science and Engineering; - 3. Vieweg+Teubner Verlag; Brieger & Pohl, Technical English Vocabulary and Grammar, Summertown publishing (selection)
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo nastavi – 6.5 bodova (13 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo) - Kolokvijum – 43.5 bodova - Završni ispit – 50 bodova (30 pismeno/20 usmeno) <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: FIZIKA ČVRSTOĆE I PLASTIČNOSTI

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	7	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Proučavanje strukture metala i njen uticaj na mehaničke osobine, odnosno na ponašanje deformisanih, deformisanih i žarenih metala, razmatranje makro i mikrostrukturnih aspekata loma.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Nada Jauković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске vježbe, izrada domaćih zadataka, konsultacije, kolokvijumi, završni ispit.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvod. Klasifikacija gresaka. Praznine
II nedjelja	Dislokacije i klizanje. Plastičnost kristala. Geometrija i kretanje dislokacija.
III nedjelja	Elastične osobine dislokacija. Umnožavanje i pokretljivost dislokacija. Reakcije dislokacija
IV nedjelja	Dvojnici i dvojnokovanje. Granične površine.
V nedjelja	Deformaciono ojačavanje kristala. Dislokacioni mehanizam. Dislokaciona substruktura. Kolokvijum I
VI nedjelja	Ojačavanje kristala, računski zadaci i praktični primjeri
VII nedjelja	Deformacija i ojačavanje polikristalnih agregata
VIII nedjelja	Rastvarajuće ojačavanje. Reakcije dislokacija sa rastvorenim atomima. Dislokaciona substruktura
IX nedjelja	Taložno i disperzno ojačavanje.
X nedjelja	Ponašanje deformisanog metala pri zagrijavanju. Rekristalizacija. Rast zrna.
XI nedjelja	Tekstura. Uticaj teksture na osobine.
XII nedjelja	Lom. Dislokacioni mehanizam krtoq loma. Makroskopske i mikroskopske osobine krtoq i duktilnog loma. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Zamor materijala.
XIV nedjelja	Puzanje.
XV nedjelja	Priprema za završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje predavanja i vježbi, izrada i predaja svih domaćih zadataka i polaganje oba kolokvijuma

Konsultacije: Ponedjeljom i srijedom od 10-12 h.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno : 7 ECTS x 40/30 sati = 9 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za semestar : 7x30=210 sati
--	--

Literatura	1. Đ. Drobnyak, Fizička metalurgija, Fizika čvrstoće i plastičnosti I, Beograd 1990. 2. R.E.Smallman, Modern Physical Metallurgy, 1989. 3. B.Perović, Fizička metalurgija, Podgorica, 1997.
-------------------	---

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- Domaći zadaci - 10 poena - 2 kolokvijuma po 20 poena (ukupno 40 poena) - Završni ispit – 50 poena
--	---

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: FAZNE TRANSFORMACIJE

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	6	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa atomističkim, termodinamičkim, kristalografskim i kinetičkim aspektima faznih transformacija.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Vanja Asanović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe. Samostalna izrada zadataka. Test-pitanja. Seminararski rad. Konsultacije. Kolokvijumi i završni ispit.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvod. Klasifikacija transformacija. Termodinamički aspekti faznih transformacija. Ravnoteža. Statistički modeli. Jednokomponentni sistemi. Dvokomponentni sistemi. Idealni rastvori. Hemijski potencijal. Regularni rastvori. Aktivitet.
II nedjelja	Realni rastvori. Sredene faze. Intermedijalne faze. Ravnoteža u heterogenim sistemima. Binarni sistemi. Uticaj međupovršina na ravnotežu. Gibbs-Duhemova jednačina.
III nedjelja	Difuzija. Atomistički mehanizam difuzije. Intersticijska difuzija. Supstitucijska difuzija. Samodifuzija. Difuzija praznina. Difuzija u supstitucijskim legurama. Darkenove jednačine. Kirkendalov efekat. Pokretljivost atoma. Područja pojačane difuzije.
IV nedjelja	Grafične površine. Slobodna energija grafičnih površina. Slobodne površine kristala. Granice u jednofaznim sistemima. Međufazne površine u čvrstom stanju. Koherentnost grafičnih površina.
V nedjelja	Oblik čestica sekundarne faze. Gubitak koherentnosti. Klizne i neklizne grafične površine. Kretanje grafičnih površina.
VI nedjelja	Fazne transformacije tečno-čvrsto. Homogeno i heterogeno stvaranje klica. Rast u jednokomponentnim sistemima. Nestabilnost i dendritni rast. Kolokvijum I
VII nedjelja	Difuzione transformacije u čvrstom stanju. Homogeno i heterogeno stvaranje klica. Brzina stvaranja klica. Rast stabilnih klica.
VIII nedjelja	Difuzione transformacije u čvrstom stanju. Homogeno i heterogeno stvaranje klica. Brzina stvaranja klica. Rast stabilnih klica.
IX nedjelja	Kinetika taloženja. Kontinuirane i diskontinuirane reakcije taloženja. Taložno ojačavanje. Spinodalno razlaganje.
X nedjelja	Ogrublavanje čestica taloga. Izdvajanje ferita iz austenita. Čelijsko taloženje. Eutektoidna transformacija.
XI nedjelja	Beinina transformacija. Masivna transformacija. Transformacije sredivanjem. Osnovne karakteristike bezdifuzionih transformacija. Kolokvijum II
XII nedjelja	Kristalografija martenzitne transformacije. Teorija stvaranja klica martenzita. Rast martenzita. Kinetičke karakteristike martenzitnih transformacija. Otpuštanje martenzita.
XIII nedjelja	Termoelastična martenzitna transformacija. Efekat pamćenja oblika.
XIV nedjelja	IR i KH dijagrami. Transformacije u nekristalnim sistemima.
XV nedjelja	Priprema za završni ispit.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i vježbe, rade i predaju domaće zadatke, pripreme jedan seminararski rad i rade dva kolokvijuma.	
Konsultacije: Utorkom i četvrtkom od 11:00 do 13:00	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati. Ukupno opterećenje za semestar: 6 x 30 = 180 sati.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - V. Asanović, Fazne transformacije (skripta) - D. A. Porter and K.E. Easterling, Phase Transformation in Metals and Alloys, Chapman and Hall, London, 1995. - B. Perović, Fizička metalurgija, Podgorica, 1997.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - 5 domaćih zadataka – po 1 poen (ukupno 5 poena); - aktivnost na vježbama i predavanjima (5 poena); - seminararski rad (5 poena); - test-pitanja (ukupno 5 poena); - dva kolokvijuma po 15 poena (ukupno 30 poena); završni ispit (50 poena). <p style="text-align: center;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: OSNOVI METALURŠKIH PROCESA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	6	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Da student usvoji osnovna znanja iz metalurških procesa, nauke koja proučava teorijske aspekte dobijanja metala, kako bi u daljem toku studija lakše savladali tehnološke aspekte dobijanja metala.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Dragoljub Blečić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске i eksperimentalne vježbe, kolokvijumi, završni ispit.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Termodinamika procesa obrazovanja i disocijacije hemijskih jedinjenja
II nedjelja	Kinetika i mehanizam disocijacije i obrazovanja hemijskih jedinjenja
III nedjelja	Termodinamika procesa redukcije oksida sa gasovima. Reakcije u sistemu C-O.
IV nedjelja	Redukcija oksida sa ugljenikom. Redukcija oksida iz rastvora. Redukcija željeznih oksida.
V nedjelja	Mehanizam i kinetika procesa redukcije oksida.
VI nedjelja	Kolokvijum I
VII nedjelja	Procesi u Me-S-O sistemu. Metalurške troske. Funkcija i struktura troski.
VIII nedjelja	Osobine troske. Aktivnost komponenata u troski. Ravnotežni dijagrami stanja.
IX nedjelja	Reakcije u sistemu metal-troska-gas. Reakcije rastopa sa gasovima. Oksidacija ugljenika i primjesa
X nedjelja	Odsumporavanje čelika. Dezoksidacija metala.
XI nedjelja	Hidrometalurški procesi. Termodinamika i kinetika procesa luženja.
XII nedjelja	Osnovi procesa obogaćivanja i prečišćavanja Reastvora
XIII nedjelja	Procesi izdvajanja metalnih jedinjenja i metala iz vodenih rastvora.
XIV nedjelja	Kolokvijum II
XV nedjelja	Priprema za završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, polaganje kolokvijuma i završnog ispita.	
Konsultacije: Radnim danima 12-13 h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 6 ECTS x 40/30 sati = 8 sati Ukupno opterećenje za semestar = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - D. Blečić: Teorija metalurških procesa (II i III dio), Unireks Nikšid 1994; - L. Coudurier: Fundamentals of metallurgical processes , Pergamon Press, New York 1978. - S.I. Popel: Teorija metalurških procesov, Metalurgija, Moskva 1986 - Ž. Živković: Zbirka zadataka iz teorije metalurških procesa (I i II dio)TF Bor, 1994 i 2001.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivno učestvovanje u nastavi (uključujući domaće zadatke) - 10 poena - 2 kolokvijuma po 20 poena (ukupno 40 poena) - Završni ispit – 50 poena
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: ISPITIVANJE MATERIJALA

Studijski programi za koje se organizuje: **Metalurgija i materijali**

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	6	3+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema prethodne uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet ima za cilj osposobljavanje studenta za korišćenja različitih tehnika ispitivanja i kontrole materijala kvazistatičkim i dinamičkim opterećenjima, kao i nedestruktivnim metodama koje se široko koriste u industriji i istraživačkim aktivnostima.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Kemal Delijić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, laboratorijske vježbe, samostalno rješavanje praktičnih zadataka, konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvodne informacije; Podjela mehaničkih ispitivanja metalnih, polimernih, keramičkih i kompozitnih materijala; Standardi; Ispitivanje materijala zatezanjem, epruvete, dijagrami σ - ϵ , svojstva otpornosti i deformacije koja se određuju zatezanjem,
II nedjelja	Stvama kriva zatezanja, deformaciono ojačavanje, faktori anizotropije; Instrumenti za mjerenje deformacija; Ispitivanje pritiskivanjem; dijagrami σ - ϵ , svojstva otpornosti i deformacije; Ispitivanje smicanjem; «Pin bearing» test.
III nedjelja	Metode mjerenja tvrdoće. Ispitivanje tvrdoće statičkim dejstvom sile (Brinell, Mejer, Vickers, Rokvel,...); Zavisnost čvrstoće i tvrdoće materijala; Metode mjerenja tvrdoće dinamičkim dejstvom sile. Izvođenje ispitivanja. Mašine i uređaji.
IV nedjelja	Ispitivanje savijanjem i uvijanjem. Naponi i deformacije pri ispitivanju savijanjem i uvijanjem. Izvođenje ispitivanja savijanjem i uvijanjem. Dijagrami σ - ϵ različitih materijala. Svojstva otpornosti i deformacije koja se određuju savijanjem i uvijanjem.
V nedjelja	Ispitivanja zamaranjem: dinamička čvrstoća, način ispitivanja, Velerov dijagram, dijagrami dinamičke izdržljivosti. Prigušivanje. Prelom usled zamora. Faktori koji utiču na dinamičku čvrstoću.
VI nedjelja	Ispitivanja udarnim opterećenjima. Mogućnosti primjene mehanike loma za određivanje sklonosti ka krtnom lomu, kritična prelazna temperatura duktilno-krto faktor intenziteta napona, kritični faktor intenziteta napona.
VII nedjelja	Žilavi i krtni lom. Sklonost ka krtnom lomu; Uzroci lomova u upotrebi; Greške u materijalu koje dovode do lomova; Ispitivanje lomova i načini rješavanja problema lomova u praksi. I Kolokvijum
VIII nedjelja	Ispitivanje osobina na povišenim i sniženim temperaturama. Trajna statička ispitivanja. Određivanje deformacija pri konstantnom opterećenju i konstantnoj temperaturi. Ispitivanje puzanjem; Relaksacija napona.
IX nedjelja	Ispitivanja sposobnosti oblikovanja masivnih komada i limova. Osobine materijala koje utiču na "bulk workability", procjene "zapreminske" sposobnosti za deformisanje. Ispitivanja sklonosti ka krtnom lomu u koroziono agresivnim sredinama; Habanje
X nedjelja	Ispitivanje materijala bez razaranja; Registrovanje grešaka u metalima/materijalima; Savremena vizuelna kontrola; Ispitivanje penetrantima- prednosti i nedostaci, područje upotrebe, standardi i način provodjenja
XI nedjelja	Ispitivanja magnetnim fluksom. Principi i metode magnetnih ispitivanja, oprema za ispitivanje i karakter grešaka koje se otkrivaju. Elektromagnetne metode, principi (vrtožne struje), instrumenti, mjerenje debljina prevlaka i slojeva. II Kolokvijum
XII nedjelja	Ultrazvučna ispitivanja (defektoskopija, debljina); Metode prozvučavanja, rezonancije, impulsne-eho metode. Termografija - određivanje veličine defekta
XIII nedjelja	Radiografska kontrola; Principi metoda; Tehnike ispitivanja;
XIV nedjelja	Primjena destruktivnih i nedestruktivnih metoda kod ispitivanja zavarenih spojeva. Greške u zavarenim spojevima.
XV nedjelja	Tehnološka ispitivanja gotovih proizvoda, limova, cijevi, žica, užadi.

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, izrada laboratorijskih vježbi i za njih vezanih izvještaja, kolokvijumi.

Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja.

Opterećenje studenta u časovima	6 kredita x 40/30 = 8 sati Nedeljno: 3 sata predavanja, 2 sata lab. vježbe, 3 sata ostali rad uklj. konsultacije Semestralno (uz završni ispit): 8h x 16 = 128 h
Literatura	Askeland D. 2010. The Science and Engineering of Materials, Cengage Learning, USA; Callister D. 2009. Materials Science and Engineering, WILEY, USA; Phillip Bolton 2002. Technology of engineering materials, Elsevier Science; Mechanical testing, ASM vol 8. 1985; P. Terzić 1985 Ispitivanje metala; Hayden W., 1982, Mehaničke osobine, u izdanju TMF Bgd.; McEvily, A. Wiley 2001 Metal Failures; Nondestructive testing, ASM, 1985; Oruc M. 2012, Ispitivanje metalnih materijala II - Defektoskopija, Zenica
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja ----- 5 poena - Aktivnost u toku vježbi i predati izvještaji -- 5 poena - Dva kolokvijuma po 20 poena ---- ukupno 40 poena - Završni ispit -----50 poena <p style="text-align: center;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: KOROZIJA I ZAŠTITA MATERIJALA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	5	2+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz predmet student treba da se upozna sa korozionim procesima za slučajeve metal, legura/sredina koja ih okružuje. Na bazi sistema metal/rastvor, rastop, zemlja i atmosfera upoznati se sa savremenim sistemima zaštite metala i legura u sredini koja ih okružuje (rastvor, rastop, vazduh, tlo i dr.).	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr. Jelena Šćepanović i mr Dragan Radonjić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske), učenje i samostalna izrada praktičnih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvod, klasifikacija korozionih procesa.
II nedjelja	Termodinamika i kinetika korozionih procesa.
III nedjelja	Hemijski i elektrohemijski mehanizmi korozije.
IV nedjelja	Korozioni potencijal. Kontrolirajući faktori korozije.
V nedjelja	Ravnomjerna, piting, interkristalna, kontaktna, bazna i podzemna korozija
VI nedjelja	Korozija metala i legura u morskim uslovima. Kolokvijum I
VII nedjelja	Korozija metala i legura u organskim rastvorima.
VIII nedjelja	Uticaj mikroorganizama na brzinu korozije metala i legura.
IX nedjelja	Metode određivanja brzine korozije, korozioni dijagrami, konstruisanje i analiza.
X nedjelja	Pasivatori i njihova primjena kod metala i legura.
XI nedjelja	Inhibitori i njihova primjena.
XII nedjelja	Osnovni principi u zaštiti materijala.
XIII nedjelja	Tehnologije zaštite metala i legura. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Privremena zaštita materijala.
XV nedjelja	Zaštita metalnih materijala organskim i organsko-neorganskim premazima.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma.	
Konsultacije: Četvrtak 10-12h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati U semestru: 5 x 30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - S.Mladenović, Korozija i zaštita materijala, TMF Beograd, 1978. - Dr F.Sebenji – Dr L.Haki, Korozija metala, Tehnička knjiga Beograd, 1980. - S.Serdiks, Corrosion of Stainless Steels, 2nd Edition, 1996.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja (0-5 poena) - Aktivnost na vježbama i predati izvještaj (0-5 poena) - I kolokvijum (0-20 poena) - II kolokvijum (0-20 poena) - Završni ispit (0-50 poena)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

The page features a decorative graphic of several curved arrows in shades of gray, pointing towards the center. These arrows are arranged in two main clusters: one in the upper right quadrant and another in the lower right quadrant. The text 'III GODINA' is centered on the page.

III GODINA

Naziv predmeta: OSNOVI LIVARSTVA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Usvajanje znanja vezanih za teorijske osnove livenja metala i legura, praćenje procesa karakterističnih za tečno stanje metala i legura, procesa koji se odnose na formiranje odlivaka, kao i pojava i grešaka u odlivcima nakon njihovog očvršćavanja.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Darko Vuksanović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe teorijske i terenske, kolokvijumi, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, kolokvijumima, završnim ispitom.-Podjela informacija za studente i plan rada. Uvod. Topljenje metala (promjene strukture pri zagrijavanju, topljenju i pregrijavanju metala).
II nedjelja	Tečljivost. Površinski napon. Livkost rastopa metala i legura.
III nedjelja	Toplotni osnovi kristalizacije u najprostijim uslovima. Karakteristike očvršćavanja velikih masa metala
IV nedjelja	Brzina premještanja fronta kristalizacije (zapreminska i linearna brzina kristalizacije). Pothlađenje na frontu kristalizacije. Koncentraciono pothlađenje.
V nedjelja	Pothlađenje u ingotima i odlivcima. Oblici rasta kristala u ingotima i odlivcima
VI nedjelja	Modificiranje legura.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Termodinamika procesa formiranja odlivaka (Termofizičke osobine kaluparskih mješavina).
IX nedjelja	Popravni kolokvijum
X nedjelja	Skupljanje metala i legura.
XI nedjelja	Usahline. Obrazovanje usahlina. Obrazovanje poroznosti usljed skupljanja. Uticaj tehnoloških faktora i sastava legura na formiranje usahlina.
XII nedjelja	Segregacije. Unutarkristalna-dendritna segregacija. Zonska segregacija. Ostali vidovi segregacije.
XIII nedjelja	Nemetalni uključci i gasovi u metalima. Rastvorljivost gasova. Rastvorljivost i uticaj vodonika. Izlučivanje gasova iz metala-desorpcija i obrazovanje gasnih mjehurova. Uticaj gasova na osobine metala i odlivaka. Degazacija.
XIV nedjelja	Kolokvijum II
XV nedjelja	Naprezanja u odlivcima. Zaostali termički naponi. Vremenska naprezanja. Naprezanja izazvana faznim preobražajima. Livačka naprezanja (Posljedice zaostalih naprezanja u odlivcima. Načini određivanja veličine zaostalih livačkih napona).
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, vježbe i da odrade kolokvijume. Ukoliko student izađe na popravni kolokvijum (ispit), računaju se samo osvojeni poeni sa popravnog roka.	
Konsultacije: Utorak: 9-11h; Petak 9-11h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 3 sata predavanja, 2 sata vježbi, 3 sata individualnog rada studenata
Literatura	- B. Kočovski, Teorija livanja, 1994. - K. Pop-Tonev, Teorija i tehnologija prerade metala u tečnom stanju, 1995.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- Prisustvo predavanjima : (0 - 5 poena), - Prisustvo i aktivnost na vježbama: (0 - 3 poena), - I kolokvijum : (0 - 21 poena), - II kolokvijum : (0 - 21 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: OSNOVI OBLIKOVANJA DEFORMACIJOM

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje zakonitosti ponašanja materijala u uslovima plastične deformacija, metoda za ispitivanje deformabilnosti i osnova tehnoloških procesa deformacije u plastičnom stanju. Osposobljavanje za analizu, razradu i kontrolu procesnih i mjerno-regulacionih veličina dominantnih tehnoloških procesa.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Mitar Mišović i dr Nebojša Tadić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije, domaći zadaci, kolokvijumi, završni ispit.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Plastično tečenje materijala, granica plastičnosti i uslovi plastičnog tečenja (uvodna predavanja i vježbe).
II nedjelja	Otpor deformaciji.
III nedjelja	Eksperimentalne krive tečenja. Hladna i topla deformacija. Dinamički procesi.
IV nedjelja	Plastičnost. Nehomogena deformacija.
V nedjelja	Procesi prerade: klasifikacija, metode i kvantitativni pokazatelji.
VI nedjelja	Kolokvijum I. Naponska i deformaciona stanja procesa prerade
VII nedjelja	Modeliranje procesa prerade. Zaostali naponi. Trenje.
VIII nedjelja	Metode analize procesa: bilans radova, elementarna teorija, radni naponi, sile, momenti. Ostale metode analize procesa.
IX nedjelja	FEM-simulacije procesa prerade plastičnom deformacijom. Razrada metode sa primjerima.
X nedjelja	Osnovi procesa valjanja (I dio).
XI nedjelja	Kolokvijum II. Osnovi procesa valjanja (II dio).
XII nedjelja	Osnovi procesa presovanja i kovanja.
XIII nedjelja	Osnovi procesi izvlačenja, dubokog izvlačenja i savijanja.
XIV nedjelja	Posebni postupci prerade (izabrani slučajevi)
XV nedjelja	Prezentacija i odbrana seminarskih radova.
Obaveze studenta u toku nastave: Student je obavezan da uradi i preda izvještaj za četiri eksperimentalne vježbe i jedan seminarski rad. Vježbe se izvode u laboratoriji, a obrada rezultata i priprema izvještaja se radi kao domaći zadatak. U seminarskom radu razrađuje se jedan proces na osnovu pripremljenog zadatka i radi se kao domaći zadatak.	
Konsultacije: U danima kada su predavanja i vježbe. U ostalim danima po dogovoru sa studentima	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati. Ukupno opterećenje u toku semestra 6 kredita x 30 =180 sati.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Prerada deformacijom - pripremljena predavanja i uputstvo za vježbe. - S. Blečić, Teorija prerada metala u plastičnom stanju – izabrana poglavlja. - M. Čaušević, Teorija plastične prerade metala – izabrana poglavlja. - E. Romhanji, Mehanika i metalurgija deformacije metala –izabrana poglavlja. - E.G.Tomsen, Mehanika plastičnih deformacija u procesiranju metala – izabrana poglavlja - A. Hensel, T. Spittel, Kraft- und Arbeitsbedarf bildsamer Formgebungsverfahren – izabrana poglavlja.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Dva kolokvijuma po 15 poena, ukupno 30 poena; - Seminarski rad 8 poena; - Četiri vježbe po 3 poena- ukupno 12 poena; - Završni ispit je obavezan i nosi 50 poena. <p style="text-align: center;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: METALURŠKE PEĆI

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa osnovnim tipovima metalurških peći, uređajima za loženje peći i toplotnim izmjenjivačima, dobijanje potrebnih informacija o osnovnim konstrukcionim materijalima za građnu peći i o mjernim uređajima.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr. Žarko Radović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске vježbe, kolokvijumi, završni ispit.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Osnove toplotnih procesa u pećima. Osnovni proračuni toplotnih procesa
II nedjelja	Potrošnja toplote i toplotna snaga peći. Toplotni bilans. Osnovni toplotni pokazatelji rada peći.
III nedjelja	Konstrukcioni materijali za peći. Vatrostalni materijali. Toplotno-izolacioni materijali.
IV nedjelja	Klasifikacija gorionika. Gorionici za gasovita goriva. Gorionici za tečna goriva.
V nedjelja	Izmjenjivači toplote. Ekonomija goriva i toplotni ekvivalent.
VI nedjelja	Kolokvijum I
VII nedjelja	Rekuperatori i regeneratori. Zakoni rekuperativne razmjene toplote.
VIII nedjelja	Klasifikacija peći. Opšta teorija peći. Plamene peći i elektropeći.
IX nedjelja	Peći za metaluršku pripremu rude. Prženje i aglomeracija. Koksne peći.
X nedjelja	Peći za proizvodnju gvožđa. Visoka peć.
XI nedjelja	Peći za proizvodnju čelika. Peći u livnicama.
XII nedjelja	Peći za zagrijavanje metala. Kontinuirane i periodične peći. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Kolokvijum II (popravni)
XIV nedjelja	Peći u obojenoj metalurgiji. Ostale vrste peći. Mjerni instrumenti i uređaji.
XV nedjelja	Priprema za završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, polaganje kolokvijuma i završnog ispita.

Konsultacije: Radnim danima 13-14 h.

Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 6 ECTS x 40/30 sati = 8 sati Ukupno opterećenje za semestar 6 X 30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - J. D. Gilchrist. Furnaces and Refractories, Pergamon Press, Oxford, 1989. - B. Đorđević, V. Valent, S. Šerbanović, Termodinamika i termolehnika, TMF Beograd, 2000. - V. Krivandin, B. Markov. Metallurgical Furnaces, Mir Publisher, Moscow, 1988. - M. Lalović. Metalurške peći (odabrana poglavlja, autorizovana predavanja, Podgorica, 2009. - S. Kakac, H.Liu, Heat Exchangers, 2nd Edition, CRC Press LLLC, 2002.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivno učestvovanje u nastavi (uključujući domaće zadatke) - 10 poena - 2 kolokvijuma po 20 poena (ukupno 40 poena) - Završni ispit – 50 poena <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: PROJEKTOVANJE I POSTROJENJA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje postupka i sadržaja kod izrade projektne dokumentacije. Savladavanje metodologije pripreme i izrade tehnološkog projekta. Upoznavanje sa šemama i opremom tehnoloških procesa. Savladavanje izrade *layout*-a za industrijsko procesiranje materijala.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Mitar Mišović, dr Nebojša Tadić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije, domaći zadaci, kolokvijumi, završni ispit.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Cilj, zadaci, modeli, alternative i sistematski inženjering u projektovanju (uvodno predavanje).
II nedjelja	Izgradnja objekata: definicija pojmova, tehnička dokumentacija i zakonski preduслови za izgradnju.
III nedjelja	Proizvod, proizvodni program i dokumentacija za razvoj proizvoda. Izrada i prikupljanje projektne dokumentacije za proizvodne sisteme: prethodna analiza, projektni zadatak.
IV nedjelja	Izrada i prikupljanje projektne dokumentacije: lokacija, program proizvodnje, kapacitet i pokazatelji proizvodnje.
V nedjelja	Tehnološki projekat: dokumentacija, postupak projektovanja, proračuni, sadržaj projektnog zadatka.
VI nedjelja	Tipovi proizvodnje i izbor layout-a. Rekonstrukcija proizvodnih procesa.
VII nedjelja	Kolokvijum I. Razmještaj opreme u prostoru.
VIII nedjelja	Kretanje i transportni sistemi. Skladišta.
IX nedjelja	Fabričke hale. Dispozicioni plan.
X nedjelja	Situacioni plan. Tehnike planiranja.
XI nedjelja	Snabdijevanje energentima. Grijanje, provjetravanje i otpušavanje. Kolokvijum II
XII nedjelja	Uvod u tehnološke procese, opremu i raspored u procesnoj industriji metalnih materijala. Popravni II kolokvijum.
XIII nedjelja	Tehnološki procesi, oprema i raspored: Izabrani slučajevi (primjeri pripreme rješenja za izabrani tehnološki proces – rad po grupama).
XIV nedjelja	Tehnološki procesi, oprema i raspored: Izabrani slučajevi (primjeri pripreme rješenja za izabrani tehnološki proces – nastavak rada po grupama).
XV nedjelja	Predaja i odbrana pripremljenih radova studenata za izabrani tehnološki proces.

Obaveze studenta u toku nastave: Student je obavezan da pohađa predavanja i vježbe, uradi i odbrani samostalne zadatke.

Konsultacije: U danima kada su predavanja i vježbe. U ostalim danima po dogovoru sa studentima.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati. Ukupno opterećenje u toku semestra 6 kredita x 30 =180 sati.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Projektovanje - pripremljena predavanja i uputstvo za vježbe. - Đ. Zrnić, Projektovanje fabrika– izabrana poglavlja - M. Čaušević, Obrada metala valjanjem- izabrana poglavlja - B. Musafija, Obrada metala plastičnom deformacijom -izabrana poglavlja - K. Lange, Lehrbuch der Umformtechnik- izabrana poglavlja
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Dva kolokvijuma po 15 poena, ukupno 30 poena; - Rad tokom semestra i domaći zadaci ukupno 20 poena; - Završni ispit je obavezan i nosi 50 poena. <p style="text-align: center;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: TERMIČKA OBRADA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	3+1+1

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Da se, polazeći od fizikometalurških osnova termičke obrade metalnih materijala, prvenstveno specifičnosti faznih transformacija na kojima se baziraju mnogi vidovi termičke obrade, omogućiti poznavanje osnovnih postupaka praktične termičke obrade i sticanje znanja neophodnih za kontrolu mikrostrukture termički obrađenih komada u cilju obezbjeđenja zahtjevnih upotrebnih svojstava.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Nada Jauković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, izrada seminarskih radova, konsultacije, kolokvijumi, završni ispit

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvodna razmatranja. Osnovni vidovi termičke obrade metala. Termička obrada i ravnotežni dijagrami stanja
II nedjelja	Transformacije pri zagrijavanju čelika
III nedjelja	Transformacije u čelicima pri hlađenju. Transformacije pri otpuštanju čelika
IV nedjelja	Tehnologija termičke obrade čelika. Zagrijavanje čelika, žarenje.
V nedjelja	Kaljenje. Otpoštanje čelika. Kolokvijum I
VI nedjelja	Površinsko kaljenje.
VII nedjelja	Hemijsko - termička obrada
VIII nedjelja	Termomehanička obrada
IX nedjelja	Termička obrada zavarenih spojeva. Termička obrada gvožđa. Termička obrada legura aluminijuma
X nedjelja	Termička obrada bakarnih legura. Kolokvijum II
XI nedjelja	Termička obrada titana.
XII nedjelja	Termička obrada magnezijuma
XIII nedjelja	Oprema i uređaji za termičku obradu. Zaštita pri radu
XIV nedjelja	Kontrola procesa. Projektovanje tehnoloških procesa
XV nedjelja	Priprema za završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje predavanja i vježbi, izrada i predaja svih domaćih zadataka i polaganje oba kolokvijuma

Konsultacije: Ponedjeljak i srijeda od 10-12h

Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 6 ECTS x 40/30 sati = 8 sati Ukupno opterećenje za semestar : 6x30=180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Branko Radulović: Termička obrada metala-skripta - B.Radulović,V.Asanović: Praktikum iz termičke obrade metala - I.I.Novikov: Teorija termičke obrade metala, Moskva, 1986. - Howard E.Boyer, Practical heat Threating, 1984
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - I kolokvijum do 15 poena; - II kolokvijum do 15 poena - Seminarski radovi do 20 poena - Završni ispit do 50 poena. <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: METALURGIJA OBOJENIH METALA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali, modul Metalurško inženjerstvo

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Usvajanje znanja vezanih za proces dobijanja glinice iz boksita, teoriju razlaganja rastvora i kristalizacije, elektrolitičko dobijanje aluminijuma, metalurgiju bakra, olova i cinka.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Mira Vukčević

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске vježbe, terenske vježbe

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Rude, oksidi i hidroksidi aluminijuma, priroda aluminatnih rastvora, trojni sistem,
II nedjelja	Postupci za proizvodnju glinice, podjela, sirovine, karakteristike
III nedjelja	Bajerov postupak za proizvodnju glinice
IV nedjelja	Bajerov postupak za proizvodnju glinice
V nedjelja	Kombinovani postupci za proizvodnju glinice
VI nedjelja	Teoretske osnove elektrolize kriolit-gliničnog rastopa
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Proces elektrolize, karakteristike elektrolita, proizvodnja anoda
IX nedjelja	Puštanje elektrolizera u rad, anodni efekat, poremećaji u radu ćelija, elektrolitička rafinacija aluminijuma
X nedjelja	Metalurgija bakra-prženje, topljenje, konvertorovanje, plamena rafinacija
XI nedjelja	Hidrometalurški postupak za dobijanje bakra
XII nedjelja	Metalurgija olova-prženje, topljenje, rafinacija
XIII nedjelja	Elementi metalurgije cinka
XIV nedjelja	Osnovi metalurgije nikla
XV nedjelja	Kolokvijum II

Obaveze studenta u toku nastave: Pohadjanje nastave, računskih i terenskih vježbi, aktivno učešće u radu tokom semestra, dva kolokvijuma

Konsultacije: Utorkom i petkom od 11h

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6 sati i 40 minuta U semestru: Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = 106 sati i 40 minuta
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - R.Vračar, Ž.Živković, Ekstraktivna metalurgija aluminijuma, Naučna knjiga, 1996 - J.A. Troici, V.A. Železnov, Metalurgija aluminijuma, Metalurgija, Moskva, 1984 - 3. D.Blečić, M.Vukčević, autorizovana predavanja
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na predavanjima i učestvovanje u studijskim posjetama (0-10 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - II kolokvijum: (0-20 poena) - Završni ispit (0-50 poena) <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.</p>

Naziv predmeta: METALURGIJA GVOŽĐA I ČELIKA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali, modul Metalurško inženjerstvo

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa tehnologijama pripreme rudnih komponenti i čeličnog otpatka i njihove prerade u sirovo gvožđe odnosno čelik.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Žarko Radović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске vježbe, praktične vježbe. Kolokvijumi i završni ispit.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvod. Istorijski razvoj dobijanja tehničkog željeza
II nedjelja	Željezne rude, podjela i osobine. Priprema rude, aglomeracija.
III nedjelja	Dobijanje gvožđa u visokoj peći. Konstrukcija i obloga VP.
IV nedjelja	Visokopećna goriva. Topitelji, podjela i osobine.
V nedjelja	Ravnotežna stanja i kinetika procesa u visokoj peći.
VI nedjelja	Osobine i formiranje troske u VP. Uticaj na tehnološki proces.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Tehnološke šeme proizvodnje čelika.
IX nedjelja	Tehnološka uloga troske u proizvodnji čelika. Rafinacija.
X nedjelja	Rastvorljivost i uticaj gasova u čeliku. Nemetalni uključci.
XI nedjelja	Konvertorski postupci dobijanja čelika.
XII nedjelja	Kolokvijum II
XIII nedjelja	Dobijanje čelika u elektrolučnim pećima. Rafinacija.
XIV nedjelja	Vanpećna obrada čelika. Defekti u livenoj strukturi.
XV nedjelja	Priprema za završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, polaganje kolokvijuma i završnog ispita	
Konsultacije: Radnim danima 12-13h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 5 kredita x 40/30 = 6 sati 30 minuta Ukupno opterećenje za semestar 5 x 30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - W. Kurz, D.J. Fisher: Fundamentals of Solidification, Trans. Tech. Publ., Lousiane, 1986. - V. A. Kudrin: Steelmaking, Mir Publishers, Moscow, 1990. - Mirko Gojić: Metalurgija čelika, Zagreb, 2007. - V. Trujić, N. Mitevska : Metalurgija gvožđa, Bor, 2007. - S. Muhamedagić: Metalurgija gvožđa, Zenica 2005. - 6. V. Grozdanić, A. Markotić : Metalurgija gvožđa i čelika (Zbirka zadataka), Sisak, 2006.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivno učestvovanje u nastavi (uključujući domaće zadatke) - 10 poena - 2 kolokvijuma po 20 poena (ukupno 40 poena) - Završni ispit – 50 poena <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: METALURGIJA ZAVARIVANJA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali, modul Metalurško inženjerstvo

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa procesima zavarivanja i spajanja metalnih i drugih materijala.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Žarko Blečić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja i vježbe, kolokvijumi I konsultacije

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Fizički osnovi i klasifikacija postupaka zavarivanja i spajanja.
II nedjelja	Teorija zavarivačkog luka. Fizika luka, karakteristike, uticaj magnetnog polja, ograničenja, primjena.
III nedjelja	Ručno elektrolučno zavarivanje, (TIG; MIG/MAG, E – postupak)
IV nedjelja	Zavarivanje pod praškom (EPP). Principi postupka, oprema i opseg primjene.
V nedjelja	Gasno zavarivanje. Tehnologija, oprema, gasovi.
VI nedjelja	Zavarivanje električnim otporom, (principi, vrste postupaka, parametri, raspodjela toplote, primjena i problemi)
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Ostali postupci zavarivanja, (plazma MIG, mikroplazma, zavarivanje pod troskom, elektronskim snopom i dr.)
IX nedjelja	Rezanje i ostali postupci pripreme žlijeba, (oprema, pomoćni uređaji, rezanje plazmom, rezanje pod vodom i dr)
X nedjelja	Postupci srodni zavarivanju, (lemljenje, postupci i oprema, navarivanje, nanošenje prevlaka, metalizacija i dr)
XI nedjelja	Postupci spajanja plastike, keramike i kompozita, (vrste, primjena, problemi)
XII nedjelja	Struktura zavarenog spoja (termička polja, brzina hlađenja, očvršćavanje, struktura, zavarljivost)
XIII nedjelja	Defekti u zavarenim spojevima (prsline, lamelarne, tople, hladne, defekti termičke obrade i dr)
XIV nedjelja	Kontrola zavarenih spojeva. Kolokvijum II
XV nedjelja	Popravni II kolokvijum

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, urade oba kolokvijuma.

Konsultacije: Radnim danima 10 -11h.

Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 4 ECTS x 40/30 sati = 5 sati 30 minuta Ukupno opterećenje za semestar =120 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Palić, Zavarivanje, FTN Novi Sad, 1987. - Smit. G.H, Tehnike zavarivanja, prev., Beograd 1997.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja (0-4 poena) - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji (0-6 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena), II kolokvijum: (0-20 poena) - Završni ispit (0-50 poena)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: PROCESI RAFINACIJE

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali, modul Metalurško inženjerstvo

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Usvajanje znanja vezanih za dobijanje metala odgovarajuće čistoće i kvaliteta za posebne namjene, kao i znanja vezanih za klasifikaciju nečistoća sa mogućnošću detekcije, klasifikaciju i uslove za primjenu različitih tehnika rafinacije.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Mira Vukčević	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, eksperimentalne vježbe, računске vježbe, seminarski rad	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Rafinacioni procesi, podjele rafinacionih tehnika u zavisnosti od uslova eksploatacije metala i tehnika dobijanja
II nedjelja	Priroda i klasifikacija nečistoća, veza između metoda za prečišćavanje i prirode prisutnih nečistoća
III nedjelja	Teoretske osnove metoda predprečišćavanja
IV nedjelja	Procesi hlorovanja i degazacije
V nedjelja	In line degazirajući sistem
VI nedjelja	Metode ultra rafinacije, polja primjene
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Teoretske osnove elektrolitičke rafinacije
IX nedjelja	Kristalizacione metode prečišćavanja, pojam koeficijenta raspodjele
X nedjelja	Neravnotežni koeficijent raspodjele
XI nedjelja	Frakciona kristalizacija
XII nedjelja	Zonalno topljenje, metoda lebdeće zone
XIII nedjelja	Normalno očvršćavanje
XIV nedjelja	Karakterizacija uzoraka nakon primjene tehnika rafinacije
XV nedjelja	Kolokvijum II
Obaveze studenta u toku nastave: Pohadjanje nastave, računskih i terenskih vježbi, aktivno učešće u radu tokom semestra, dva kolokvijuma.	
Konsultacije: Utorkom i petkom od 12h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30= 5 sati i 30 min U semestru: Nastava i završni ispit: (5 sati i 30 min) x 16 = 85 sati i 12 min
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - R.Farell, E.Homer, Metal Cleaning, (ed) Metal Finishing (2002) - M. Flemings, Solidification processing, Mc Graw-Hill, INC (1994), ISBN 0-07-021283 - M.Phillip, W.Bolton, Technology of engineering materials, Institution of Incorporated engineers, Butterworth and Heinemann, (2002), ISBN 0-7506-5643-3
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na predavanjima i učestvovanje u studijskim posjetama (0-10 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - Završni ispit (0-50 poena) <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.</p>

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: KERAMIČKI MATERIJALI

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali, modul Inženjerstvo materijala

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje znanja o metodama za dobijanje prahova i procesima u čvrstoj fazi, uticaju osobina prahova na strukturu i strukture na osobine sinterovanih materijala. Izučavanje osobina savremenih keramičkih materijala i njihova primjena.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Mira Vukčević i prof. dr Ivana Bošković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, eksperimentalne vježbe, računске vježbe

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Dobijanje prahova, Mehaničke metode
II nedjelja	Dobijanje prahova, fizičko-hemijske metode
III nedjelja	Karakterizacija prahova (određivanje veličine i raspodjele veličine čestica, oblika, veličine)
IV nedjelja	Densifikacija oblikovanjem
V nedjelja	Sinterovanje, teoretske osnove transporta materijala pri sinterovanju
VI nedjelja	Sinterovanje u čvrstoj fazi, Sinterovanje u prisustvu tečne faze
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Klasifikacija keramičkih proizvoda. Oksidna keramika. Al ₂ O ₃ keramika. Sialonska keramika.
IX nedjelja	Neoksidna keramika. Karbidna, boridna i nitridna keramika.
X nedjelja	Keramički magneti. Feriti, dobijanje i osobine.
XI nedjelja	Staklokeramika.
XII nedjelja	Amorfni materijali. Kermeti.
XIII nedjelja	Materijali za visokotemperaturnu primjenu. Abrazivni materijali i materijali za rezne alate.
XIV nedjelja	Biokompatibilni keramički materijali. Kolokvijum II
XV nedjelja	Kompozitni keramički materijali.

Obaveze studenta u toku nastave: Pohadjanje nastave, vježbi, aktivno učešće u radu tokom semestra, dva kolokvijuma

Konsultacije: Utorkom i petkom od 12h

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30= 6 sati i 40 minuta U semestru: Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = 106 sati i 40 minuta
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - M.Mitkov, D.Božić, Z. Vujović, Metalurgija praha, Naučna knjiga, Beograd 1998 - R.German, Powder Metallurgy science, 2nd edition, 2005 - I.M. Teclazić-Stevanović, Osnovi tehnologije keramike, TMF, Beograd, (1990) - Y.M.Chiang, Electroceramics, (1997)
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na predavanjima i učestvovanje u studijskim posjetama (0-10 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - Završni ispit (0-50 poena) <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: KOMPOZITNI MATERIJALI

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali, modul Inženjerstvo materijala

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	3+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje znanja o metodama za dobijanje prahova i procesima u čvrstoj fazi, uticaju osobina prahova na strukturu i strukturu na osobine sinterovanih materijala. Izučavanje osobina savremenih keramičkih materijala i njihova primjena.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Mira Vukčević i prof. dr Kemal Deljić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, eksperimentalne vježbe.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvod u kompozitne materijale, tipovi punioca i ojačivača
II nedjelja	Karbonski ojačivači, SiC ojačivači, nanoojačivači
III nedjelja	Materijali za matrice u kompozitnim materijalima (metalni, praškasti, keramički, polimerni, ugljenični)
IV nedjelja	Vežujući agensi u kompozitima
V nedjelja	Funkcionalizacija međupovršine na granici matrica-ojačivač
VI nedjelja	Klase kompozitnih materijala u zavisnosti od tipa matrice (Kompozitni materijali sa metalnom matricom, keramičkom matricom, polimernom matricom, ugljenik-ugljenik kompozitni materijali)
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Makro i mikromehanika kompozitnih materijala - osnovni koncepti, krutost, čvrstoća, Osobine različitih matricnih materijala. Osobine različitih ojačavajućih materijala.
IX nedjelja	Osobine kompozita ojačanih vlaknima. Ponašanje jednodimenzionalno-vlaknastog (duga vlakna) kompozita opterećenog paralelno ojačavajućim vlaknima - izodeformacija. Ponašanje jednodimenzionalno-vlaknastog kompozita opterećenog normalno na ojačavajuća vlakna - izonapon. Kritični zapreminski udio vlaknastih ojačivača.
X nedjelja	Osobine kompozita ojačanih vlaknima. Ponašanje jednodimenzionalno-vlaknastog (kratka vlakna) kompozita opterećenog paralelno ojačavajućim vlaknima - izodeformacija. Ponašanje jednodimenzionalno-vlaknastog kompozita opterećenog normalno na ojačavajuća vlakna - izonapon. Kritični zapreminski udio vlaknastih ojačivača.
XI nedjelja	Osobine dispergovano ojačanih kompozita. Ponašanje uniformno dispergovano ojačano kompozita pod opterećenjem.
XII nedjelja	Analiza laminatnih kompozita. Osnovne relacije napon-deformacija, elastične osobine, krutost, tipovi konfiguracije.
XIII nedjelja	Mehanizmi slabljenja svojstava kompozitnih materijala: starenje, oštećenja pod dejstvom toplotnih, bioloških i hemijskih uticaja kao i dejstvo mehaničkih opterećenja
XIV nedjelja	Načini karakterizacije strukturnih konstituenta i mehaničke karakterizacije kompozitnih materijala (statička, dinamička i ispitivanja površine kopozita). Kriterijumi oštećenja i mehanika loma kompozitnih materijala. Kolokvijum II
XV nedjelja	Principi izbora kompozitnih materijala - studije slučaja: industrija, vazduhoplovstvo, brodogradnja, autombilska industrija, biomedicina
Obaveze studenta u toku nastave: Pohadjanje nastave, vježbi, aktivno učešće u radu tokom semestra, dva kolokvijuma.	
Konsultacije: Ponedjeljom i četvrtkom od 12h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30= 6 sati i 40 minuta U semestru: Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = 106 sati i 40 minuta
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - R. Aleksić, 2013 Kompozitni materijali, skripta u izdanju TMF Beograd - K. Chawla 2012, Composite materials Science and Engineering, Springer Science 82012), ISBN 978-0-387-74364-6 - M. Mitkov, D.Božić, Z.Vujović, Metalurgija praha, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd, ISBN 86-7330-045-2 - Kaw Autar, 2005, Mechanics of Composite Materials, Informa Taylor and Francis, USA - Callister D. 2009. Materials Science and Engineering, WILEY, USAž - Ashby M. 2004 «Materials selection in mechanical design» Elsevier.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na predavanjima i učestvovanje u studijskim posjetama (0-10 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - Završni ispit (0-50 poena)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: VATROSTALNI MATERIJALI

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali, modul Inženjerstvo materijala

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Da studenti usvoje osnovna znanja iz oblasti vatrostralnih materijala, (podjela, osobine i upotreba vatrostralnih materijala). Da se upoznaju sa metodama dobijanja i ispitivanja vatrostralnih materijala (oblikovanih i neoblikovanih).

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Irena Nikolić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, samostalna izrada domaćih zadataka. Konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Sirovine za dobijanje vatrostralnih materijala, Podjela i uloga vatrostralnih materijala,
II nedjelja	Oblikovni vatrostralni materijali. Lom vatrostralnih materijala.
III nedjelja	Korozija oblikovanih vatrostralnih materijala.
IV nedjelja	Vatrostralni materijali na bazi silicijum dioksida
V nedjelja	Vatrostralni materijali na bazi silicijum dioksida
VI nedjelja	Alumosilikatni vatrostralni materijali
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Neoblikovani (monolitni) vatrostralni materijali. Vatrostralni betoni: sirovine, vrste, mehanizmi vezivanja, način ugradnje, svojstva.
IX nedjelja	Ostali neoblikovani vatrostralni materijali: plastične mase, nabojne smjese, torkret mase, žbuke, prevlake, suve smješe, injekcione smjese.
X nedjelja	Tehnologije proizvodnje i ugradnje neoblikovanih vatrostralnih materijala.
XI nedjelja	Primjene neoblikovanih vatrostralnih materijala.
XII nedjelja	Aditivi za kontrolu reoloških osobina neoblikovanih vatrostralnih materijala
XIII nedjelja	Dizajniranje i ugradnja vatrostralnih materijala
XIV nedjelja	Kolokvijum II
XV nedjelja	Priprema za završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, polaganje kolokvijuma i završnog ispita

Konsultacije: Radnim danima 10-11h.

Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 4 ECTS x 40/30 sati = 5 sati 30 minuta Ukupno opterećenje za semestar = 120 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - T.Volkov-Husović, Ispitivanja vatrostralnih materijala, TMF, Beograd, 2004. - T.Volkov-Husović, R. Jancić Heinemann, Termostabilnost vatrostralnih materijala: ispitivanje- analiza- mode lovanje Savez inženjera metalurgije , Beograd, - T.Volkov-Husović, Vatrostralni materijali : svojstva i primena Beograd - Charles A. Chacht, Refractories Handbook, Marcel Dekker, 2004, New York - G.W. Meetham & M.H.Van de Voorde , Materials for High Temperature Engineering Applications, Springer, 2000 - M. Bengisu, Engineering Ceramics, Springer, 2001
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 – 5 poena), - Odbranjen seminarski rad : (0 – 5 poena), - I kolokvijum : (0 – 20 poena), - II kolokvijum : (0 – 20 poena), - Završni ispit : (0 – 50 poena), <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: POLIMERNI MATERIJALI

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali, modul Inženjerstvo materijala

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	4	2+2+0

Uslavljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje relacijama struktura-svojstva, karakterističnim za polimerne materijale i razumijevanje specifičnosti polimernih struktura u inženjerskim postupcima dobijanja, izbora i projektovanja. Razumijevanje moguće primjene polimernih materijala.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog:	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računske vježbe, eksperimentalne vježbe.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Mjesto i značaj polimera u savremenom inženjerstvu
II nedjelja	Struktura polimernih molekula, parametri koji je opisuju i uticaj na svojstva materijala
III nedjelja	Metode dobijanja polimernih materijala
IV nedjelja	Oblikovanje polimernih proizvoda
V nedjelja	Viskoelastičnost polimera
VI nedjelja	Degradacija polimera i polimernih materijala
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Klasifikacija i izbor polimera u funkciji strukture i svojstava
IX nedjelja	Molekulska inženjerstvo polimera
X nedjelja	Multikomponentni polimerni sistemi
XI nedjelja	Mehanička karakterizacija polimera
XII nedjelja	Termodinamičke karakteristike polimera
XIII nedjelja	Fizičke karakteristike polimera
XIV nedjelja	Kolokvijum II
XV nedjelja	Seminarski rad
Obaveze studenta u toku nastave: Pohadjanje nastave, vježbi, aktivno učešće u radu tokom semestra, dva kolokvijuma.	
Konsultacije: Ponedjeljkom i četvrtkom od 12h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30= 5 sati i 30 minuta U semestru: Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = 85 sati i 30 minuta
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - I. Popović, Polimerni materijali, Skripta TMF Beograd (2010) - C.S. Brazel, S.L.Rosen, Fundamental Principles of Polymeric materials, Wiley New York (2012) - R.J Young, Introduction to polymers, CRS Press, Boca Raton (2011)
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na predavanjima i učestvovanje u studijskim posjetama (0-10 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - Završni ispit (0-50 poena)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

OSNOVNE STUDIJE – STUDIJSKI PROGRAM :HEMIJSKA TEHNOLOGIJA

NASTAVNI PLAN

R. br	Naziv predmeta	Sem.	Broj časova			BROJ ECTS	
			P	V	L		
PRVA GODINA							
1.	Opšta hemija	I	3	0	3	7	
2.	Matematika I	I	3	2	0	7	
3.	Fizika	I	2	1,5	0,5	5	
4.	Računarstvo	I	2	2	0	4	
5.	Tehnička dokumentacija	I	2	2	0	4	
6.	Engleski jezik I	I	2	2	0	3	
7.	Neorganska hemija	II	3	0	3	6	
8.	Matematika II	II	2	2	0	5	
9.	Hemijski račun	II	2	2	0	5	
10.	Organska hemija	II	3	0	2	6	
11.	Analitička hemija I	II	2	0	3	5	
12.	Engleski jezik II	II	2	2	0	3	
Ukupno časova aktivne nastave			28	15,5	11,5		
Ukupno ECTS kredita						60	
DRUGA GODINA							
1.	Hemijska termodinamika	III	3	1	1	6	
2.	Fizička hemija I	III	3	1,5	0,5	6	
3.	Analitička hemija II	III	2	0	3	5	
4.	Instrumentalne metode hemijske analize	III	3	0	3	6	
5.	Elektrotehnika s elektronikom	III	2	2	0	4	
6.	Engleski jezik III	III	2	2	0	3	
7.	Fizička hemija II	IV	3	1,5	0,5	6	
8.	Hemijska veza i struktura molekula	IV	3	0	2	6	
9.	Tehnološke operacije I	IV	3	3	0	7	
10.	Ispitivanje zagađivača u životnoj sredini	IV	2	0	3	5	
11.	Konstruktivni materijali u hemijskoj industriji	IV	3	1	1	6	
Ukupno časova aktivne nastave			29	12	14		
Ukupno ECTS kredita						60	
TREĆA GODINA							
1.	Elektrohemijska	V	3	1,5	1,5	7	
2.	Tehnologija vode	V	3	0	2	6	
3.	Tehnološke operacije II	V	3	3	0	7	
4.	Hemijski reaktori	V	2	2	0	4	
5.	Korozija i zaštita materijala	V	3	0	2	6	
Modul: Neorganska hem. tehnologija		Modul: Organska hem. tehnologija					
6.	Neorganska hemijska tehnologija	Organska hemijska tehnologija	VI	3	1	1	5
7.	Elektrohemijsko inženjerstvo	Biohemija	VI	3	0	2	5
8.	Neorganska hemija II	Hemija prirodnih organskih jedinjenja	VI	2	0	2	4
9.	Tehnologija veziva, pigmenata i punilaca	Biotehnologije	VI	2	1	1	4
10.	Stručna praksa		VI	2	1	0	2
11.	Završni rad		VI				10
Ukupno časova aktivne nastave			26	9,5	11,5		
Ukupno ECTS kredita						60	

A decorative graphic consisting of several thick, curved arrows in a light gray color. The arrows are arranged in two main clusters: one in the upper right quadrant and another in the lower right quadrant. Each cluster contains multiple arrows of varying lengths and curves, all pointing towards the center of the page. The background is plain white.

I GODINA

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: OPŠTA HEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	7	3+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz Opštu hemiju student treba da upozna osnovne zakone i savremene teorije u hemiji kao i da dobije, u elementarnom obimu, prikaz većine ključnih oblasti savremene hemije, tako da kasnije može lako da se uključi u izučavanje bilo koje posebne grane hemije ili neke druge prirodne nauke.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Zorica Leka i Msc. Milica Kosović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (lab oratorijske i računске), samostalna izrada domaćih zadataka, konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Svečani prijem studenata. Upoznavanje studenta sa nastavom, domaćim zadacima, kolokvijumima, završnim ispitom. Podjela Informacija za studente i plan rada. Značaj hemije. Vrste i osobine supstanci. Hemijski elementi i jedinjenja. Osnovni stehiometrijski zakoni.
II nedjelja	Atomska i molekulska masa. Mol i molska masa. Energetske promjene pri hem. reakcijama. Hesov zakon. Gasni zakoni.
III nedjelja	Elektronska struktura atoma. Borov i Bor-Zomerfeldov model atoma. Kvantno-mehanički model atoma. Kvantni brojevi. Osnovni talasno mehanički principi i pravila. Atomske orbitale.
IV nedjelja	Raspodjela elektrona u kvantnim nivoima. Struktura atoma i Periodni Sistem Elemenata. Test provjere znanja
V nedjelja	Hemijska veza i struktura molekula. Jonska veza. Kovalentna veza. Metalna veza. Medumolekulska veze.
VI nedjelja	Disperzni sistemi.
VII nedjelja	Rastvori elektrolita. Jonske reakcije
VIII nedjelja	Kolokvijum I
IX nedjelja	Hemijska kinetika. Popravni I kolokvijum.
X nedjelja	Hemijska ravnoteža. Ravnoteža u homogenim sistemima.
XI nedjelja	Vodeni rastvor soli.
XII nedjelja	Ravnoteža u heterogenim sistemima..
XIII nedjelja	Agregatna stanja.
XIV nedjelja	Kolokvijum II
XV nedjelja	Popravni II kolokvijuma

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma.

Konsultacije: Ponedjeljak 12-13h; Četvrtak 11-12h.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 7 kredita x 40/30 = 9 sati i 30 minuta Struktura: 3 sata predavanja, 3 sata vježbi, 9 sati i 30 minuta individualnog rada studenata (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije Ukupno opterećenje za predmet 7x30 = 210 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> M. Dragojević, M. Popović, S. Stević, V. Šćepanović, Opšta hemija, TMF, Beograd, 2003. Knjiga, Filipović, S. Lipanović, Opća i anorganska kemija, Školska knjiga, Zagreb, 1988. Knjiga, Z. Leka, Praktikum opšte hemije sa zadacima, Podgorica, 2009. Milan Sikirića, Stehiometrija, Školska knjiga, Zagreb, 1989., Zbirka zadataka. M. Popović, D. Vasović, Lj. Bogunović, D. Poletić, O. Đuković: Zbirka zadataka iz Opšte hemije, TMF Beograd, 2003
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> Aktivnost u toku predavanja i kontrolni test: (0 - 3 poena) Aktivnost na vježbama i predati izvještaji: (0 - 4 poena) Tačno urađeni domaći zadaci: (0 - 3 poena) I kolokvijum: (0 - 20 poena) II kolokvijum: (0 - 20 poena) Završni ispit: (0 - 50 poena)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: MATEMATIKA I

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali /Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	7	3+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje matematike razvija logičko razmišljanje, preciznost, sposobnost izdvajanja glavnog, saopštavanja neophodnog za razumevanje složenijih problema koji nastaju u različitim oblastima stvaralaštva savremenog čoveka. Predmet je bazična disciplina.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Biljana Zeković	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Osnovni matematički pojmovi (skup, relacija, funkcija)
II nedjelja	Osnovne algebarske strukture (grupoid, polugrupa, grupa, prsten, polje, telo)
III nedjelja	Polje realnih brojeva
IV nedjelja	Brojni nizovi. Konvergenција
V nedjelja	Monotoni nizovi. Broj e. I test
VI nedjelja	Funkcije. Granične vrednosti funkcija
VII nedjelja	Neprekidnost funkcija
VIII nedjelja	Osnovna svojstva neprekidnih funkcija. II test
IX nedjelja	Izvod i diferencijal prvog i višeg reda
X nedjelja	Osnovne teoreme diferencijalnog računa
XI nedjelja	Ispitivanje i grafičko pretstavljivanje funkcija. Kolokvijum
XII nedjelja	Neodređeni integral i osnovna svojstva
XIII nedjelja	Osnovne metode integracije. III test
XIV nedjelja	Određeni integral i osnovna svojstva
XV nedjelja	Neke primene određenog integrala. Nesvojstveni integrali
Obaveze studenta u toku nastave: Prisustvo predavanjima i vežbama, izrada 3 testa, kolokvijuma i završnog dela ispita	
Konsultacije: Ponedeljak 12-13h; Četvrtak: 11-12h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 7 kredita x 40/30 = 9 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet 7x30 = 210 sati
Literatura	Osnove matematike, V.S.Šipačev, Diferencijalni i integralni račun, V. Dašić Zbirka rešenih zadataka, Uščumlić, Miličić
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- 1 kolokvijum - 24 poena, - prosustvo 2 poena, - 3 testa po 8 poena, - završni ispit, 50 poena. Sve u pisanoj formi, uz usmenu proveru znanja u slučaju bilo kakvih nejasnoća ili sumnje da su korišćena nedozvoljena sredstva (telefon, bubice, prepisivanje, itd.) Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: FIZIKA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	5	2+1.5+0.5

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Usvajanje osnovnih pojmova, principa i zakona u oblasti fizike	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Slobodan Jovanović i mr Marija Daković	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске vježbe, laboratorijske vježbe, domaći zadaci, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvodno predavanje, obnavljanje elementarnih pojmova iz srednje škole, test
II nedjelja	Kinematika - osnove, relativnost kretanja, prevolinijsko kretanje, kružno kretanje.
III nedjelja	Dinamika materijalne tačke - osnove, Njutnovi zakoni, moment sile i moment impulsa
IV nedjelja	Rad, energija i snaga u mehanici; gravitacija
V nedjelja	Elastične osobine tijela, prosto harmonijsko kretanje
VI nedjelja	Statika fluida; dinamika fluida.
VII nedjelja	Talasno kretanje; akustika
VIII nedjelja	Naelekrisanje, elektrostatičko polje, Kulonov zakon, potencijal, kondenzatori
IX nedjelja	Električne struje, električni otpor, Omov zakon, elektromotorna sila, električna kola
X nedjelja	Magnetsko polje, Bio-Savarov zakon; Zemljino magnetsko polje
XI nedjelja	Geometrijska optika - osnove; fizička optika – osnove
XII nedjelja	Zračenje crnog tijela; fotoelektrični efekat, Komptonov efekat
XIII nedjelja	X-zraci, talasno-čestični dualizam; Borov model atoma
XIV nedjelja	Struktura i karakteristike jezgra atoma; jonizujuće zračenje; zaštita od zračenja
XV nedjelja	Rekapitulacija gradiva i priprema za završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Uredno pohađanje nastave, izrada domaćih zadataka, učešće na konsultacijama	
Konsultacije: Prate predavanja i vježbe, kao i prema potrebi; termini: svakog radnog dana 13-15h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - D. Ivanović, V. Vučić, Fizika I, II, III, Naučna knjiga, Beograd, više izdanja - J. Janjić, I. Bikit, N. Cindro, Opšti kurs fizike I, II, Naučna knjiga, Beograd, više izdanja - D. Pavlović, M. Milojević, Praktikum računskih vježbanja iz fizike, Naučna knjiga, Beograd, više izdanja
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Pristvo nastavi : (0- 6 poena) - Domaći zadaci: (0-8 poena) - Kolokvijum I (0-18 poena) - Kolokvijum II (0-18 poena) - Završni ispit (50 poena) <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: RAČUNARSTVO

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz ovaj predmet studenti se upoznaju sa osnovama na kojima počivaju savremeni računarski sistemi: sa osnovama logičkog odlučivanja računara, obrade i čuvanja podataka u računaru, kao i sa operativnim sistemom Windows i osnovnim aplikativnim softverima (Word for Windows, Excel). Takođe, studenti se upoznaju sa elektronskom poštom i osnovama globalne računarske mreže – INTERNET-a.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Veselin Ivanović, dr Nevena Radović i mr Boris Marković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске vježbe i vježbe u računarskoj učionici / laboratoriji. Učenje i samostalna izrada praktičnih zadataka. Konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvodno predavanje. Organizacija računara, Razvoj i istorijat računarske tehnike
II nedjelja	Brojni sistemi, Binarni, Oktalni, Heksadecimalni brojni sistem
III nedjelja	Binarna aritmetika; Binarno sabiranje, oduzimanje, množenje i dijeljenje
IV nedjelja	BCD kod i aritmetika u BCD kodu
V nedjelja	Memorija. Proces računanja i smještanja podataka u memoriju. Procesor
VI nedjelja	Kolokvijum I , predaja II domaćeg zadatka
VII nedjelja	Grafički orijentisani operativni sistem - Windows 2000, osnove rada – kopiranje, lijepljenje, ...; Rad sa fajlovima i folderima u Windows-u 2000.
VIII nedjelja	Aplikativni software. Namjena i osnovne karakteristike. Aplikativni software Word for Windows
IX nedjelja	Osnove rada u Word-u: Kreiranje dokumenata, Pozicioniranje teksta. Podešavanje margina
X nedjelja	Podešavanja vezana za pasus. Numerisane i nenumerisane liste. Tabulatori. Zaglavlja
XI nedjelja	Kolokvijum II , predaja IV domaćeg zadatka
XII nedjelja	Aplikativni software EXCEL 2000. Kreiranje tabela u Excelu. Upotreba formula i funkcija
XIII nedjelja	Apsolutne i relativne adrese. Predstavljanje podataka grafičkim prikazom. Vrste grafikona
XIV nedjelja	Upotreba elektronske pošte. Globalna računarska mreža – INTERNET
XV nedjelja	Završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Uredno pohađanje nastave, izrada domaćih zadataka, učešće na konsultacijama

Konsultacije: Prof. dr Veselin N. Ivanović – ponedjeljak i četvrtak od 10:00 do 12:00 sati.
dr Nevena Radović, mr Boris Marković – srijeda od 13:00 do 15:00 sati, četvrtak od 12:00 do 14:00 sati

Opterećenje studenta u časovima
Nedjeljno: 4 kredita x40/30=5,33 sati
Ukupno opterećenje za predmet : 4x30 = 120 sati

Literatura

- L.J. Stanković, V.N. Ivanović, M. Radonjić, »Osnovi računarstva«, Podgorica, 2014.
- R.M. Laković, I. Đurović, »Tekst procesori«, Univerzitet Crne Gore, 2003.
- Autorizovana predavanja: V. Ivanović, Globalna računarska mreža - INTERNET

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje

- 5 domaćih zadataka se ocjenjuju sa ukupno 5 poena (1 poen za svaki domaći zadatak),
- Aktivnost na predavanjima i vježbama i prisustvo nastavi sa ukupno 5 bodova,
- Dva kolokvijuma po 30 poena (ukupno 60 poena),
- Završni ispit 30 poena.

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: TEHNIČKA DOKUMENTACIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz ovaj predmet studenti se upoznaju sa osnovnim načinima prikazivanja predmeta na crtežu i postupcima izrade tehničke dokumentacije.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Vuk Culafic, prof. dr Radoslav Tomović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, i vježbe u računarskoj učionici / laboratoriji. Učenje i samostalna izrada praktičnih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Razvoj proizvoda i prateća dokumentacija. Vrste tehničkih crteža. Primjena računara pri izradi dokumentacije.
II nedjelja	Postupci prikazivanja tijela na crtežu. Ortogonalne projekcije. AutoCAD: Uvod u AutoCAD. Podešavanje parametara fajla. Crtanje pravih linija.
III nedjelja	Postupci crtanja i primjene presjeka. Kotiranje (Uvrednjavanje)
IV nedjelja	Zaglavlje sastavnica i obilježavanje crteža. Materijali, njihovo obilježavanje i označavanje. Komande za izmjenu oblika i dimenzija objekata na crtežu
V nedjelja	Kolokvijum I: Prikazivanje predmeta u tri ortogonalne projekcije. (Crtanje olovkom)
VI nedjelja	Površinska obrada i zaštita. Osobine objekata. Nivoi. Tipovi linija. Debljina i boja linija.
VII nedjelja	Popravni Kolokvijum I
VIII nedjelja	Postupci aksonometrijskog prikazivanja predmeta. Izometrija, Dimetrija, Kosa projekcija. Postupci skiciranja i snimanja predmeta.
IX nedjelja	AutoCAD: Kotiranje.
X nedjelja	AutoCAD: Unošenje šrafure. Unošenje teksta u crteže.
XI nedjelja	Elementi mašina, aparata i postrojenja. Spojevi i elementi za spajanje.
XII nedjelja	Elementi za prenos obrtnog momenta: Frikcioni, zupčasti, kaišni i lančani prenosnici.
XIII nedjelja	Elementi obrtnog kretanja: Osovine, vratila, klinovi, spojnice i ležajevi.
XIV nedjelja	Kolokvijum II: Crtanje zadate figure na računaru
XV nedjelja	Popravni Kolokvijum II
Obaveze studenta u toku nastave: Prisustvo predavanjima i vježbama. Predati grafički i domaći zadaci.	
Konsultacije: 2 puta nedjeljno	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30 = 5,33 sati U semestru: 4 x 30 = 120 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - T. Pantelić, Tehničko crtanje, Građevinska knjiga Beograd, 1990. - D. Letić, AutoCAD 2005, Mikroknjiga, 2002.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Tri grafička i dva domaća zadatka se ocjenjuju sa ukupno 15 poena (3 poen za svaki zadatak) - Dva kolokvijuma po 18 poena (ukupno 36 poena) - Završni ispit 49 poena.
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK I

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	3	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je obavezno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou minimum B.1.1 kako bi pratili nastavu. Poželjno B.1.2.

Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje srednje složenim gramatičkim i strukturama i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Bratić

Metod nastave i savladanja gradiva Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	General English (Headway upper intermediate); Unit 1 – Home and away
II nedjelja	Unit 1 – The Tense system; compounds
III nedjelja	Unit 2 – Been there, Got the T-shirt
IV nedjelja	Unit 2 - Present Perfect Simple and Continuous; Verbs make & do
V nedjelja	Unit 3 – News and Views
VI nedjelja	Unit 3 – Narrative tenses
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Unit 4 – The Naked Truth
IX nedjelja	Unit 4 – Prefixes, negatives, antonyms in context
X nedjelja	Mid-term make up
XI nedjelja	Unit 5 – Looking ahead
XII nedjelja	Unit 5 - Future forms, verbs take & put
XIII nedjelja	Unit 6 – Hitting the big time
XIV nedjelja	Unit 6 - expressing quantity
XV nedjelja	General Overview

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Konsultacije: U toku semestra po objavljenom rasporedu, email: vesnabr@ac.me

Opterećenje studenta u časovima	<p>Nedjeljno: 3 kredita x 40/30 = 4 sata</p> <p>Ukupno opterećenje za predmet: 3 x 30 = 90 sati</p>
Literatura	- John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<p>prisustvo nastavi – 6.5 bodova (13 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo)</p> <p>kolokvijum – 43.5 bodova</p> <p>završni ispit – 50 bodova (pismeno)</p> <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: NEORGANSKA HEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	6	3+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanjem ovog predmeta studenti stiču osnovna znanja iz neorganske hemije: upoznaju elemente PSE, njihova važnija jedinjenja, osobine i primjenu i osposobljavaju se za praktični rad kroz laboratorijske vježbe.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Željko Jačimović, Msc. Milica Kosović

Metod nastave i savladanja gradiva Predavanja i laboratorijske vježbe. Studenti izvode 12 laboratorijskih vježbi i rade 3 domaća zadatka koja se odnose na materijal urađen na laboratorijskim vježbama i 2 kontrolna testa koji se odnose na materijal urađen na predavanjima. Studenti imaju posebne pripreme termine za polaganje kolokvijuma i ispita.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Upoznavanje sa predmetom i podjela informacija o predmetu. Obrada poglavlja: Kompleksna(koordinaciona jedinjenja)
II nedjelja	Obrada poglavlja: Opšte karakteristike s i p elemenata, vodonik
III nedjelja	Obrada poglavlja : Elementi I grupe PSE (alkalni metali)
IV nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 13 grupe PSE (grupa bora)
V nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 14 grupe PSE (grupa ugljenika)
VI nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 15 grupe PSE (grupa azota)
VII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 16 grupe PSE (halkogeni elementi, kiseonik)
VIII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 16 grupe PSE (halkogeni elementi, sumpor, selen,telur i polonijum)
IX nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 17 grupe PSE (halogeni elementi)
X nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 18 grupe PSE (plemeniti gasovi). Opšte karakteristike d i f elemenata.
XI nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 11 grupe PSE (bakar,srebro,zlato)
XII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 12 grupe PSE (cink, kadmijum i živa). Kolokvijum
XIII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 6 i 7 grupe PSE (hrom, molibden, volfram i mangan)
XIV nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 8,9 i 10 PSE (gvožđe, kobalt, nikal)
XV nedjelja	Konsultacije , odgovori na pitanja studenata i priprema za ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni završiti programom predviđene vježbe.

Konsultacije: Prof. dr Željko Jačimović - srijeda od 10-12h; Msc Milica Kosović - termini nakon lab.vježbi.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 8kredita x 40/30 = 10,67 sati U semestru: 8 x 30 = 240 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Filipović, S. Lipanović, Opća i organska kemija, Školska knjiga, Zagreb - D. Poleti, Opšta hemija II dio/Hemija elemenata, TMF Beograd - M.Dragović, M.Popović,S.Stević, V. Šćepanović, Opšta hemija I dio - V. Česljević, V. Leovac, E. Ivegeš, Praktikum neorganske hemije- prvi dio, PMF Novi Sad - S. Nešić, J.Vučetić, Neorganska preparativna hemija - S. Nešić, R.Bulajić, A. Kostić, S. Marinković, Praktikum opšte hemije sa kvalitativnom analizom
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo predavanjima i kontrolni testovi-3 boda (2 kontrolna testa) - Prisustvo vježbama i predati izvještaji-4 boda - Domaći zadaci 3 boda - Kolokvijum-40 bodova - Završni ispit-50 bodova.

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: MATEMATIKA II

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali /Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje matematike razvija logičko razmišljanje, preciznost, sposobnost izdvajanja glavnog, saopštavanja neophodnog za razumevanje složenijih problema koji nastaju u različitim oblastima stvaralaštva savremenog čoveka. Predmet je bazična disciplina.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Biljana Zeković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Brojni redovi (Osnovna svojstva i kriterijumi konvergencije)
II nedjelja	Znakopromenljivi redovi (Lajbnicov kriterijum)
III nedjelja	Stepeni redovi (Abelov kriterijum) Razvoj funkcije u Maklorenov red
IV nedjelja	Funkcije više promenljivih (granične vrednosti, neprekidnost). I test
V nedjelja	Diferencijalni račun
VI nedjelja	Lokalni i uslovni ekstremum
VII nedjelja	Tangentna ravan. Tajlorova formula. Gradijent funkcije i izvod funkcije po vektoru
VIII nedjelja	Obične diferencijalne jednačine prvog reda (homogena, linearna, Bernulijeva) II test
IX nedjelja	Dif. j- ne drugog i n-tog reda. Linearna dif. j-na drugog reda. Lagranžov metod varijacije konstanti
X nedjelja	Vektorski prostori (baza, linearna preslikavanja) Kolokvijum
XI nedjelja	Polilinearna preslikavanja (Laplasov razvoj determinante)
XII nedjelja	Inverzni linearni operator. Rang matrice. Sistemi linearnih jednačina
XIII nedjelja	Euklidski vektorski prostori (skalarni, vektorski, mešoviti proizvod i osnovna svojstva) III test
XIV nedjelja	Prava, ravan i odnos prave i ravni
XV nedjelja	Površni drugog reda (cilindrična, konusna, sferna, rotaciona). Pregled površi drugog reda

Obaveze studenta u toku nastave: Prisustvo predavanjima i vežbama, izrada 3 testa, kolokvijuma i završnog dela ispita

Konsultacije: Ponedjeljak 12-13h; Četvrtak: 11-12h.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati
Literatura	Osnove matematike, V.S.Šipačev, Linearna algebra i analitička geometrija, V. Dašić Zbirka rešenih zadataka, Ušćumlić, Miličić
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - 1 kolokvijum - 24 poena, - prosustvo 2 poena, - 3 testa po 8 poena, - završni ispit, 50 poena. Sve u pisanoj formi, uz usmenu proveru znanja u slučaju bilo kakvih nejasnoća ili sumnje da su korišćena nezgodna sredstva (telefon, bubice, prepisivanje, itd.) <p style="text-align: center;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: HEMIJSKI RAČUN

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	5	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se upoznaju sa teorijskim osnovama analitičke hemije, primijenjujući ih zajedno sa osnovnim hemijskim zakonima i principima na rješavanje problematike vezane za hemijski račun.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc.dr Vesna Vukašinić-Pešić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računске vježbe, izrada domaćih zadataka, konsultacije	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvod. Rastvori i njihova svojstva
II nedjelja	Kvalitativno i kvantitativno izražavanje sastava rastvora.
III nedjelja	Izračunavanje na osnovu hemijskih formula i hemijskih jednačina-stehiometrijski odnosi.
IV nedjelja	Hemijska ravnoteža, ravnotežne konstante (vrste).
V nedjelja	Matematički prilaz izučavanju ravnoteže sistema. Protoliza monobaznih i polibaznih kiselina
VI nedjelja	Protoliza soli, smješe, rastvori pufera, ravnoteža amfoternih jedinjenja
VII nedjelja	Uvod u sistematsko tretiranje ravnotežnih stanja. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Jednačine bilansa naelektrisanja i bilansa mase.
IX nedjelja	Kiselno- bazne reakcije. Kiselno-bazna ravnoteža. Vrijednosti pH rastvora jakih kiselina i jakih baza i slabih monoprotonskih kiselina i monokiselih baza.
X nedjelja	Vrijednosti pH smješe kiselina i baza; poliprotonske kiseline i polikisele baze
XI nedjelja	Vrijednosti pH amfolita, pufera, rastvora hidrolize soli
XII nedjelja	Taložne reakcije. Ravnoteža sistema talog-rastvor. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Reakcije stvaranja kompleksa
XIV nedjelja	Obrada rezultata kvantitativne hemijske analize
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, da urade domace zadatke i rade oba kolokvijuma.	
Konsultacije:	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati U semestru: 5 x 30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - M.Rajkovic, B.Vucurovic, S.Djordjevic, Analiticka hemija (elementi teorije sa zadacima), Savremena adm. Beograd. - M.S.Jovanovic, Kvalitativna hemijska analiza, Naučna knjiga, Beograd. - T.Janjic, Teorijski osnovi analitičke hemije, Naučna knjiga, Beograd.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Angažovanje na nastavi i domaći zadaci: (0 – 10 poena) - I kolokvijum: (0 – 20 poena) - II kolokvijum: (0 – 20 poena) - Završni ispit : 50 poena <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: ORGANSKA HEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	6	3+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje znanja o savremenim dostignućima i značaju organske hemije. Izučavanje struktura, osobina i reakcija organskih jedinjenja, uključujući i savladavanje osnovnih laboratorijskih tehnika i postupaka pri sintezi organskih jedinjenja.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: dr Miljan Bigović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, laboratorijske vježbe, samostalna izrada domaćih zadataka, seminarski radovi i konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvod. Predmet izučavanja i razvitak organske hemije. Sastav i osobine organskih jedinjenja.
II nedjelja	Struktura organskih molekula. Izomerija i vrste izomerije. Organske reakcije i reagensi. Klasifikacija organskih jedinjenja.
III nedjelja	Ugljovodonici: alkani i alkeni. Nomenklatura, struktura i izomerija. Dobijanje i osobine.
IV nedjelja	Alkani, alkadieni i ciklični ugljovodonici.
V nedjelja	Aromatični ugljovodonici. Elektrofilska aromatična supstitucija.
VI nedjelja	Halogeni derivati ugljovodonika. Nukleofilne supstitucije.
VII nedjelja	Kolokvijum I. Hidroksilni derivati ugljovodonika - alkoholi. Monohidroksilni alifatični alkoholi. Dobijanje i osobine.
VIII nedjelja	Polihidroksilni alkoholi. Fenoli. Etri. Tioalkoholi i tioetri.
IX nedjelja	Aldehidi i ketoni. Reakcije nukleofilne adicije.
X nedjelja	Organske kiseline. Mono- i polikarboksilne kiseline (zasićene i nezasićene).
XI nedjelja	Derivati karboksilnih kiselina (hloridi, anhidridi kiselina, estri, amidi). Sapuni i deterdženti.
XII nedjelja	Supstituisane karboksilne kiseline (halogen-, oks-, keto-). Aminokiseline.
XIII nedjelja	Kolokvijum II. Amini.
XIV nedjelja	Biološki važna organska jedinjenja – proteini i ugljeni hidrati.
XV nedjelja	Klasifikacija i opšte karakteristike heterocikličnih jedinjenja.

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, da urade domaće zadatke i rade oba kolokvijuma.

Konsultacije: Nakon termina predavanja ili po dogovoru.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - K. Peter C. Vollhardt, Noile E. Schore, Organska hemija – Struktura i funkcija, Data status, Nauka, Beograd, 2000. - S. Arsenijević, Organska hemija, Naučna knjiga, Beograd. - Noler, Kemija organskih spojeva, Tehnička knjiga, Zagreb. - R. Kastratović, Praktikum organske hemije, Podgorica.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Domaći zadaci: 6 poena (3 x 2) - Test I : 6 poena - Test II : 8 poena - I kolokvijum: 15 poena - II kolokvijum : 15 poena - Završni ispit : 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: ANALITIČKA HEMIJA I

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	5	2+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je da obezbijedi osnovna teorijska i praktična znanja o hemijskim i fizičkim principima od značaja za analitičku hemiju uopšte.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Nada Blagojević, mr Snežana Vukanović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja. Laboratorijske vježbe. Kolokvijumi. Konsultacije	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje sa predmetom i podjela informacija o predmetu. Uvod. Definicija i podjela Analitičke hemije prema tehnikama i metodama.
II nedjelja	Praktični osvoji kvalitativne hemijske analize. Analitička klasifikacija katjona. Periodni sistem elemenata i kvalitativna hemijska analiza katjona.
III nedjelja	Rastvori i njihova svojstva.
IV nedjelja	Hemijska ravnoteža. Zakon o dejstvu masa. Konstanta ravnoteže.
V nedjelja	Kiselinsko-bazne reakcije. Kiseline i baze. Kiselinsko bazne konstante.
VI nedjelja	Ravnoteže u poliprotoskim sistemima. Grafičko predstavljanje kiselinsko-baznih ravnoteža.
VII nedjelja	Kompleksna jedinjenja i njihova analitička uloga. Ravnoteže u rastvorima kompleksa. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Reakcije taloženja. Proizvod rastvorljivosti. Obrazovanje i rastvaranje taloga.
IX nedjelja	Taloženje i razdvajanje jona kontrolisanjem koncentracije taložnog reagensa.
X nedjelja	Redoks reakcije.
XI nedjelja	Selektivno rastvaranje i taloženje. Obrada kompleksnog uzorka. Kolokvijum II
XII nedjelja	Teorija ekstrakcije.
XIII nedjelja	Hromatografske metode razdvajanja katjona. Papirna hromatografija.
XIV nedjelja	Pripreme za ispit.
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, odrade sve laboratorijske vježbe. Urađene laboratorijske vježbe su uslov za polaganje završnog ispita. Rade kolokvijume.	
Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati U semestru: 5 x 30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - J. Savić, M. Savić, Osnovi analitičke hemije, Svjetlost, Sarajevo, 1990. - M. Rajković, Uvod u analitičku hemiju, Pergament, Beograd, 2004. - M.S.Jovanović, Kvalitativna hemijska analiza, Naučna knjiga Beograd 1982. - Lj.V.Rajaković, Analitička hemija, kvalitativna hemijska analiza, semimikro metoda, praktikum, Univerzitet u Beogradu, 2001. - R.M.Zejnilović, N.Z.Blagojević, Zbirka zadataka iz analitičke hemije sa teorijskim osnovama-odabrana poglavlja, UCG, 2000.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo predavanjima: 0 - 2 poena - Urađene vježbe i predati izvještaji i izlazni kolokvijum: 0 - 8 poena - Kolokvijumi: 2 x (0 – 20) poena - Završni ispit : 0 - 50 poena. <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK II

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	3	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou minimum B.1.2. Poželjno B 2.1.

Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje gramatičkim i strukturama na višem srednjem nivou i aktivno služenje jezikom u svakodnevni situacijama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Bratić

Metod nastave i savladanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Unit 7 – Getting along
II nedjelja	Unit 7 – Modals and related verbs, verb <i>get</i>
III nedjelja	Unit 8 – How remarkable
IV nedjelja	Unit 8 – Relative clauses, Participles, Adverb collocations
V nedjelja	Unit 9 – The way we were
VI nedjelja	Unit 9 – Expressing habits
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Unit 10– Over my dead body
IX nedjelja	Unit 10 – Modal auxiliary verbs in the past, synonyms
X nedjelja	Mid-term make up
XI nedjelja	Unit 11 – It's all hypothetical
XII nedjelja	Unit 11 – Hypothesising, wordpairs
XIII nedjelja	Unit 12 – Time flies
XIV nedjelja	Unit 12 – Articles; determiners
XV nedjelja	General Overview

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Konsultacije: U toku semestra po objavljenom rasporedu, email: vesnabr@ac.me

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 3 kredita x 40/30 = 4 sata Ukupno opterećenje za predmet: 3 x 30 = 90 sati
Literatura	- John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- Prisustvo nastavi – 6.5 bodova (13 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo) - Kolokvijum – 43.5 bodova - Završni ispit – 50 bodova (30 pismeno/20 usmeno) Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

II GODINA

Naziv predmeta: HEMIJSKA TERMODINAMIKA

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	6	3+1+1

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Proučavanje: zakona termodinamike, hemijske ravnoteže, termodinamičkih veličina idealnih i realnih sistema, uvođenje pojmova entalpije i entropije hemijske veze.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Veselinka Grudić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i računске), samostalna izrada domaćih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Termodinamički pojmovi.Prvi zakon termodinamike.Toplotni kapaciteti
II nedjelja	Entropija i drugi zakon termodinamike. Gibsova funkcija i funkcija rada.Osnovne termodinamičke relacije u zatvorenom termodinamičkom sistemu.
III nedjelja	Parcijalne molarne veličine i njihovo određivanje . Prividne molarne veličine.
IV nedjelja	Diferencijalna I integralna toplota rastvaranja. Relativna parcijalna molarna entalpija
V nedjelja	Parcijalna molarna Gibsova funkcija. Test
VI nedjelja	Termodinamičke veličine idealnih i realnih smješa
VII nedjelja	Termodinamičke funkcije stanja u hemijskim reakcijama. Domaći zadatak
VIII nedjelja	Termodinamičko izvođenje hemijske ravnoteže. Reakcioni iznos i reakcioni prinos. Složene ravnoteže
IX nedjelja	Hemijska ravnoteža i Gibsova funkcija. Reakciona izoterma
X nedjelja	Kolokvijum
XI nedjelja	Treći zakon termodinamike.Apsolutna entropija
XII nedjelja	Termodinamički ciklusi. Entalpija i entropija hemijske veze
XIII nedjelja	Ravnoteža faza.Pravilo faza.
XIV nedjelja	Termodinamika idelnih i neidealnih rastvora
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade laboratorijske vježbe i rade test i kolokvijum.	
Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Nadežda Petranović: Hemijska termodinamika, Fakultet za Fizičku hemiju, Beograd. 2005. - D. Todorović: Zadaci i praktikum iz Fizičke hemije, Kruševac, 1998. - Cvjetičanin Nikola, Odabrana poglavlja hemijske termodinamike – teorija, zadaci i vežbi, Univerzitet u Beogradu, 2011. - Pripremljen materijal za vježbe
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja (0-3 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaj (0-4 poena), - Tačno urađen domaći zadatak(0-3 poena), - Test (0-10 poena),- Kolokvijum (0-30 poena), - Završni ispit (0-50 poena)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: FIZIČKA HEMIJA I

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	6	3+1.5+0.5

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa agregatnim stanjima. Primjena termodinamičkih zakona na fizičko-hemijske procese.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Ivana Bošković	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i računске), samostalna izrada domaćih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, domaćim zadacima, kolokvijumima, završnim ispitom, Podjela informacije za studente i plana rada. Uvod.
II nedjelja	Idealno gasno stanje.
III nedjelja	Gasni zakoni. Barometarska formula.
IV nedjelja	Kinetička teorija gasova.
V nedjelja	Realni gasovi. Vandervalsova jednačina.
VI nedjelja	Primjena I i II zakona termodinamike na gasne sisteme.
VII nedjelja	Toplotni efekti hemijskih reakcija. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Promjena entalpije rastvaranja i entalpije neutralizacije, energija kristalne rešetke.
IX nedjelja	Hesov i Kirhofov zakon.
X nedjelja	Cvrsto agregatno stanje.
XI nedjelja	Difuzija i Fikovi zakoni.
XII nedjelja	Keramički i nanomaterijali
XIII nedjelja	Sinterovanje i osobine keramičkih materijala. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Tecno agregatno stanje. Napon pare.
XV nedjelja	Viskozitet gasova i tečnosti
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma. Ukoliko student izadje na popravni kolokvijum (ispit), računaju se samo osvojeni poeni sa popravnog roka.	
Konsultacije: Utorak 9-11h; Petak : 9-11 h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - S. Djordjevic, Fizicka hemija, TMF, Beograd, 1987. - I.Holclajtner-Antunovic, Opšti kurs fizicke hemije, Beograd, 2000. - Grupa autora, Zbirka zadataka TMF, Beograd, 1985. - Grupa autora, eksperimentalna fizicka hemija TMF, Beograd, 1981.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 - 3 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji: (0 - 4 poena), - Tačno urađeni domaći zadaci: (0 - 3 poena) - I kolokvijum : (0 - 20 poena), - II kolokvijum: (0 - 20 poena), - - Završni ispit: (0 - 50 poena)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: ANALITIČKA HEMIJA II

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	5	2+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Analitička hemija I

Ciljevi izučavanja predmeta: Savladavanje osnove laboratorijskog rada u kvantitativnoj analizi. Diskutovanje fundamentalnih metoda kvantitativne hemijske analize i istovremeno utvrđivanje osnovnih znanja o hemijskim reakcijama i ravnotežama. Savladavanje naučne osnove računanja u kvantitativnoj hemijskoj analizi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Vukašinović-Pešić, mr Snežana Vukanović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja. Laboratorijske vježbe u okviru kojih se rade računski zadaci. Učenje i samostalna izrada domaćih zadataka. Konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Osnovni pojmovi kvantitativne analize
II nedjelja	Gravimetrijska analiza: Teorijske osnove.
III nedjelja	Volumetrijska analiza: Titracija, izbor jonske reakcije, standardni rastvori, indikatori.
IV nedjelja	Volumetrijske metode analize. Metode neutralizacije
V nedjelja	Taložne titracije. Kontrolni test
VI nedjelja	Kompleksometrijske titracije
VII nedjelja	Titracije oksido-redukcije, teorijski osnovi, permanganometrija. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Titracije oksido redukcije, jodimetrija i jodometrija
IX nedjelja	Popravni I kolokvijum
X nedjelja	Titracije oksido-redukcije, bromatometrija, hromatometrija
XI nedjelja	Računanje u volumetriji
XII nedjelja	Elektroanalitičke metode. Osnovni pojmovi. Kontrolni test
XIII nedjelja	Elektrogravimetrija. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Elektrogravimetrija.
XV nedjelja	Završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade kontrolne testove, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma. Prije izrade vježbi vrši se kontrola znanja (ulazni kolokvijum), a posle odradene vježbe student predaje vježbu sa rezultatima na potpis asistentu.

Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati U semestru: 5 x 30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - D.A.Skog,D.M.West and F.J.Holer „Fundaments of Analitical Chemistry,6 edition,Suanders Colege Publishing,A.Harco-urt Brase Jovanovich College Publisher,1996. ; - Jelena Savić i Momir Savić,Osnovi Analitičke hemije-klasične metode,“Svetlost „Sarajevo,1989. - Ljubinka V. Rajaković, Aleksandra A. Perić-Grujić, Tatjana M. Vasiljević, Dragana Z. Čičkarić, Analitička hemija, kvantitativna hemijska analiza, praktikum sa teorijskim osnovama, - D. Manojlović, J. Mutić, D. Šegan, Osnove elektroanalitičke hemije, Hemijski fakultet, Beograd, 2010.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrolni testovi (0 - 5) + (0 - 5 poena); - Prisustvo vježbama i predati izvještaji: (0 - 6 poena); - Domaći zadaci: (0 - 4 poena); - Dva kolokvijuma: (0 -15) + (0 - 15); - Završni ispit (0 - 50 poena)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: INSTRUMENTALNE METODE HEMIJSKE ANALIZE

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obezbeđeni	III	6	3+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se upoznaju sa teorijskim principima, aparaturama, načinom izvođenja i mogućnostima primjene različitih instrumentalnih metoda. Akcentat je na primjeni metoda koje se najčešće koriste u laboratorijskoj praksi.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: Prof. dr Nada Blagojević i Mr Snežana Vukanović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, laboratorijske vježbe. Izrada jednog seminarskog rada. Samostalno učenje. Konsultacije. Kolokvijumi.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Principi spektralne analize. Apsorpcija u vidljivom dijelu spektra.
II nedjelja	Kolorimetrijske, fotometrijske metode.
III nedjelja	Spektrofotometrijske metode.
IV nedjelja	Emisiona spektralna analiza (PF, ICP)
V nedjelja	Atomska apsorpciona spektroskopija. Fluorimetrija. (podjela seminarskih radova: Nefelometrija i turbidimetrija. Refraktometrija. Polarimetrija. Termometrija. Kolokvijum I
VI nedjelja	Principi hromatografskih metoda. Hromatografija u koloni.
VII nedjelja	Hromatografija na hartiji. Tankoslojna hromatografija.
VIII nedjelja	Gasna hromatografija. Tečna hromatografija.
IX nedjelja	Infracrvena spektroskopija.
X nedjelja	Ultraljubičasta spektroskopija.
XI nedjelja	Masena spektrometrija.
XII nedjelja	Nuklearna magnetna rezonanca. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Predaja seminarskih radova.
XIV nedjelja	Odbrana seminarskih radova.
XV nedjelja	Završni ispit
Obezbeđeni studenta u toku nastave: Studenti su obezbeđeni da pohađaju nastavu, da urade i odbrane laboratorijske vježbe, da rade oba kolokvijuma. Da rade i odbrane seminarski rad.	
Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - J. Mišović, T. Ast, Instrumentalne metode hemijske analize, TMF Beograd, 1989. - D.A.Skog, D.M.West and F.J.Holer, Fundamentals of Analytical Chemistry, 6 edition, Saunders College Publishing, A.Harco-urt Brase Jovanovich College Publisher, 1996. - N. J. Marjanović, Instrumentalne metode analize, I/1. Metode razdvajanja, TF, Banja Luka, 2001. - Lj. Fotić, M. Laušević, D. Skala, M. Bastić, Instrumentalne metode hemijske analize, laboratorijske vježbe, TMF, Beograd, 1990.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrolni testovi (0 - 5) + (0 - 5 poena); - Prisustvo vježbama i predati izvještaji: (0 - 6 poena); - Domaći zadaci: (0 - 4 poena); - Dva kolokvijuma: (0 - 15) + (0 - 15); - Završni ispit (0 - 50 poena)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: ELEKTROTEHNIKA SA ELEKTRONIKOM

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet ima za cilj osposobljavanje studenta da upoznaju i razumiju osnovne kategorije i pojmove iz oblasti elektrotehnike i elektronike.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Milovan Radulović nastavnik , dr Milena Erceg	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja. Vježbe.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Elektrostatičko polje, fluks električnog polja, potencijalna razlika – napon. Kondenzator; napon, energija, sila, vezivanje kondenzatora
II nedjelja	Omov zakon .Džulov zakon .Kirhofova pravila. Prosto i složeno kolo jednosmjerne struje. Akumulatori
III nedjelja	Magnetno polje. Magnetna indukcija, magnetna svojstva materijala. Elektromagnetna sila. Elektromagnetska indukcija. Magnetna kola. Gubici energije u magnetnom kolu. Elektromagnet.
IV nedjelja	Naizmjenične struje.
V nedjelja	Električna kola naizmjenične struje
VI nedjelja	Proizvodnja i prenos električne energije. Trofazni simetrični sistemi.
VII nedjelja	Osnovi fizike poluprovodnika. Energetski nivoi, provodnost poluprovodnika. Dioda. Tranzistor. Tiristor. Integrisana kola.
VIII nedjelja	Osnovni pojmovi prenosa i obrade signala. Filtri. Mjerni pojačavači. Operacioni pojačavači. Ispravljači. Invertori. Konvertori
IX nedjelja	Električni mjerni instrumenti: A-metar, V-metar, W-metar , Ω - metar, osciloskop. Mjerenje električnih veličina; struje, napona, otpornosti, snage, energije.
X nedjelja	Opšte o električnom mjerenju neelektričnih veličina. Mjerni pretvarači. Mjerenje temperature, mehaničkih naprezanja, brzine, nivoa, pH-faktora.
XI nedjelja	Električne mašine; Transformatori princip rada i primjena
XII nedjelja	Asinhronne mašine; Obrtno magnetno polje. Princip rada, zavisnost momenta od brzine obrtanja, puštanje u rad, promjena brzine obrtanja. Režimi rada asinhronne mašine
XIII nedjelja	Mašine jednosmjerne struje. Osnovne jednačine motora. Vrste i osobine rada pojedinih vrsta motora. Regulacija brzine obrtanja
XIV nedjelja	Elektromotorni pogoni. Osnovni režimi rada elektromotornog pogona. Osnovi dinamike elektromotornog pogona. Izbor elektromotora.
XV nedjelja	Elektrotermija
Obaveze studenta u toku nastave: Izrada domaćih zadataka (5 domaćih zadataka), izrada testova provjere teorijskih znanja tokom časova nastave (5 testova) i izrada dva kolokvijuma.	
Konsultacije: Nedeljno dva sata prema dogovoru sa studentima u skladu sa terminima kada nemaju nastavu.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: 2 časa predavanja, 2 časa vježbi, 2 sata i 20 min samostalnog rada, uključujući konsultacije
Literatura	- Dr Jozo Pralas:Elektrotehnika, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 2000. - Mr T. Stanković, Mr M. Žugić: Zbirka zadataka iz elektrotehnike, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 1997
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- Dva kolokvijuma po 20 poena (Ukupno 40 poena), - Pet domaćih zadataka po 1poen (Ukupno 5 poena). - Pet testova po 1 poen (Ukupno 5 poena) - Završni ispit do 50 poena. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK III

Studijski programi za koje se organizuje: Metalurgija i materijali i Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	3	2+2+0

<p>Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou B2.2, kako bi koristili uspješno savladane opšte jezičke konstrukcije, te usvojenu leksiku za savladavanje veoma zahtjevnih stručnih sadržaja na engleskom jeziku.</p>	
<p>Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj ovog predmeta je da studenti ovladaju stručnom terminologijom na engleskom jeziku iz oblasti svojih studija (dakle da konsoliduju i dopune znanje opšteg jezika stečeno kroz predmete Engleski jezik I i Engleski jezik II da razumiju složene stručne tekstove, i sa zadovoljavajućom tačnošću iznose svoje mišljenje i kreativne ideje kroz diskusiju na stručne teme. Takođe, cilj je da se znanje opšteg engleskog jezika dovede na napredni nivo.</p>	
<p>Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Bratić</p>	
<p>Metod nastave i savladanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije.</p>	
<p>Sadržaj predmeta:</p>	
I nedjelja	ESP topic: Materials science vs materials engineering;
II nedjelja	ESP: Selection of Materials; Abbreviations for academic purposes;
III nedjelja	ESP: Characteristics of materials
IV nedjelja	ESP: Characteristics of materials;
V nedjelja	ESP: Metals;
VI nedjelja	ESP: Metals;
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	ESP: Ceramics;
IX nedjelja	ESP: Polymers;
X nedjelja	Mid-term make up
XI nedjelja	ESP: Polymers;
XII nedjelja	ESP: Composites;
XIII nedjelja	ESP: Advanced materials;
XIV nedjelja	ESP: Advanced materials;
XV nedjelja	General overview
<p>Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.</p>	
<p>Konsultacije: U toku semestra po objavljenom rasporedu, email: vesnabr@ac.me</p>	
Opterećenje studenta u časovima	<p>Nedjeljno: 3 kredita x 40/30 = 4 sata Ukupno opterećenje za predmet: 3 x 30 = 90 sati</p>
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - John and Liz Soars: Headway Advanced, Fourth Edition, (selection), OUP; - Eisenbach Iris, English for Materials Science and Engineering; - Vieweg+Teubner Verlag; Brieger & Pohl, Technical English Vocabulary and Grammar, Summertown publishing (selection)
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo nastavi – 6.5 bodova (13 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo) - Kolokvijum – 43.5 bodova - Završni ispit – 50 bodova (30 pismeno/20 usmeno) <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: FIZIČKA HEMIJA II

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	6	3+1.5+0.5

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Primjena zakona termodinamike na fizičko-hemijske procese, tumačenje koligativnih osobina rastvora i procesa adsorpcije, sticanje znanja o brzini odvijanja hemijskih reakcija.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc.dr Ivana Bošković	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i računске), samostalna izrada domaćih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenata sa nastavom, domaćim zadacima, kolokvijumima, završnim ispitom. Podjela Informacija za studente i plan rada. Primjena II zakona termodinamike na fizičko-hemijske sisteme. Spontani procesi. Karnoov ciklus.
II nedjelja	Promjena entropije u reverzibilnim i ireverzibilnim procesima
III nedjelja	Primjena III zakona termodinamike
IV nedjelja	Gibsova i Helmholtcova slobodna energija.
V nedjelja	Zavisnost promjene Gibsove energije od T i p.
VI nedjelja	Transformacije faza.
VII nedjelja	Homogene i heterogene ravnoteže. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Hemijski potencijal i njegova zavisnost od T i p.
IX nedjelja	Rastvori, podjela i osobine. Površinski napon tečnosti.
X nedjelja	Koligativne osobine razblaženih rastvora.
XI nedjelja	Koloidni rastvori.
XII nedjelja	Adsorpcija i apsorpcija
XIII nedjelja	Brzina hemijske reakcije. Uticaj temperature. Reakcije I reda. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Reakcije II i III reda. Određivanje reda reakcije.
XV nedjelja	Katalizatori i njihove osobine.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma. Ukoliko student izadje na popravni kolokvijum (ispit), računaju se samo osvojeni poeni sa popravnog roka.	
Konsultacije: Utorak: 9-11h; Petak 9-11h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - S. Djordjevic, Fizicka hemija, TMF, Beograd, 1987. - I.Holclajtner-Antunovic, Opsti kurs fizicke hemije, Beograd, 2000. - Grupa autora, Zbirka zadataka TMF, Beograd, 1985. - Grupa autora, eksperimentalna fizicka hemija TMF, Beograd, 1981. - D.Šepa, Osnovi hemijske kinetike, Beograd, 2001.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 - 3 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji: (0 - 4 poena), - Tačno urađeni domaći zadaci: (0 - 3 poena), - I kolokvijum: (0 - 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit: (0 - 50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: HEMIJSKA VEZA I STRUKTURA MOLEKULA

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	6	3+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Da bi se predmet mogao uspješno pratiti potrebno je prethodno položiti Opštu hemiju, neorgansku hemiju i Fizicku hemiju I	
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je da student upozna model atoma, hemijsku vezu, važnije strukturna tipove hemijskih jedinjenja i poveže znanja o strukturama sa osobinama jedinjenja.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Zorica Leka i prof.dr Željko Jačimović i Msc Kosović Milica	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (eksperimentalne), samostalna izrada domaćih zadataka, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, domaćim zadacima, kolokvijumima, završnim ispitom. Podjela Informacija za studente i plan rada: Uvod. Atomski spektri i elektronska struktura atoma.
II nedjelja	Kovalentna veza
III nedjelja	Heteronuklearni molekuli. Molekuli sa π - vezama
IV nedjelja	Jonska veza. Metalna veza
V nedjelja	Veza u kompleksnim jedinjenjima
VI nedjelja	Kolokvijum I. Medumolekulske interakcije
VII nedjelja	Popravni I kolokvijum I. Vodonična veza u biološkim sistemima
VIII nedjelja	Struktura kovalentnih molekula. Tipični predstavnici
IX nedjelja	Osnovna pravila stereochemije. Hibridizacija
X nedjelja	VSEPR – model
XI nedjelja	Strukturni tipovi jonskih jedinjenja. Jonski radijusi i koordinacija. 2. domaći zadatak
XII nedjelja	Kristalne strukture metala i legura
XIII nedjelja	Metode ispitivanja strukture molekula. Difrakcione metode. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Metode ispitivanja strukture molekula. Spektroskopske metode- Infracrvena i spektroskopija u ultraljubičastoj i vidljivoj oblasti, NMR- spektroskopija. Popravni II kolokvijum
XV nedjelja	Konsultacije, odgovori na pitanja studenata i priprema za ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da završe programom predviđene vježbe.	
Konsultacije: prof.dr Zorica Leka - srijeda 10-12h; prof.dr Željko Jačimović - srijeda od 10-12h; Msc Milica Kosović - termini nakon lab.vježbi	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 3 sata predavanja, 3 sata vježbi, 8 sati individualnog rada studenata (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Struktura atoma i molekula, V Leovac, 2001., Univerzitet u N. Sadu - Hemijska veza i struktura molekula, Č. Jelačić, 1980. Tehnička knjiga, Zagreb - Molekule i kristali, D Grdenić, 1989. Školska knjiga Zagreb, - Opća i anorganska kemija I i II dio, I. Filipović, S. Lipanović, 1989., Školska knjiga, Zagreb - Basic solid state chemistry, R.West, 1999., John Wiley & Sons, Ltd., England
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja : 8 poena, - Tačno urađeni domaći zadaci : 2 poena, - I kolokvijum : 20 poena - II kolokvijum : 20 poena, - Završni ispit : 50 poena,
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: TEHNOLOŠKE OPERACIJE I

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	7	3+3+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima	
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je da osposobi studente da razumiju i primjenjuju osnovne mehaničke operacije koje se koriste u procesnoj industriji, kao i proučavanje osnovnih tipova uređaja za izvođenje mehaničkih tehnoloških operacija. Razvijanje sposobnosti samostalnog proračuna osnovnih uređaja.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog doc. dr Milena Tadić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računske vježbe, domaći rad, konsultacije	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Osobine fluida. Njuthovski i nenjuthovski fluidi. Statika i dinamika fluida.
II nedjelja	Diferencijalne jednačine strujanja fluida (Ojlerove diferencijalne jednačine, Bernulijeva jednačina, Navier-Stoksova jednačina).
III nedjelja	Jednačina kontinuiteta. Srednje vrijednosti nekih veličina u mehanici fluida. Granični sloj.
IV nedjelja	Isticanje fluida iz rezervoara. Proticanje fluida u cijevima.
V nedjelja	Karakteristike laminarnog i turbulentnog strujanja.
VI nedjelja	Transport tečnih fluida. Transport gasovitih fluida.
VII nedjelja	Teorija sličnosti i dimenziona analiza.
VIII nedjelja	I kolokvijum.
IX nedjelja	Strujanje fluida oko tela. Kretanje čestica kroz fluid.
X nedjelja	Uređaji za klasifikaciju, separaciju i zgušnjavanje.
XI nedjelja	Strujanje fluida kroz poroznu sredinu. Carman-Kozenijeva i Burke-Plumerova jednačina.
XII nedjelja	Filtracija. Uređaji za filtraciju.
XIII nedjelja	Centrifugiranje. Fluidizacija. Miješanje.
XIV nedjelja	Mehanički tretman i transport čvrstog materijala.
XV nedjelja	II kolokvijum.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima, vježbama, urade domaći zadatak i polažu kolokvijume i završni ispit.	
Konsultacije: Radnim danima od 12-13h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 7 kredita x 40/30 = 9,33 sati U semestru: 7 x 30 = 210 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - N. P. Cheremisinoff, <i>Handbook of Chemical Processing Equipment</i>, Elsevier, Buitenworth – Heinemann, 2000. - McCabe, W.K., Smith, J.C., Harriot, P., <i>Unit Operations of Chemical Engineering</i>, McGraw-Hill, New York, 2005. - A. Tolić, <i>Fenomeni prenosa</i>, Tehnološki fakultet Univerziteta Srpsko Sarajevo, Zvornik 2000. - M. Tadić, <i>Tehnološke operacije I – zbirka zadataka sa teorijskim osnovama</i>, 2010. - S. Cvijović, N. Bošković-Vragolović, R. Pjanović, <i>Mehaničke operacije – zadaci sa izvodima iz teorije</i>, Beograd, 2007. - D. Simonović i dr., <i>Tehnološke operacije I – Mehaničke operacije</i>, Tehnološko-metalurški fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 1985. - Vulićević D., <i>Tehnološke operacije – dijagrami, nomogrami, tabele (DNT)</i>, TMF, Beograd, 2005.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 – 3 poena), - Aktivnost na vježbama : (0 - 3 poena), - Tačno urađen domaći zadatak : (0 – 4 poena) - I kolokvijum : (0 - 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena),
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: ISPITIVANJE ZAGAĐIVAČA U ŽIVOTNOJ SREDINI

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	5	2+0+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima	
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj kursa je da studenti usvoje potrebna znanja za praćenje kvaliteta životne sredine i određivanje zagađivača u laboratoriji i na terenu korišćenjem standardnih procedura i postupaka.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Nada Blagojević i mr Snežana Vukanović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i terenske). Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uzajamna zavisnost hidrosfere, atmosfere i litosfere. Karakteristike sastava prirodnih voda i faktori koji utiču na njihovo formiranje. Značaj vode u životnoj sredini.
II nedjelja	Fizičke i hemijske osobine vode.
III nedjelja	Kružni tok u prirodi. Fizički, hemijski i biološki pokazatelji kvaliteta vode.
IV nedjelja	Zagađivanje vode gradskim otpadnim vodama.
V nedjelja	Zagađivanje vode industrijskim otpadnim vodama.
VI nedjelja	Sastav struktura i osobine atmosfere. Cirkulacija vazduha. Temperaturni režim i meteorološki uslovi.
VII nedjelja	Temperaturne inverzije. Voda u atmosferi. Izvori i kruženje prirodnih komp. vazduha. I kolokvijum
VIII nedjelja	Likalni i globalni izvori zagađenja vazduha.
IX nedjelja	Zagađenje vazduha iz stacionarnih izvora
X nedjelja	Zagađenje vazduha iz mobilnih izvora. Standardi za kvalitet vazduha.
XI nedjelja	Zemljište kao kompleksna sredina. Načini ugrožavanja zemljišta. Problem otpadnih i opasnih materija.
XII nedjelja	Ponašanje i transport zagađujućih materija sa tla u vodu, vazduh i zemljište. II kolokvijum
XIII nedjelja	Efekti zagađivača na čovjeka i okolinu. Analiza zagađivača.
XIV nedjelja	Pripreme za ispit
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, urade sve vježbe i rade kolokvijume.	
Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati U semestru: 5 x 30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - D.S. Veselinović, I.A. Gržetić, Š.A. Đarmati, D.A. Marković, Stanja i procesi u životnoj sredini, Fakultet za fizičku hemiju, Beograd, 1995. - V. Rekalčić, Analiza zagađivača vazduha i vode, TMF Beograd 1989. - D. Tuhtar, Zagađivanje zraka i vode, Svjetlost, Sarajevo, 1990. - Savezni Hidrometeorološki zavod, Postupci i način osmatranja i merenja karakteristika kvaliteta vazduha i padavina u mreži meteoroloških stanica, Beograd, 1992. - R. Džamić, D. Stevanović, M. Jakovljević, Praktikum iz agrohemije, Poljoprivredni fakultet, Beograd, 1996.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: 0 - 3 poena, - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji : 0 - 7 poena , - kolokvijumi : 2 x (0 – 20) poena, - Završni ispit : 0 - 50 poena.
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: KONSTRUKCIONI MATERIJALI U HEMIJSKOJ INDUSTRIJI

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	6	3+1+1

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanjem ovog predmeta studenti stiču teorijska i praktična znanja o inženjerskim materijalima. Izučavaju se karakteristični predstavnici osnovnih klasa inženjerskih materijala: metala, keramike, polimera i kompozita koji se koriste u hemijskom inženjerstvu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: dr Biljana Zlatičanin

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i računске), Konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Upoznavanje studenata sa nastavom, kolokvijumima, završnim ispitom. Uvod u nauku o materijalima i inženjerstvo materijala.
II nedjelja	Struktura materijala- kristalna, nekristalna i amorfna struktura materijala. Nesavršenosti kristalne strukture materijala.
III nedjelja	Osnovi faznih transformacija u materijalima.
IV nedjelja	Hemijska, fizička i mehanička svojstva materijala. Uticaj strukture na svojstva materijala.
V nedjelja	Korelacija postupaka prerade, strukture i svojstava materijala.
VI nedjelja	Struktura i svojstva metalnih materijala. Primjena metalnih materijala
VII nedjelja	Keramički materijali –klasifikacija, struktura, svojstva i postupci prerade. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Primjena keramičkih materijala u hemijskoj industriji.
IX nedjelja	Polimerni materijali- klasifikacija, struktura, svojstva i postupci prerade.
X nedjelja	Termoplastični materijali. Elastomeri. Primjena polimernih materijala u hemijskoj industriji.
XI nedjelja	Kompozitni materijali - klasifikacija, struktura, svojstva i postupci prerade.
XII nedjelja	Primjena kompozitnih materijala u hemijskoj industriji.
XIII nedjelja	Savremeni funkcionalni materijali- struktura i svojstva
XIV nedjelja	Ispitivanje materijala sa gledišta struktura-svojstvo-procesiranje. Principi optimalnog izbora inženjerskih materijala u hemijskoj industriji. Kolokvijum II
XV nedjelja	Baze podataka o materijalima i softverski paketi za optimalni izbor materijala.

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma.

Konsultacije: Utorak 9-11h; Petak 9-11 h

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - "Introduction to Materials Science for Engineers", J. F. Shackelford, University of California, 2001 - "The Principles of Materials Selection for Engineering Design", P. L. Manganon, Institute of Technology, Florida, 2000. - "Materijali: konstrukcioni materijali", Radoslav Aleksić, Vesna Radojević, Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd, 2005
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0-5 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji: (0-5 poena), - I kolokvijum: (0-20 poena), - II kolokvijum: (0-20 poena), - Završni ispit: (0-50 poena).

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

III GODINA

Naziv predmeta: ELEKTROHEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	7	3+1.5+1.5

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa elektrohemijskim sistemima kao konvertorima energije, ravnotežnim i neravnotežnim procesima u njima, mogućnostima primjene i ispitivanja.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: Prof. dr Veselinka Grudić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (racunske i laboratorijske), domaci zadaci, kolokvijumi i konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Čelija, elektroda, reakcije, Faradejevi zakoni, elektroliti
II nedjelja	Procesi u elektrolitima, interakcije, provodljivost elektrolita.
III nedjelja	Transportni brojevi, molarna provodljivost, zakoni difuzije. Konduktometrija.
IV nedjelja	Difuzioni potencijal, migraciona i difuziona struja, nevodeni elektroliti
V nedjelja	Termodinamika galvanskog elementa, Određivanje termodinamičkih funkcija hemijske reakcije iz merenja EMS.EMS I konstanta ravnoteže
VI nedjelja	Termodinamika galvanskog elementa, Određivanje termodinamičkih funkcija hemijske reakcije iz merenja EMS.EMS I konstanta ravnoteže
VII nedjelja	Hemijski izvori struje .Ravnotežni elektrodni potencijal. Elektromotorna sila galvanskog elementa. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Elektrodni potencijal, skala standardnih elektrodnih potencijala.
IX nedjelja	Referentne elektrode. Potenciometrija. Struktura dvojnog električnog sloja
X nedjelja	Neravnotežni elektrodni procesi, spori stupanj, jednostavni procesi, Batler Folmerova jednačina, difuzioni sloj
XI nedjelja	Složeni elektrodni procesi. Stehiometrijski broj .Elektrokataliza
XII nedjelja	Elektrodne reakcije u kojima učestvuju adsorbovani intermedijeri. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Elektrokristalizacija, anodno rastvaranje metala, elektrohemijski aspekt korozije metala.
XIV nedjelja	Metode ispitivanja elektrodne kinetike.
XV nedjelja	Određivanje I – E krive ireverzibilnog redoks procesa. Tafelova analiza. Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, urade laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma.	
Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 7 kredita x 40/30 = 9,33 sati U semestru: 7 x 30 = 210 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - S.Mentus, Elektrohemija, Fakultet za fizičku hemiju, Beograd 2008. - A. Despić, Elektrohemija 2000, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2003. - S. Đorđević, V. Dražić, Fizička hemija, TMF, Beograd, 2000. - Stojković Simatović Ivana , Elektrohemija: zadaci i vežbe, Univerzitet u Beogradu - Fakultet za fizičku hemiju, Beograd, 2012. - J.O.M. Bockris, A.K.N. Reddy, M. Gamboa-Aldeco, Modern Electrochemistry 2A, Fundamentals of Electrode Processes, 2nd Edition, Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York, 2000.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0-5 poena), - Aktivnost na vježbama : (0-5 poena), - I kolokvijum: (0-20 poena), - II kolokvijum: (0-20 poena), - Završni ispit: (0-50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: TEHNOLOGIJA VODE

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	3+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima	
Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz predmet student stiče osnovna znanja o: tehnologijama dobijanja vode za piće, vode za potrebe industrije, flaširanih voda i procesima prečišćavanja otpadnih voda i obrade muljeva.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: Doc. dr Milena Tadić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski rad, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Osobine vode. Podjela voda. Pokazatelji kvaliteta voda.
II nedjelja	Kvalitet i karakteristike vodotoka. Samoprečišćavajuća moć vodotoka. Zagađenje prirodnih voda.
III nedjelja	Tehnologija dobijanja vode za piće. Bistrenje vode (filtriranje, taloženje, membranska separacija). Deferizacija i demanganizacija vode, dezodorizacija i dezinfekcija vode.
IV nedjelja	Tehnologija dobijanja vode za industriju i energetska postrojenja.
V nedjelja	Tehnologija dobijanja vode za industriju i energetska postrojenja.
VI nedjelja	Tehnologija dobijanja flaširanih voda.
VII nedjelja	Otpadne vode, porijeklo i dinamika nastajanja, karakterizacija. Kolokvijum I.
VIII nedjelja	Uticaj otpadnih voda na promjene kvaliteta vode. Uslovi za ispuštanje otpadnih voda u prirodne vode i u komunalnu kanalizaciju.
IX nedjelja	Prethodna obrada, primarno, sekundarno i tercijalno prečišćavanje otpadnih voda. Mehanički postupci prečišćavanja otpadnih voda.
X nedjelja	Hemijski postupci prečišćavanja otpadnih voda.
XI nedjelja	Biološki postupci prečišćavanja otpadnih voda.
XII nedjelja	Obrada i odlaganje otpadnih muljeva iz procesa prečišćavanja otpadnih voda.
XIII nedjelja	Postrojenja za tretman otpadnih voda. Mjerenje, upravljanje i kontrola efikasnosti procesa pri prečišćavanju otpadnih voda.
XIV nedjelja	Završno prečišćavanje, ponovna upotreba i ispuštanje otpadnih voda.
XV nedjelja	Kolokvijum II.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima, urade laboratorijske vježbe, seminarski rad i polažu kolokvijume i završni ispit.	
Konsultacije: Radnim danima od 11-12 h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - N. P. Cheremisinoff, <i>Handbook of Water and Wastewater Treatment Technologies</i>, Elsevier, Butterworth – Heinemann, 2002. - S. Gaćeša i M. Klačnja, 1994: <i>Tehnologija vode i otpadnih voda</i>, Beograd. - J. Đuković, et al, 2000: <i>Tehnologija vode</i>, Tehnološki fakultet Zvornik. - R. Vidić, 2005: <i>Hemija vode</i>, Građevinski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd. - M. Jahić, 1990: <i>Priprema vode za piće</i>, Poljoprivredni fakultet Novi Sad, Novi Sad. - D. Ljubisavljević, et al, 2004: <i>Prečišćavanje otpadnih voda</i>, Građevinski fakultet, Univerziteta u Beogradu, Beograd.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 – 3 poena), - Aktivnost na vježbama : (0 - 5 poena), - Seminarski rad : (0 – 2 poena) - I kolokvijum : (0 - 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena) - Završni ispit : (0 - 50 poena), <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: TEHNOLOŠKE OPERACIJE II

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	7	3+3+0

Uslovljenost drugim predmetima: Položene Tehnološke operacije I	
Ciljevi izučavanja predmeta: Tehnološke operacije su osnovna komponenta tehnološkog postupka i stoga su neophodne za savladavanje, rad i vođenje hemijske tehnologije.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: Prof. dr Veselinka Grudić, Doc. dr Milena Tadić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, samostalna izrada domaćeg zadatka. Konsultacije i kolokvijumi	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvod. Osnovi difuzionih operacija, ravnoteža faza, koeficijenti prenosa. Stupnjevit i diferencijalni kontakt
II nedjelja	Fazni i međufazni prenos. Pogonske linije. Bilansne (operativne) linije. Teorijski i realni stupanj. Visina i broj prenosnih jedinica.
III nedjelja	II Fikov zakon – Opšta diferencijalna jednačina prenosa mase. Primjena teorije sličnosti i dimenzione analize. Analogije prenosa
IV nedjelja	Principi osnovnih difuzionih operacija. Apsorpcija i desorpcija. Kolona sa punjenjem
V nedjelja	Destilacija i rektifikacija. Kolona sa podovima
VI nedjelja	Ekstrakcija, luženje, adsorpcija i jonska izmjena, membranske separacije. Kolokvijum I
VII nedjelja	Sušenje i sušare.
VIII nedjelja	Uvod u toplotne operacije. Mehanizmi prenosa toplote. Termički otpor. Stacionarno i nestacionarno prenošenje toplote. Furijeova jednačina. Prenos toplote provođenjem
IX nedjelja	Prenos toplote miješanjem. Furije-Kirchofova jednačina. Primjena teorije sličnosti i dimenzione analize. Analogije prenosa
X nedjelja	Prenos toplote sa promjenom faze. Prenos toplote zračenjem-osnovni principi, uticaj geometrije
XI nedjelja	Kolokvijum II
XII nedjelja	Izvori i nosioci toplote. Operacije razmjene toplote. Neposredna i posredna razmjena
XIII nedjelja	Razmjenjivači toplote. Hlađenje, kondezacija i uređaji
XIV nedjelja	Isparavanje i ukuvavanje. Racionalizacija ukuvavanja. Višestepeno ukuvavanje
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju domaći zadatak i rade oba kolokvijuma.	
Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 7 kredita x 40/30 = 9,33 sati U semestru: 7 x 30 = 210 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - D. Simonović i dr., Tehnološke operacije II – Toplotne operacije, Tehnološko-metalurški fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 1985 - A Tolić. Fenomeni prenosa, Tehnološki fakultet Univerziteta Srpsko Sarajevo, Zvornik 2000. - A Tolić. Operacija ekstrakcije tečno-tečno, Tehnološki fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Novi Sad 1996. - S.Pejanović, Separacioni procesi, 2009. - S. Cvijović, Toplotne operacije- zadaci sa izvodima iz teorije, 2007.. - R. Pejanović i dr. Difuzione operacije – zadaci sa izvodima iz teorije, 2007.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 – 3 poena), - Aktivnost na vježbama : (0 - 5 poena) - Tačno urađen domaći zadatak : (0 – 2 poena) - I kolokvijum : (0 - 20 poena) - II kolokvijum : (0 - 20 poena) - Završni ispit : (0 - 50 poena),
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.	

Naziv predmeta: HEMIJSKI REAKTORI

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	4	2+2+0

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje osnovnih znanja iz oblasti reaktorskog inženjstva – hemijska kinetika, dimenzionisanje hemijskih reaktora, rješavanje projektnih jednačina idealnih reaktora i njihov rad.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: Prof. dr Biljana Damjanović-Vratnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, domaći zadaci. Konsultacije i kolokvijumi.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Upoznavanje studenata sa plan om rada. Molski i maseni bilans hemijskih reaktora.
II nedjelja	Diskontinualni i protočni reaktori.
III nedjelja	Proticanje fluida u idealnim hemijskim reaktorima.
IV nedjelja	Osnovne projektne jednačine za proračun i dimenzionisanje reaktorskog prostora.
V nedjelja	Ekonomika i izbor optimalnog tipa reaktora.
VI nedjelja	Rad idealnih reaktora u nestacionarnim uslovima.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Cjevni reaktor sa reciklom i autokatalizovane reakcije
IX nedjelja	Neizotermnan rad idealnih reaktora.
X nedjelja	Dimenzionisanje neizotermnih reaktora.
XI nedjelja	Adijabatski i neizotermni šaržni reaktori.
XII nedjelja	Adijabatski i neizotermni protočni reaktori. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Bilans energije u hemijskim reaktorima.
XIV nedjelja	Neizotermni reaktori u nestacionarnom stanju rada.
XV nedjelja	Multiplicitet u nestacionarnom stanju rada.

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, odrbarana seminarskog rada, polaganje kolokvijuma i završnog ispita

Konsultacije: Radnim danima 11-12 h.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30 = 5,33 sati U semestru: 4 x 30 = 120 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Žižović, Osnovi reaktorskog inženjerstvam TMF Beograd, 2010. - O. Levenspiel, Chemical Reaction Engineering, Wiley & Sons 1999. - S.H. Fogler, Elements of Chemical Reaction Engineering, Prentice Hall 2005.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 – 3 poena), - Aktivnost na vježbama i predati zadaci: (0 - 7 poena), - I kolokvijum : (0 – 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena).

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: KOROZIJA I ZAŠTITA MATERIJALA

Studijski programi za koje se organizuje: *Hemijska tehnologija*

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	3+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz predmet student treba da se upozna sa korozionim procesima za slučajeve metal, legura/sredina koja ih okružuje. Na bazi sistema metal/rastvor, rastop, zemlja i atmosfera upoznati se sa savremenim sistemima zaštite metala i legura u sredini koja ih okružuje (rastvor, rastop, vazduh, tlo i dr.)

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Jelena Šćepanović i mr Dragan Radonjić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske), učenje i samostalna izrada praktičnih zadataka. Konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Uvod, klasifikacija korozionih procesa.
II nedjelja	Termodinamika i kinetika korozionih procesa. Hemijski i elektrohemijski mehanizmi korozije.
III nedjelja	Korozioni potencijal. Kontrolirajući faktori korozije.
IV nedjelja	Ravnomyerna, piting, interkristalna, kontaktna, bazna i podzemna korozija.
V nedjelja	Korozija metala i legura u morskim uslovima.
VI nedjelja	Korozija metala i legura u organskim rastvorima. Kolokvijum I
VII nedjelja	Uticaj mikroorganizama na brzinu korozije metala i legura.
VIII nedjelja	Metode određivanja brzine korozije, korozioni dijagrami, konstruisanje i analiza.
IX nedjelja	Pasivatori i njihova primjena kod metala i legura. Inhibitori i njihova primjena.
X nedjelja	Tehnologija zaštite materijala i priprema površine. Galvanske prevlake. Visoko-temperaturne neorganske prevlake.
XI nedjelja	Elektrohemijska zaštita metala i legura u rastvorima i rastopima. Katodna, anodna i protektorska zaštita.
XII nedjelja	Zaštita obojenih metala i legura. Anodizacija i bojenje aluminijuma.
XIII nedjelja	Zaštita metalnih materijala organskim i organsko-neorganskim premazima. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Zaštita i hidroizolacija betonskih i željezobetonskih konstrukcija i postrojenja.
XV nedjelja	Zaštita i hidroizolacija betonskih i željezobetonskih konstrukcija i postrojenja.

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma

Konsultacije: Četvrtak 10-12

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - S.Mladenović, Korozija i zaštita materijala, TMF Beograd, 1978. - Dr F. Sebenji – Dr L.Hakl, Korozija metala, Tehnička knjiga Beograd, 1980. - S.Serdijs, Corrosion of Stainless Steels, 2nd Edition, 1996.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja (0-5 poena) - Aktivnost na vježbama i predati izvještaj (0-5 poena) - I kolokvijum (0-20 poena) - II kolokvijum (0-20 poena) - Završni ispit (0-50 poena)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: NEORGANSKA HEMIJSKA TEHNOLOGIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija – modul: Neorganska hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	3+1+1

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje metoda i procesa prerade sirovina pri kojima dolazi do promjene hemijskog sastava sirovina. Upoznavanje osnovnih aparata za izvođenje hemijskih reakcija u industrijskim razmjerama.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Milun Krgović, dr Biljana Zlatičanin	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i računске). Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, kolokvijumima, završnim ispitom. Uvod. Osnovni tehnološki pojmovi i termini. Sirovine u hemijskoj industriji
II nedjelja	Konc. sirovina. Mater. i energ. bilans. Novi procesi i tehnike u neorganskoj hemijskoj tehnologiji
III nedjelja	Neorganska malterna veziva. Mehanizmi očvršćavanja. Gips.
IV nedjelja	Kreč. Proizvodnja i vezivanje kreča.
V nedjelja	Magnezijumova veziva.
VI nedjelja	Cementi, vrste i načini proizvodnje. Uticaj pojedinih klinker minerala u očvršćavanju cementa.
VII nedjelja	Keramika na bazi glina kao sirovina. Osnovne operacije i procesi u proizvodnji i korišćenju glina kao sirovina. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Načini prerade keramičkih masa. Procesi prije i tokom pečenja.
IX nedjelja	Proizvodnja NaCl.
X nedjelja	Vatrootalni materijali. Karakteristike zavisno od uslova eksploatacije. Procesi proizvodnje.
XI nedjelja	Staklo. Struktura i osobine stakla. Sirovine za dobijanje stakla.
XII nedjelja	Topljenje stakla. Odgrijevanje stakla. Vrste stakla.
XIII nedjelja	Osnovi hidromet. procesa luženja boksita. Dobijanje Al–hidroksida kao teškorastvornog jedinjenja.
XIV nedjelja	Neorganski pigmenti, klasifikacija i primjena neorganskih pigmenta. Kolokvijum II
XV nedjelja	Proizvodnja neorganskih pigmenta različitim postupcima.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma.	
Konsultacije: Utorak: 9-11h; Petak 9-11 h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati U semestru: 5 x 30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Lj. Kostić Gvozdenović, R. Ninković, "Neorganska hemijska tehnologija", TMF, Beograd, 1997 - D. Vitorović, "Hemjska tehnologija", Naučna knjiga, Beograd, 1990 - M. Krgović, Lj. Kostić Gvozdenović, R. Ninković, "Neorganska hemijska tehnologija-praktikum", Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 2001
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0-5 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji: (0-5 poena), - I kolokvijum: (0-20 poena), - II kolokvijum: (0-20 poena), - Završni ispit: (0-50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: ELEKTROHEMIJSKO INŽENJERSTVO

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija – modul: Neorganska hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	3+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Student treba da upozna elektrohemijski reaktor i sistematsku obradu pojava, procesa i aparata u kojim se odvija pretvaranje reaktanata uz prisustvo električne energije u proizvode ili se električna energija dobija iz hemijskih izvora struje.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Jelena Šćepanović i mr Dragan Radonjić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (računske), učenje i samostalna izrada praktičnih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Elektrohemijski reaktor, šematski prikaz, procesi na elektrodama, transport materijala.
II nedjelja	Bilans materijala, iskorišćenje struje, bilans napona, napon elektrolize, padovi napona u elektrohemijskom reaktoru.
III nedjelja	Bilans energije, iskorišćenje energije, praktično značenje ΔG u elektrohemijskom reaktoru.
IV nedjelja	Proučavanje elektrohemijskog reaktora na bazi mikrokoncepta, električni dvojni sloj, izmjena naboja, na granici faza, transportni fenomeni, jednačina za ukupnu struju, Tafelova jednačina.
V nedjelja	Struje izmjene i koeficijenti prolaza α , transport jona migracijom, difuzijom i konvekcijom, Migracija pod dejstvom električnog polja, provodljivost, struja prenešena migracijom.
VI nedjelja	Difuzija u elektrolitičkim rastvorima u reaktoru, matematički izraz za brzinu difuzije, primjena Fickovog I i II zakona u stacionarnom i nestacionarnom stanju. Veza difuzije i gustine struje. Difuzioni koeficijent, jonski i molekularni i njihove vrijednosti. Kolokvijum I
VII nedjelja	Linearna difuzija u elektrohemijskom reaktoru, sferna difuzija, cilindrična difuzija. Tokovi materijala, dinamika fluida, granični slojevi i podslojevi.
VIII nedjelja	Kombinovani uticaj difuzije i izmjene naelektrisanja. Kombinovani uticaj difuzije i migracije. Kombinovani uticaj difuzije i hemijske reakcije.
IX nedjelja	Toplotni efekti u elektrohemijskom reaktoru. Prenos toplote kondukcijom, konvekcijom i radijacijom.
X nedjelja	Raspodjela struje i potencijala. Primarna i sekundarna raspodjela struje i potencijala na ravnoj elektrodi za protočni i stacionarni reaktor
XI nedjelja	Raspodjela struje i potencijala u elektrohemijskom reaktoru sa kovektivnom difuzijom. Merode za opis prenosa mase. Profil brzine. Vrijednosti toka i koeficijenta prenosa mase i Šervudov broj. Bezdimenzionalni brojevi koji se često koriste u reaktoru.
XII nedjelja	Prenos mase i raspodjela struje u različitim tipovima elektrohemijskih reaktora. Dimenzionalna analiza. Prenos mase u zatvorenim i otvorenim sistemima i kanalima.
XIII nedjelja	Reaktori anularne geometrije, sa vibrirajućim i rotirajućim elektrodama. Reaktor sa mjehurićima gasa. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Materijali za izradu reaktora.
XV nedjelja	Materijali za izradu elektroda, dijafragmi.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma.	
Konsultacije: Utorak 10-12h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati U semestru: 6 x 30 = 180 sati
Literatura	- Đ. Matić, Elektrohemijsko inženjerstvo, 1988. - S. Zečević, S. Gojković, B. Nikolić, Elektrohemijsko inženjerstvo, TMF, Beograd, 2001.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- Aktivnost u toku predavanja: (0-5 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji: (0-5 poena), - I kolokvijum: (0-20 poena), - II kolokvijum: (0-20 poena), - Završni ispit: (0-50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: NEORGANSKA HEMIJA II

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija – modul: Neorganska hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	4	2+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslobova za slušanje i polaganje ispita	
Ciljevi izučavanja predmeta: Predavanja i laboratorijske vježbe	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof.dr Željko Jačimović i Msc Kosović Milica	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (eksperimentalne), samostalna izrada domaćih zadataka, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Kompleksna jedinjenja, Uvod
II nedjelja	Teorija veze metal- ligand
III nedjelja	Teorija valentne veze i ligandnog polja
IV nedjelja	Teorija molekularskih orbitala
V nedjelja	Jačina ligandnog polja, spektrohemijski niz liganada i metala
VI nedjelja	Šeme cijepanja d -orbitala u poljima različite simetrije. Kolokvijum I
VII nedjelja	Ravnoteža i stabilnost kompleksnih jedinjenja
VIII nedjelja	Kostante stabilnosti kompleksnih jedinjenja , helatni efekat, sterni efekat i uticaj tvrdoće
IX nedjelja	Kiselo-bazne osobine kompleksa
X nedjelja	Redoks i magnetne osobine kompleksa
XI nedjelja	Reakcije supstitucije liganada
XII nedjelja	Metalorganska jedinjenja
XIII nedjelja	Klaster-na jedinjenja. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Primjena kompleksnih jedinjenja
XV nedjelja	Konsultacije , odgovori na pitanja studenata i priprema za ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni završiti programom predviđene vježbe.	
Konsultacije: Prof.dr Željko Jačimović - srijeda od 10-12h; Msc Milica Kosović - termini nakon lab.vježbi	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30 = 5,33 sati U semestru: 4 x 30 = 120 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - D.F.Shriver, P.V.Atkin, Inorganic Chemistry 4th ed. Oxford University Press , 2006 - S.F.A. Kettle, Physical Inorganic Chemistry, Oxford University Press , 1998 - N.B.Milić , Neorganska kompleksna i klasterka jedinjenja, PMF, Kraujeva - Basic solid state chemistry, R.West,1999., John Wiley & Sons, Ltd., England
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja : 3 poena, - Prisustvo vježbama i predati izvještaji : 5 poena, - Domaći zadaci: 2poena - I kolokvijum : 20 poena, - II kolokvijum : 20 poena, - Završni ispit : 50 poena.
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: **TEHNOLOGIJA VEZIVA, PIGMENATA I PUNILICA**

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija – modul: Neorganska hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	4	2+1+1

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa strukturom i fizičko-hemijskim osobinama vazdušnih i hidrauličnih veziva, kao i strukturom, osobinama i primjenom neorganskih punilaca i pigmentata	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Milun Krgović, dr Biljana Zlatičanin	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i računске). Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, kolokvijumima, završnim ispitom. Uvod. Mineralna veziva.
II nedjelja	Vazdušna i hidraulična veziva. Dehidratacija minerala gline. Sušenje.
III nedjelja	Dekarbonizacija karbonata. Temperatura dekarbonizacije. Gašenje i vezivanje kreča.
IV nedjelja	Dehidratacija gipsa. Vezivanje i vrste gipsa.
V nedjelja	Cement. Sinterovanje sirovina.
VI nedjelja	Moduli i stepen zasićenja. Teorije o vezivanju cementa. Kolokvijum I
VII nedjelja	Specijalne vrste cementa.
VIII nedjelja	Punioci i primjena punilaca.
IX nedjelja	Proizvodnja punilaca.
X nedjelja	Karbonatni punioci.
XI nedjelja	Kaolin. Talk. Gips.
XII nedjelja	Barit. Boksit.
XIII nedjelja	Neorganski pigmenti. Primjena i klasifikacija neorganskih pigmentata.
XIV nedjelja	Proizvodnja neorganskih pigmentata. Kolokvijum II
XV nedjelja	Prirodni pigmenti.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma.	
Konsultacije: Utorak: 9-11h; Petak 9-11 h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30 = 5,33 sati U semestru: 4 x 30 = 120 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Lj. Kostić Gvozdenović, R. Ninković, "Neorganska hemijska tehnologija", TMF, Beograd, 1997 - M. Teclazić-Stevanović, "Osnovi tehnologije keramike", TMF, Beograd, 1990 - S. Isakovski, "Tehnologija neorganskih hemijskih proizvoda II", Univerzitet u Novom Sadu, Tehnološki fakultet Novi Sad, 1980 - M. Krgović, Lj. Kostić Gvozdenović, R. Ninković, "Neorganska hemijska tehnologija-praktikum", Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 2001
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0-5 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji: (0-5 poena), - I kolokvijum (0-20 poena) - II kolokvijum: (0-20 poena), - Završni ispit: (0-50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: ORGANSKA HEMIJSKA TEHNOLOGIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija – modul: Organska hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	3+1+1

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz ovaj predmet student se osposobljava za izbor optimalnog procesa proizvodnje i najboljeg načina rješavanja problema iz oblasti organske hemijske industrije i prehrambene industrije, pri čemu treba da primjeni ranije stečena znanja iz različitih oblasti. Na ovaj način studenti stiču znanja koja im omogućavaju rad u oblasti organske hemijske industrije i u srodnim oblastima.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Biljana Damjanovic-Vratnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski rad. Konsultacije i kolokvijumi.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, kolokvijumima, završnim ispitom. Podjela Informacija za studente i plan rada. Osnovne sirovine za org. hem. industriju. Nafta. Zemni gas. Biodizel.
II nedjelja	Prerada nafte: porijeklo, sastav, karakterizacija. Primarna prerada nafte: atmosferska i vakuum destilacija.
III nedjelja	Katalitički procesi sekundarne prerade nafte: reformiranje, krekovanje, hidrokrerkovanje
IV nedjelja	Termički procesi: krekovanje, piroliza i koksovanje. Rafinacija.
V nedjelja	Maziva ulja i masti. Proizvodnja i primjena.
VI nedjelja	Tehnologija ulja i masti. Hemijski sastav i svojstva. Postupci izolovanja i prerada: margarin, biodizel.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Tehnologija ugljenih hidrata. Saharozna. Proizvodnja šećera iz šećerne repe.
IX nedjelja	Tehnologija skroba. Proizvodnja kukuruznog skroba i derivati skroba.
X nedjelja	Celuloza. Sulfatni i sulfiniti postupak prerade drveta. Hartija. Derivati celuloze. Uticaj na životnu sredinu.
XI nedjelja	Tehnologija vrenja. Alkoholno vrenje. Proizvodnja etanola. Proizvodnja organskih kiselina.
XII nedjelja	Proizvodnja ječmenog slada i piva. Uticaj na životnu sredinu. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Tehnologija kože. Morfologija i hemijski sastav. Štavljenje. Dorada.
XIV nedjelja	II popravni kolokvijum
XV nedjelja	Završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, odrbarana seminarskog rada, polaganje kolokvijuma i završnog ispita

Konsultacije: Radnim danima 11-12 h

Opterećenje studenta u časovima
 Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati
 U semestru: 5 x 30 = 150 sati

Literatura

- J. Sadadinović, Organska hemijska tehnologija-Hemijska industrija, Tehnološki fakultet, Univerzitet u Tuzli, 1999.;
- J. Sadadinović, Organska hemijska tehnologija-Prehrambena industrija, Tehnološki fakultet, Univerzitet u Tuzli, 1999.;
- N. Ilišković, Organska hemijska tehnologija, Svjetlost-Sarajevo, 1991.;
- Lj. Vrhovac, Organska hemijska tehnologija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje

- Aktivnost u toku predavanja: (0 – 3 poena),
- Aktivnost na vježbama i predati izvještaji: (0 - 7 poena),
- I kolokvijum : (0 – 20 poena),
- II kolokvijum : (0 - 20 poena),
- Završni ispit : (0 - 50 poena).

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: BIOHEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija – modul: Organska hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	3+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Da upozna studente sa strukturom i osobinama biomolekula koji čine osnov bioloških sistema kao i sa osnovnim hemijskim i biohemijskim aspektima metaboličkih puteva.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vlatko Kastratović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja. Konsultacije. Laboratorijske vježbe. Seminarski rad.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Biomolekuli. Ugljeni hidrati. Monosaharidi.
II nedjelja	Disaharidi. Polisaharidi. Heteropolisaharidi.
III nedjelja	Aminokiseline. Peptidi. Proteini.
IV nedjelja	Lipidi. Hidrolizabilni lipidi.
V nedjelja	Nehidrolizabilni lipidi. Čelijska membrana.
VI nedjelja	Enzimi. Opšti aspekti enzimske katalize.
VII nedjelja	Nukleozidi. Nukleotidi i nukleinske kiseline.
VIII nedjelja	Metabolizam ugljenih hidrata. Glikoliza. Seminarski rad.
IX nedjelja	Osnovi metabolizma i osnovni principi bioenergetike. Kontrolni test
X nedjelja	Glukoneogeneza. Seminarski rad.
XI nedjelja	Zajednički putevi metabolizma ugljenih hidrata, proteina i lipida: Krebsov ciklus, respiratorni lanac i oksidativna fosforilacija. Seminarski radovi.
XII nedjelja	Kolokvijum.
XIII nedjelja	Metabolizam lipida. Oksidacija masnih kiselina. Biosinteza masnih kiselina. Seminarski radovi.
XIV nedjelja	Opšti metabolizam aminokiselina. Popravni kolokvijum.
XV nedjelja	Priprema za završni ispit.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima, urade sve laboratorijske vježbe predviđene planom i programom, rade kontrolni test, seminarski rad i kolokvijum.	
Konsultacije: Radnim danima 10-11 h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6,67 sati U semestru: 5 x 30 = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Spasić S., Jelić Z., Spasojević-Kalimanovska V., Osnovi biohemije, Beograd 2006. - Karlson P., Biokemija za studente kemije i medicine, Školska knjiga, Zagreb, 1993. - Strayer L., Biokemija, Školska knjiga, Zagreb, 1991. - Vollhardt K.P.C., Schore N.E., Organska hemija-struktura i funkcije, Data Status, Beograd, 2004. - Voet D., Voet J.G., Pratt Ch.W., Fundamentals of Biochemistry, John Wiley&Sonic Inc., USA, 1999.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Odrađene laborat. vježbe: 0 - 5 poena - Kontrolni test: 0 - 10 poena - Seminarski rad: 0 - 15 poena - Kolokvijum: 0 - 20 poena - Završni ispit: 0 - 50 poena
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: HEMIJA PRIRODNIH ORGANSKIH JEDINJENJA

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija – modul: Organska hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	4	2+0+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je da upozna studente sa osnovnim i višim pojmovima iz oblasti prirodnih organskih jedinjenja.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Biljana Damjanović Vratnica	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski rad. Konsultacije i kolokvijumi.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa planom rada, kolokvijumima, završnim ispitom. Uvod.
II nedjelja	Ugljeni hidrati
III nedjelja	Bjelančevine
IV nedjelja	Nukleinske kiseline
V nedjelja	Terpeni
VI nedjelja	Terpenoidi. Kolokvijum I
VII nedjelja	Prirodna aromatična jedinjenja
VIII nedjelja	Alkaloidi.
IX nedjelja	Voskovi.
X nedjelja	Vitamini
XI nedjelja	Lipidi
XII nedjelja	Prerada prirodnih organskih jedinjenja. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Prerada prirodnih organskih jedinjenja .
XIV nedjelja	Popravni drugi kolokvijum.
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, odbrane seminarskog rada, polaganje kolokvijuma i završnog ispita.	
Konsultacije: Radnim danima 11-12h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 4 kredita x 40/30 =5,33 sata Ukupno opterećenje za semestar: 4 x 30 =120
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - S. Lajšić, B. Grujić-Injac, Hemija prirodnih proizvoda, TF Novi sad, 1998., - S.Petrović, D.Mijin, N.Stojanović, Hemija prirodnih organskih jedinjenja, TMF, Beograd, 2009., - S.V.Bhat, B.A.Nagasamagi, M.Sivakumar, Chemistry of Natural Products, Narosa-Springer, Berlin, 2005.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji : (0 - 10 poena), - Seminarski rad (0- 20 poena) - I kolokvijum : (0 - 10 poena), II kolokvijum : (0 - 10 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena), <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: BIOTEHNOLOGIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Hemijska tehnologija – modul: Organska hemijska tehnologija

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	4	2+1+1

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Da student dobije osnovna znanja iz biotehnologije i biohemijskog inženjerstva, da se upozna sa značajem i interdisciplinarnim karakterom ovih nauke, i njihovom primjenom u različitim domenima praktične aplikacije.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Biljana Damjanović Vratnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski rad. Konsultacije i kolokvijumi.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Upoznavanje studenta sa planom rada, kolokvijumima, završnim ispitom. Uvod.
II nedjelja	Biotehnologija: zadatak, značaj i uloga. Multidisciplinarnost biotehnologije.
III nedjelja	Razvoj i podjela biotehnologije. Proizvodne regulative bioloških postupaka.
IV nedjelja	Gen i genom, hemija života.
V nedjelja	Bioreaktor, biokatalizatori, kinetika procesa.
VI nedjelja	Genetički inženjering i metode DNK tehnologije. Osnovne tehnike genetičkog inženjerstva. Kolokvijum I
VII nedjelja	Idealni i protočni bioreaktor.
VIII nedjelja	Ćelijska biotehnologija. Kultura ćelija i transformacija ćelija u <i>in vitro</i> uslovima.
IX nedjelja	Biotehnoški procesi sa biljnim ćelijama.
X nedjelja	Korišćenje genetičkog inženjerstva u gajenju biljaka.
XI nedjelja	Farmaceutska biotehnologija. Monoklonalna antitijela.
XII nedjelja	Kontrola mikrobnih biofilмова. Biotehnoški fitotretmani. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Bezbjednost, zakonske regulative i etička pitanja.
XIV nedjelja	Bezbjednost, zakonske regulative i etička pitanja.
XV nedjelja	Završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, odbrane seminarskog rada, polaganje kolokvijuma i završnog ispita.

Konsultacije: Radnim danima: 11-12h

Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 4 kredita x 40/30 =5,33 sata Ukupno opterećenje za semestar: 4 x 30 =120
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - H.-J. Jordening, J. Winter: Environmental biotechnology - concepts and applications; Wiley-VCH; 2005. - Ljiljana Mojović, Biohemijsko inženjerstvo, TMF, Beograd, 2006. - Ljiljana Mojović, Biološka obrada otpadnih voda, Zbirka rešenih zadataka, TMF, Beograd, 2004.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji : (0 - 10 poena), - Seminarski rad (0- 20 poena) - I kolokvijum : (0 - 10 poena), II kolokvijum : (0 - 10 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena), <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

STUDIJSKI PROGRAM: ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Osnovne primijenjene studije

NASTAVNI PLAN

I godina					
Br.	Nazivpredmeta	Z.S. P+V	ECTS	Lj.S. P+V	ECTS
1.	Matematika	3+3	8		
2.	Opšta hemija	3+3	8		
3.	Principi zaštite životne sredine	2+2	5		
4.	Inženjerska grafika	2+2	5		
5.	Engleski jezik I	2+2	4		
6.	Neorganskahemija			2+2	6
7.	Biološki procesi u životnoj sredini			3+2	6
8.	Analitička hemija			2+3	7
9.	Organska hemija			3+3	7
10.	Engleski jezik II			2+2	4
Ukupno		12+12	30	12+12	30

II godina					
1.	Tehnologije kao izvori zagadjivanja I	3+2	7		
2.	Mikrobiologija	2+2	6		
3.	Fizičko-hemijski procesi u zaštiti životne sredine	3+2	7		
4.	Instrumentalne metode	2+3	6		
5.	Engleski jezik III	2+2	4		
6.	Ekotoksikologija			3+2	8
7.	Tehnologije kao izvori zagadjivanja II			2+2	7
8.	Inženjering zaštite voda			3+2	8
9.	Energetski i mineralni resursi kao izv. zagađenja			2+2	7
Ukupno		12+11	30	10+8	30

III godina - V semestar					
1.	Upravljanje otpadom		3+2	7	
2.	Zaštita zemljišta i vazduha		2+2	6	
3.	Industrijski otpad		2+2	6	
4.	Osnove remedijacije		2+2	5	
5.	Standardi kvaliteta		2+2	6	
Ukupno			11+10	30	
III godina - VI semestar					
Modul: Reciklaža			Modul : Zagađivači u životnoj sredini		
6.	Deponije otpada	2+2	5	Osnovi biohemija i biotehnologije	2+2 5
7.	Tretman gasova	2+2	5	Zagađivači hrane	2+2 5
8.	Čistija proizvodnja	2+2	5	Izvori zagađenja u poljoprivredi	2+2 5
10.	Stručnapraksa	2+2	5	Stručnapraksa	2+2 5
Završni rad			10	Završni rad	10
Ukupno		10+10	30		10+10 30

Naziv predmeta: MATEMATIKA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	8	3+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Usvajanje osnovnih pojmova iz matematike i statistike

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Biljana Zeković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije, domaćih zadaci, kolokvijumi

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Elementi linearne algebre (matrice, determinante)
II nedjelja	Sistemi linearnih jednačina
III nedjelja	Vektorska algebra: vektori, skalarni proizvod, vektorski proizvod, mješoviti proizvod
IV nedjelja	Granična vrijednost niza
V nedjelja	Granična vrijednost funkcije. I test
VI nedjelja	Izvod funkcije. Osnovne teoreme diferencijalnog računa
VII nedjelja	Primjene izvoda funkcije
VIII nedjelja	Aproksimacija funkcije: Lagranževov interpolacioni polinom.
IX nedjelja	Metod najmanjih kvadrata. II test
X nedjelja	Neodređeni integral
XI nedjelja	Određeni integral
XII nedjelja	Primjene određenog integrala u geometriji
XIII nedjelja	Mat. statistika: Populacija i uzorak. Graf. prikazivanje stat. podataka (tabela, poligon). III test
XIV nedjelja	Grafičko prikazivanje statističkih podataka (histogram, stubasti i kružni dijagram)
XV nedjelja	Srednja vrijednost, mod, medijana, disperzija, koeficijent korelacije. Kolokvijum

Obaveze studenta u toku nastave: Prisustvo predavanjima i vježbama, izrada domaćih zadataka i kolokvijuma

Konsultacije: Ponedjeljak 12-13h; Četvrtak: 11-12h.

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 8 kredita x 40/30 = 10 sati i 40 minuta Ukupno opterećenje za predmet 8x30 = 240 sati
--	---

Literatura	Radoje Šćepanović, Sanja Jančić Rašović: Matematika za studente arhitekture, Univerzitet Crne Gore, 2009 Radoje Šćepanović: Vjerovatnoća i statistika (skripta, 2011).
-------------------	---

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- 1 kolokvijum - 24 poena, - prisustvo 2 poena, - 3 testa po 8 poena, - završni ispit. 50 poena. Sve u pisanoj formi, uz usmenu proveru znanja u slučaju bilo kakvih nejasnoća ili sumnje da su korišćena nedozvoljena sredstva (telefon, bubice, prepisivanje, itd.)
--	---

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: OPŠTA HEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	8	3+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje osnovnim hemijskim pojmovima i zakonositima, kao i dobijanje fundamentalnih znanja iz hemije koja predstavljaju osnovu za ostale grane hemije.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Zorica Leka i Msc. Milica Kosović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i računске), samostalna izrada domaćih zadataka, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, domaćim zadacima, kolokvijumima, završnim ispitom, -Podjela Informacija za studente i plan rada. Značaj hemije. Materija, masa i energija. Vrste i osobine supstanci. Hemijski elementi i jedinjenja. Osnovni stehiometrijski zakoni.
II nedjelja	Mol i molska masa. Formule i jedinice. Gasni zakoni.
III nedjelja	Elektronska struktura atoma. Kvantni brojevi. Atomske orbitale. Struktura atoma i PSE.
IV nedjelja	Hemijska veza i struktura molekula. Jonska veza. Kovalentna veza. Medjumolekulske veze.
V nedjelja	Disperzni sistemi. Rastvori i njihove osobine.
VI nedjelja	Rastvori elektrolita. Jonske reakcije.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Popravni I kolokvijum. Hemijska kinetika.
IX nedjelja	Hemijska ravnoteža. Ravnoteža u homogenim sistemima.
X nedjelja	Vodeni rastvori soli.
XI nedjelja	Ravnoteža u heterogenim sistemima.
XII nedjelja	Energetske promjene kod hemijske reakcije.
XIII nedjelja	Agregatna stanja.
XIV nedjelja	Kolokvijum II
XV nedjelja	Popravni II kolokvijum.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma.	
Konsultacije: Ponedjeljak 12-13h; Četvrtak: 11-12h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 8 kredita x 40/30 = 10 sati i 40 minuta Ukupno opterećenje za predmet 8x30 = 240 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - M. Dragojević, M. Popović, S. Stević, V. Šćepanović, <i>Opšta hemija, TMF, Beograd 1999</i> Knjiga, - Filipović, S. Lipanović, <i>Opća i anorganska hemija, Školska knjiga, Zagreb, 1988.</i> Knjiga - Z. Leka, Praktikum opšte hemije sa zadacima, Podgorica, 2010. - M. Popović, D. Vasović, Lj. Bogunović, D. Poleti, O. Đuković: Zbirka zadataka iz Opšte hemije, TMF Beograd, 2003
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja i vježbi: (0 - 5 poena), - Tačno urađeni domaći zadaci : (0 - 5 poena), - I kolokvijum : (0 - 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: PRINCIPI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj kursa je da studenti usvoje potrebna znanja za praćenje kvaliteta životne sredine.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Nada Blagojević	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (terenske i seminari), konsultacije i kolokvijumi.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, kolokvijumima, završnim ispitom. Podjela Informacija za studente i plan rada. Pojam, uzroci, vrste i stepen zagađenja sredine. Biosfera. Ekosistem. Kruženje materije i tok energije u prirodi.
II nedjelja	Karakteristike sastava prirodnih voda i faktori koji utiču na njihovo formiranje. Značaj vode u životnoj sredini. Fizičke i hemijske osobine vode.
III nedjelja	Hydrološki ciklus. Fizički, hemijski i biološki pokazatelji kvaliteta vode. Proces u vodi.
IV nedjelja	Zagađivanje vode gradskim otpadnim vodama. Zagađivanje vode industrijskim otpadnim vodama. Biološke zagađujuće supstance. Ponašanje hemijskih zagađujućih supstanci.
V nedjelja	Eutrofikacija, toksičnost voda, saprobnost voda i procesi samoprečišćavanja.
VI nedjelja	Negativne posljedice zagađivanja vode.
VII nedjelja	Sastav struktura i osobine atmosfere. Cirkulacija vazduha. Temperaturni režim i meteorološki uslovi. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Temperature inverzije. Voda u atmosferi. Izvori i kruženje prirodnih komponenta vazduha.
IX nedjelja	Lokalni i globalni izvori zagađenja vazduha. Popravni I kolokvijum
X nedjelja	Smog, Radioaktivni zagađivači.
XI nedjelja	Homogeni i heterogeni procesi u atmosferi. Efekti zagađenog vazduha.
XII nedjelja	Zemljište kao kompleksna sredina. Načini ugrožavanja zemljišta. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Transport zagađujućih materija sa tla u vodu, vazduh i zemljište.
XIV nedjelja	Popravni II kolokvijum. Pripreme za ispit
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, urade vježbe i seminare i rade kolokvijume.	
Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 5kredita x 40/30 sati=6 sati i 40 minuta Ukupno opterećenje za predmet : (5 x 30) = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - D.S. Veselinović, I.A. Gržetić, Š.A. Đarmati, D.A. Marković, Stanja i procesi u životnoj sredini, Fakultet za fizičku hemiju, Beograd, 1995. - D. Tuhtar, Zagađivanje zraka i vode, Svjetlost, Sarajevo, 1990. - V. Rekalic, Analiza zagađivača vazduha i vode, TMF Beograd 1989. - Savezni Hidrometeorološki zavod, Postupci i način osmatranja i merenja karakteristika kvaliteta vazduha i padavina u mreži meteoroloških stanica, Beograd, 1992. - R. Džamić, D. Stevanović, M. Jakovljević, Praktikum iz agrohemije
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja i vježbi: (0 - 5 poena), - Tačno urađeni domaći zadaci : (0 - 5 poena), - I kolokvijum : (0 - 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: INŽENJERSKA GRAFIKA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz ovaj predmet studenti se upoznaju sa osnovnim načinima prikazivanja predmeta na crtežu i postupcima izrade tehničke dokumentacije.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr. Vuk Culafi i prof. dr Radoslav Tomović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, i vježbe u računarskoj učionici / laboratoriji. Učenje i samostalna izrada praktičnih zadataka. Konsultacije	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvod. Osnovni pojmovi, standardi i vrste tehničkih crteža. Primjena standarda. Vrste tehničkih crteža. Vrste linija i njihova upotreba. Formati i mjerila. Tehničko pismo. Zaglavlje, sastavnica i obilježavanje crteža.
II nedjelja	Postupci prikazivanja tijela na crtežu. Ortogonalne projekcije. Postupci crtanja i primjene presjeka.
III nedjelja	Kotiranje (Uvrednjavanje). Materijali, njihovo obilježavanja i označavanje.
IV nedjelja	Kolokvijum I: Prikazivanje predmeta u tri ortogonalne projekcije. (Crtanje olovkom)
V nedjelja	Postupci aksonometrijskog prikazivanja predmeta. Izometrija, Dimetrija, Kosa projekcija.
VI nedjelja	Površinska obrada i zaštita. Postupci skiciranja i snimanja predmeta.
VII nedjelja	Popravni kolokvijum I
VIII nedjelja	AutoCAD: Uvod u AutoCAD. Podešavanje parametara fajla. Crtanje pravih linija.
IX nedjelja	AutoCAD: Crtanje kružnica. Crtanje lukova. Zumiranje. Precizno biranje tačaka na objektu. Crtanje elipsi.
X nedjelja	AutoCAD: Komande za selektovanje objekata. Komande za brisanje, pomjeranje i kopiranje objekata.
XI nedjelja	AutoCAD: Komande za izmjenu oblika i dimenzija objekata na crtežu.
XII nedjelja	AutoCAD: Osobine objekata. Nivoi (slojevi). Tipovi, debljina i boja linija. Unošenje šrafure.
XIII nedjelja	AutoCAD: Unošenje teksta u crteže. Kotiranje. Štampanje crteža.
XIV nedjelja	Kolokvijum II: Crtanje predmeta u AutoCAD-u.
XV nedjelja	Popravni kolokvijum II
Obaveze studenta u toku nastave: Prisustvo predavanjima i vježbama. Predati grafički i domaći zadaci	
Konsultacije: 2 puta nedjeljno.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5kredita x 40/30 sati=6 sati i 40 minuta Ukupno opterećenje za predmet : (5 x 30) = 150 sati
Literatura	- T. Pantelić, Tehničko crtanje, Građevinska knjiga Beograd, 1990. - D. Letić, AutoCAD 2005, Mikroknjiga, 2002.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- Tri grafička i dva domaća zadatka se ocjenjuju sa ukupno 15 poena (3 poen za svaki zadatak), - Dva kolokvijuma po 18 poena (ukupno 36 poena) - Završni ispit 49 poena.
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.	

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK I

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	4	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je obavezno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou minimum B.1.1 kako bi pratili nastavu. Poželjno B.1.2.

Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje srednje složenim gramatičkim i strukturama i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Bratić

Metod nastave i savladanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	General English (Headway upper intermediate): Unit 1 – Home and away
II nedjelja	Unit 1 – The Tense system; compounds
III nedjelja	Unit 2 – Been there, Got the T-shirt
IV nedjelja	Unit 2 - Present Perfect Simple and Continuous; Verbs <i>make & do</i>
V nedjelja	Unit 3 – News and Views
VI nedjelja	Unit 3 – Narrative tenses
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Unit 4 – The Naked Truth
IX nedjelja	Unit 4 – Prefixes, negatives, antonyms in context
X nedjelja	Mid-term make up
XI nedjelja	Unit 5 – Looking ahead
XII nedjelja	Unit 5 - Future forms, verbs <i>take & put</i>
XIII nedjelja	Unit 6 – Hitting the big time
XIV nedjelja	Unit 6 - expressing quantity
XV nedjelja	General Overview

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Konsultacije: U toku semestra po objavljenom rasporedu, email: vesnabr@ac.me

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30 = 5,34 sata Ukupno opterećenje za predmet: 4 x 30 = 120 sati
Literatura	- John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP
Oblici provjere znanja i ocjenjivanja	- Prisustvo nastavi – 6,5 bodova (13 nedjelja x 0,5 poena na svako prisustvo) - Kolokvijum – 43,5 bodova - Završni ispit – 50 bodova (pismeno)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: NEORGANSKA HEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	6	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanjem ovog predmeta studenti stiču osnovna znanja iz neorganske hemije: upoznaju elemente PSE, njihova važnija jedinjenja, osobine i primjenu i osposobljavaju se za praktični rad kroz laboratorijske vježbe.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: Prof. dr Željko Jačimović, Msc Milica Kosović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja i laboratorijske vježbe. Studenti izvode 12 laboratorijskih vježbi i rade 3 domaća zadatka koja se odnose na materijal urađen na laboratorijskim vježbama i 2 kontrolna testa koji se odnose na materijal urađen na predavanjima. Studenti imaju posebne pripreme termine za polaganje kolokvijuma i ispita.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje sa predmetom i podjela informacija o predmetu. Obrada poglavlja: Kompleksna (koordinaciona jedinjenja)
II nedjelja	Obrada poglavlja: Opšte karakteristike s i p elemenata, vodonik
III nedjelja	Obrada poglavlja : Elementi I grupe PSE (alkalni metali)
IV nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 13 grupe PSE (grupa bora)
V nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 14 grupe PSE (grupa ugljenika)
VI nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 15 grupe PSE (grupa azota)
VII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 16 grupe PSE (halkogeni elementi, kiseonik)
VIII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 16 grupe PSE (halkogeni elementi, sumpor, selen, telur i polonijum)
IX nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 17 grupe PSE (halogeni elementi)
X nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 18 grupe PSE (plemeniti gasovi), Opšte karakteristike d i f elemenata.
XI nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 11 grupe PSE (bakar, srebro, zlato)
XII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 12 grupe PSE (cink, kadmijum i živa). Kolokvijum
XIII nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 6 i 7 grupe PSE (hrom, molibden, volfram i mangan)
XIV nedjelja	Obrada poglavlja: Elementi 8,9 i 10 PSE (gvožđe, kobalt, nikel)
XV nedjelja	Konsultacije , odgovori na pitanja studenata i priprema za ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni završiti programom predviđene vježbe	
Konsultacije: Prof.dr Željko Jačimović - srijeda od 10-12h, Msc Milica Kosović - termini nakon lab.vježbi	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Filipović, S. Lipanović, <i>Opća i organska kemija, Školska knjiga, Zagreb,</i> - D. Poleti, <i>Opšta hemija II dio/Hemija elemenata, TMF Beograd</i> - M.Dragović, M.Popović, S.Stević, V. Ščepanović, <i>Opšta hemija I dio</i> - V. Češljević, V. Leovac, E. Ivegeš, <i>Praktikum neorganske hemije- prvi dio, PMF Novi Sad</i> - S. Nešić, J.Vučetić, <i>Neorganska preparativna hemija</i> - S. Nešić ,R.Bulajić, A. Kostić, S. Marinković, <i>Praktikum opšte hemije sa kvalitativnom analizom</i>
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo predavanjima i kontrolni testovi-3 boda (2 kontrolna testa), - Prisustvo vježbama i predati izvještaji-4 boda, - Domaći zadaci 3 boda, - Kolokvijum-40 bodova, - Završni ispit-50 bodova.
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: BIOLOŠKI PROCESI U ŽIVOTNOJ SREDINI

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	6	3+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnom građom i funkcijama živih organizama, biodiverzitetom i ekološkim zakonitostima.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Rakočević Jelena	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, testovi, kolokvijumi, konsultacije i ispiti.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Opšte karakteristike živih organizama.
II nedjelja	Ćelija; građa prokariotske i eukariotske ćelije
III nedjelja	Biljna tkiva i organi
IV nedjelja	Životinjska tkiva i organi
V nedjelja	Razmnožavanje, mitoz, mejoza, nasljeđivanje, hromozomi, geni
VI nedjelja	Fiziološki procesi u ćeliji: disanje, vrenje, fotosinteza; aerobnost, anaerobnost.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Virusi – opšte osobine i podjela
IX nedjelja	Podjela živog svijeta na carstva. Regnum: Monera
X nedjelja	Podjela živog svijeta na carstva - Regnum Protista
XI nedjelja	Podjela živog svijeta na carstva: Regnum Mycota (Fungi)
XII nedjelja	Podjela živog svijeta na carstva - Regnum Plantae
XIII nedjelja	Podjela živog svijeta na carstva - Regnum Animalia
XIV nedjelja	Pojam biotopa, biocenoze, ekosistema. Lanci ishrane. Tehnosfera i zagađenje.
XV nedjelja	Bioološki procesi u vodi i zemljištu
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, urade i ovjere sve vježbe, rade testove i kolokvijume	
Konsultacije: Utorak 12-14h i po dogovoru	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati
Literatura	- Radović, I. & Petrov B. 1999. Raznovrsnost života. Prirodno-matematički fakultet, Beograd
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- 2 testa po 10 poena – 20 poena - 2 kolokvijuma po 25 poena – 50 poena - Završni ispit : 30 poena.
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: ANALITIČKA HEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	7	3+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje znanja iz osnova Analitičke hemije. Savlađivanje osnova laboratorijskog rada u kvalitativnoj i kvantitativnoj hemijskoj analizi. Primjenu stečenih znanja na tumačenje rezultata kod kontrole kvaliteta vode, vazduha i zemljišta.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc.dr Vesna Vukašinović-Pešić i mr Snežana Vukanović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, domaći zadaci, kontrolni test, kolokvijumi, konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Upoznavanje sa predmetom i podjela informacija o predmetu. Uvod. Definicija i podjela analitičke hemije prema tehnikama i metodama. Semimikroanaliza katjona (I grupa)
II nedjelja	Hemijske zakonitosti u metodama identifikacije i separacije analita. Semimikroanaliza katjona (II i III grupa)
III nedjelja	Semimikroanaliza katjona (IV i V grupa). Rastvori i njihova svojstva
IV nedjelja	Hemijska ravnoteža. Kiselinsko-bazne reakcije. Izračunavanje pH u različitim sistemima.
V nedjelja	Reakcije taloženja. Proizvod rastvorljivosti. Test I
VI nedjelja	Osnovni pojmovi kvantitativne analize. Gravimetrijska analiza
VII nedjelja	Volumetrijska analiza. Titracija, izbor jonske reakcije, standardni rastvori i indikatori. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Metode neutralizacije
IX nedjelja	Kolokvijum I (popravni)
X nedjelja	Taložne titracije.
XI nedjelja	Kompleksometrijske titracije.
XII nedjelja	Oksido-redukzione metode. (Permanganometrija. Jodo i jodimetrija)
XIII nedjelja	Elektrohemijske metode analize. Potenciometrijska metoda analize. Test II
XIV nedjelja	Elektrogravimetrija.
XV nedjelja	Kolokvijum II. Završni ispit

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade kontrolne testove, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma. Prije izrade vježbi vrši se kontrola znanja (ulazni kolokvijum), a posle odradene vježbe student predaje vježbu sa rezultatima na potpis asistentu.

Konsultacije: Utorak 12-14h i po dogovoru

Opterećenje studenta u časovima

Nedjeljno: 7 kredita x 40/30=9 h 20 min
 Ukupno opterećenje za semestar = 7 x 30 = 210 h.

Literatura

- Jelena Savić i Momir Savić, Osnovi Analitičke hemije-klasične metode, "Svjetlost", Sarajevo, 1989.
- M.S. Jovanović, Kvalitativna hemijska analiza Naučna knjiga Beograd, 1982
- Ljubinka V. Rajaković, Analitička hemija, kvalitativna hemijska analiza, semimikro metoda, praktikum, TMF Beograd, 2001
- D. Manojlović, J. Mutić, D. Šegan, Osnove elektroanalitičke hemije, Hemijski fakultet, Beograd, 2010.
- Olga Vitorović i saradnici, Analitička hemija, kvantitativna hemijska analiza, praktikum, TMF, Beograd, 1987.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje

- Kontrolni testovi (0-5)+(0-5 poena);
- Pristupstvo vježbama i predati izvještaji: (0 -6 poena);
- Domaći zadaci: (0 – 4 poena);
- Dva kolokvijuma: (0-15)+(0-15);
- Završni ispit (0 - 50 poena)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: ORGANSKA HEMIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	7	3+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje osnovnih znanja o strukturi, osobinama i reakcijama organskih jedinjenja. Značaj organske hemije u savremenim shvatanjima životne sredine. Savladavanje osnovnih laboratorijskih tehnika.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: dr Miljan Bigović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, laboratorijske vježbe, samostalna izrada domaćih zadataka i konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvod u organsku hemiju. Predmet izučavanja organske hemije. Sastav, osobine i rasprostranjenost organskih jedinjenja.
II nedjelja	Strukturne teorije u organskoj hemiji. Hibridizacija. Vrste formula u organskoj hemiji, prikazivanje organskih molekula. Izomerija, organske reakcije i organski reagensi.
III nedjelja	Ugljovodonici. Alkani i alkeni. Nomenklatura, nalaženje, dobijanje, karakteristične reakcije.
IV nedjelja	Alkani, alkadieni, ciklični alkani.
V nedjelja	Aromatični ugljovodonici. Nafta i njeni derivati.
VI nedjelja	Halogeni derivati ugljovodonika. Alkoholi.
VII nedjelja	Kolokvijum I. Fenoli i etri.
VIII nedjelja	Aldehidi i ketoni - nomenklatura, dobijanje i hemijske osobine
IX nedjelja	Karboksilne kiseline: nomenklatura, podjela, dobijanje i osobine.
X nedjelja	Derivati karboksilnih kiselina (hloridi, anhidridi, estri, amidi). Sapuni i detergenci.
XI nedjelja	Lipidi – podjela, struktura i biološki značaj. Amini.
XII nedjelja	Biološka organska jedinjenja azota - aminokiseline i proteini.
XIII nedjelja	Ugljeni hidrati – monosaharidi, disaharidi i polisaharidi (struktura i osobine)
XIV nedjelja	Kolokvijum II
XV nedjelja	Priprema za završni ispit.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima, urade sve laboratorijske vježbe predviđene planom i programom, rješavaju i predaju sve domaće zadatke, rade testove i kolokvijume. Prije izrade vježbi vrši se provjera pripremljenosti za vježbu, a posle odradene vježbe student predaje izvještaj na potpis asistenta.	
Konsultacije: Nakon termina predavanja ili po dogovoru.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 7 kredita x 40/30=9 h 20 min Ukupno opterećenje za semestar = 7 x 30 = 210 h.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - S. Arsenijević, Organska hemija, Naučna knjiga, Beograd, 1998. - Taylor, Organska hemija, Naučna knjiga, Beograd, 1995. - 3. D. Rondović, M. Purić, Hemija, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 2003.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Domaći zadaci: 6 poena (3 x 2) - Test I: 6 poena - Test II: 8 poena - I kolokvijum: 15 poena - II kolokvijum: 15 poena - Završni ispit: 50 poena
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK II

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	4	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou minimum B.1.2. Poželjno B 2.1.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje gramatičkim i strukturama na višem srednjem nivou i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Bratić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Unit 7 – Getting along
II nedjelja	Unit 7 – Modals and related verbs, verb <i>get</i>
III nedjelja	Unit 8 – How remarkable
IV nedjelja	Unit 8 – Relative clauses, Participles, Adverb collocations
V nedjelja	Unit 9 – The way we were
VI nedjelja	Unit 9 – Expressing habits
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Unit 10– Over my dead body
IX nedjelja	Unit 10 – Modal auxiliary verbs in the past, synonyms
X nedjelja	Mid-term make up
XI nedjelja	Unit 11 – It's all hypothetical
XII nedjelja	Unit 11 – Hypothesising, wordpairs
XIII nedjelja	Unit 12 – Time flies
XIV nedjelja	Unit 12 – Articles; determiners
XV nedjelja	General Overview
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.	
Konsultacije: U toku semestra po objavljenom rasporedu, email: vesnabr@ac.me	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 4 kredita x 40/30 = 5,34 sata Ukupno opterećenje za predmet: 4 x 30 = 120 sati
Literatura	- John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- prisustvo nastavi – 6,5 bodova (13 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo) - kolokvijum – 43.5 bodova - završni ispit – 50 bodova (30 pismeno/20 usmeno) Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

II GODINA

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: TEHNOLOGIJE KAO IZVORI ZAGAĐENJA I

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	7	3+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovama neorganskih i posebno metalurških tehnologija sa aspekta generisanja raznih vrsta otpada.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Mira Vukčević i prof. dr Žarko Radović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, terenske vježbe, seminarski radovi i završni ispit.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvod. Pravilan izbor i racionalno korišćenje sirovina. Koncentrisanje sirovina.
II nedjelja	Prerada i korišćenje prirodnih čvrstih goriva. Uticaj procesa na životnu sredinu
III nedjelja	Osnovne operacije i procesi tehnologije keramike i uticaj na životnu sredinu.
IV nedjelja	Tehnologija neorganskih malternih veziva (kreč, cement) i problemi zagadjivanja životne sredine.
V nedjelja	Proizvodnja NaCl, uparavanje rastvora soli i uticaj procesa na životnu sredinu. Kolokvijum I
VI nedjelja	Bajerov postupak za proizvodnju glinice, tehnološka šema, glavne tehnološke operacije
VII nedjelja	Tehnološke operacije u Bajerovom postupku kao generatori otpadnih materija
VIII nedjelja	Teorijski osnovi dobijanja aluminijuma elektrolizom, generisanje otpada i emisije
IX nedjelja	Upravljanje otpadom u industriji aluminijuma, primjeri dobre i loše prakse
X nedjelja	Kolokvijum II
XI nedjelja	Proces dobijanja gvožđa i u visokoj peći i čelika u kiseoničkom konvertoru
XII nedjelja	Procesi elektropečne metalurgije čelika kao izvori zagadjanja
XIII nedjelja	Procesi u sekundarnoj metalurgiji i njihov uticaj na životnu sredinu
XIV nedjelja	Postupci procesiranja metala u crnoj metalurgiji i njihov uticaj na životnu sredinu
XV nedjelja	Priprema za završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, polaganje kolokvijuma i završnog ispita.	
Konsultacije: Radnim danima 14-15h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno : 7 kredita x 40/30 = 9 h 20 min Ukupno opterećenje za semestar: 7 x 30 = 210 h.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - D.Marković, Š.Đarmati, I.Gržetić, D.Veselinović: Fizičko-hemijski osnovi zaštite životne sredine, Beograd, 1996. - Lj.Kostić-Gvozdenović, R.Nikolić: Neorganska hemijska tehnologija, TMF Beograd 1997. - R.Vračar: Ekstraktivna metalurgija aluminijuma, Naučna knjiga, Beograd, 1993. - Mirko Gojić: Metalurgija čelika, Sisak, 2006.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivno učestvovanje u nastavi (uključujući seminarske radove) - 10 poena - 2 kolokvijuma po 20 poena (ukupno 40 poena) - Završni ispit – 50 poena
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: MIKROBIOLOGIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	II	6	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje osnovnih znanja iz oblasti mikrobiologije, struktura ćelije mikroorganizama, metabolički i genetički diverzitet, odnos mikroorganizama s drugim organizmima, primjena u biotehnologiji i zaštiti životne sredine.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Svetlana Perović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski radovi. Konsultacije i kolokvijumi.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Mikroorganizmi i njihov značaj. Istorijski razvoj i perspektive u mikrobiologiji.
II nedjelja	Struktura ćelije i evolucija. Tri grane života. Mikrobn diverzitet.
III nedjelja	Morfologija ćelije. Čelijski zid. Bojenje. Inkluzije. Kretanje.
IV nedjelja	Nutrijenti. Laboratorijske kulture. Metabolizam mikroorganizama.
V nedjelja	Mikrobni rast. Razmnožavanje.
VI nedjelja	Kolokvijum I
VII nedjelja	Aerobne i anaerobne disimilacije kod mikroorganizama.
VIII nedjelja	Genetika mikroorganizama. Regulacija metabolizma.
IX nedjelja	Mutacije. Testovi za detekciju mutagenih agenasa.
X nedjelja	Sistematika i nomenklatura mikroorganizama.
XI nedjelja	Kontrola mikroorganizama. Antibiotici i hemoterapija. Antimikrobni mehanizmi.
XII nedjelja	Principi u ekološkoj mikrobiologiji. Interakcije mikroorganizama. Sukcesije. Kruženje biogenih elemenata.
XIII nedjelja	Kolokvijum II
XIV nedjelja	Mikroorganizmi u hidrosferi, atmosferi, pedosferi.
XV nedjelja	Mikrobna bioremedijacija. Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, odbrana seminarskog rada, polaganje kolokvijuma, testa i završnog ispita	
Konsultacije: Radnim danima 11-12 h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 6 kredita x 40/30 = 8sati Ukupno opterećenje za semestar: 6 x 30 = 180
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Metode u mikrobiologiji I, Bioloski fakultet Beograd, J.K.Vukčević, B.V.Gačić, D. Simić (2009); - Osnovi biologije prokariota, Modul 2, Osnovi genetike prokariota, Univerzitet u Beogradu, Biološki fakultet; S Stanković (2012) - Mikrobiologija odabranih staništa, digitalno izdanje, Biološki fakultet Beograd
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Odbrana seminarskog rada: (0 – 5 poena), - Aktivnost na vježbama i test: (0 - 5 poena), - I kolokvijum: (0 – 20 poena), - II kolokvijum: (0 - 20 poena), - Završni ispit: (0 - 50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: FIZIČKO-HEMIJSKI PROCESI U ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	7	3+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje fizičko-hemijskih procesa u gasovima, tečnostima i čvrstim supstancama i njihov uticaj na zaštitu životne sredine.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc.dr Ivana Bošković i prof.dr Veselinka Grudić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i računске), samostalna izrada domaćih zadataka. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, domaćim zadacima, kolokvijumima, završnim ispitom. Podjela Informacija za studente i plan rada.
II nedjelja	Koloidni rastvori. Aerosolovi. Koagulacija i flokulacija.
III nedjelja	Adsorpcija i apsorpcija.
IV nedjelja	Čvrste i tečne supstance kao adsorberi. Zakoni sorpcije.
V nedjelja	Emulzije i njihove osobine. Zakon raspodjele.
VI nedjelja	Površina tečnosti i njene osobine. Površinski napon. Kolokvijum I
VII nedjelja	Rastvori. Koligativne osobine rastvora.
VIII nedjelja	Termohemija. Sagorjevanje i piroliza. Termohemijski zakoni.
IX nedjelja	Hemijska kinetika
X nedjelja	Katalitički procesi
XI nedjelja	Prirodna i vještačka radioaktivnost.
XII nedjelja	Procesi u elektrolitima
XIII nedjelja	Termodinamika galvanskih spregova.
XIV nedjelja	Elektrolitički procesi. Kolokvijum II
XV nedjelja	Korozioni procesi.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade i predaju sve domaće zadatke, odrade sve laboratorijske vježbe i rade oba kolokvijuma. Ukoliko student izadje na popravni kolokvijum (ispit), računaju se samo osvojeni poeni sa popravnom roka.	
Konsultacije: Utorak 9-11h; Petak 9-11 h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 7 kredita x 40/30 = 9 h 20 min Ukupno opterećenje za semestar: 7 x 30 = 210 h.
Literatura	- S.Djordjević, Fizička hemija, TMF-Beograd (1987). - I.N. Levine, Physical chemistry, New York (1981). - I.Holclajtner-Antunovic, Opšti kurs fizicke hemije, Beograd (2000)
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- Aktivnost u toku predavanja : (0 - 5 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji : (0 - 5 poena), - I kolokvijum : (0 - 20 poena) - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: INSTRUMENTALNE METODE

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	6	2+3

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se upoznaju sa teorijskim principima, aparaturama, načinom izvođenja i mogućnostima primjene različitih instrumentalnih metoda. Akcenat je na primjeni metoda koje se najčešće koriste u laboratorijskoj praksi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Nada Blagojević i mr Snežana Vukanović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, laboratorijske vježbe. Izrada jednog seminarskog rada. Samostalno učenje. Konsultacije. Kolokvijumi.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Predavanja, laboratorijske vježbe. Izrada jednog seminarskog rada. Samostalno učenje. Konsultacije. Kolokvijumi.
II nedjelja	Kolorimetrijske, fotometrijske metode.
III nedjelja	Spektrofotometrijske metode.
IV nedjelja	Emisiona spektralna analiza (PF, ICP)
V nedjelja	Atomska apsorpciona spektroskopija. Kolokvijum I
VI nedjelja	Fluorimetrija. (podjela seminarskih radova: Nefelometrija i turbidimetrija. Refraktometrija. Polarimetrija. Termometrija.)
VII nedjelja	Principi hromatografskih metoda. Hromatografija u koloni
VIII nedjelja	Hromatografija na hartiji. Tankoslojna hromatografija.
IX nedjelja	Gasna hromatografija.
X nedjelja	Tečna hromatografija.
XI nedjelja	Infracrvena spektroskopija. Ultraljubičasta spektroskopija.
XII nedjelja	Masena spektrometrija. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Predaja seminarskih radova.
XIV nedjelja	Obrana seminarskih radova.
XV nedjelja	Završni ispit.

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, da urade i odbrane laboratorijske vježbe, da rade oba kolokvijuma. Da rade i odbrane seminarski rad.

Konsultacije:

Opterećenje studenta u časovima
 Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8 sati
 Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati

Literatura

- J. Mišović, T. Ast, Instrumentalne metode hemijske analize, TMF Beograd, 1989.
- D.A.Skog, D.M.West and F.J.Holer, Fundamentals of Analytical Chemistry, 6 edition, Saunders College Publishing, A.Harco-urt Brase Jovanovich College Publisher, 1996.
- N. J. Marjanović, Instrumentalne metode analize, I/1. Metode razdvajanja, TF, Banja Luka, 2001.
- Lj. Fotić, M. Laušević, D. Skala, M. Bastić, Instrumentalne metode hemijske analize, laboratorijske vježbe, TMF, Beograd, 1990.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje

- Prisustvo nastavi (0 – 4 poena)
- Kolokvijumi: 2x (0 – 15 poena),
- Seminarski rad (0-10 poena)
- Urađene i odbrane vježbe: (0 – 6 poena),
- Završni ispit: (0 – 50 poena).

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK III

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	III	4	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje na nivou B2.2, kako bi koristili uspešno savladane opšte jezičke konstrukcije, te usvojenu leksiku za savladavanje veoma zahtjevnih stručnih sadržaja na engleskom jeziku.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj ovog predmeta je da studenti ovladaju stručnom terminologijom na engleskom jeziku iz oblasti svojih studija (dakle da konsoliduju i dopune znanje opšteg jezika stečeno kroz predmete *Engleski jezik I* i *Engleski jezik II*), da razumiju složene stručne tekstove, i sa zadovoljavajućom tačnošću iznose svoje mišljenje i kreativne ideje kroz diskusiju na stručne teme. Takođe, cilj je da se znanje opšteg engleskog jezika dovede na napredni nivo.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vesna Bratić

Metod nastave i savladanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	ESP topic: Materials science vs materials engineering;
II nedjelja	ESP: Selection of Materials; Abbreviations for academic purposes;
III nedjelja	ESP: Characteristics of materials
IV nedjelja	ESP: Characteristics of materials;
V nedjelja	ESP: Metals;
VI nedjelja	ESP: Metals;
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	ESP: Ceramics;
IX nedjelja	ESP: Polymers;
X nedjelja	Mid-term make up
XI nedjelja	ESP: Polymers;
XII nedjelja	ESP: Composites;
XIII nedjelja	ESP: Advanced materials;
XIV nedjelja	ESP: Advanced materials;
XV nedjelja	General Overview

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Konsultacije: U toku semestra po objavljenom rasporedu, email: vesnabr@ac.me

Opterećenje studenta u časovima
 Nedjeljno: 4 kredita x 40/30 = 5,34 sata
 Ukupno opterećenje za predmet: 4 x 30 = 120 sati

Literatura

- John and Liz Soars: Headway Advanced, Fourth Edition, (selection), OUP;
- Eisenbach Iris, English for Materials Science and Engineering; Vieweg+Teubner Verlag;
- Brieger & Pohl, Technical English Vocabulary and Grammar, Summertown publishing (selection)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje

- Prisustvo nastavi – 6.5 bodova (13 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo)
- Kolokvijum – 43.5 bodova
- Završni ispit – 50 bodova (30 pismeno/20 usmeno)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: EKOTOKSIKOLOGIJA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	8	3+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanjem ovog predmeta studenti produbljuju znanja o zagađujućim supstancama i njihovim štetnim i opasnim efektima koje mogu uzrokovati na žive organizme u životnoj sredini.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Željko Jaćimović, Msc Milica Kosović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, kolokvijumi, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Supstance antropogenog porijekla u životnoj sredini
II nedjelja	Tok i procesi koji izazivaju nastanak i rasprostranjenost zagađujućih materija u atmosferi.
III nedjelja	Svojstva i hemijske transformacije toksikanata
IV nedjelja	Klasifikacija i osobine neorganskih toksikanata
V nedjelja	Klasifikacija toksikanata prema uticaju na životnu sredinu
VI nedjelja	Efekti usled njihove depozicije, oštećenje vegetacije, korozija metala, oštećenje industrijskih postrojenja i instalacija, klimatske promjene, pogoršanje kvaliteta slatkih voda, zemljišta, mora , oštećenje šumskih i dr.ekosistema.Zdravlje čovjeka.Hemikalije koje zagađuju zemljište.
VII nedjelja	Mikropolutanti organskog porijekla u vodama. Adsorpcija, sorpcija, raspodjela. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Organske kiseline i baze.Bioakumulacija.Procesi transformacije fotoliza, hidroliza, biodegradacija.
IX nedjelja	Polihlorovani bifenili i hlorovani insektidi.Karbamati i organofosforni insektidi.
X nedjelja	Herbicidi.Fenoli.Halogenovani alifatični i monociklični aromatski ugljovodonići.Ftalni estri, Polihlorovanidibenzo- <i>p</i> -dioksini
XI nedjelja	Kolokvijum II
XII nedjelja	Policiklični aromatični ugljovodonići(hidrokarboni), PAH
XIII nedjelja	Teški metali
XIV nedjelja	Biološki kontaminanti.Radiološki kontaminanti
XV nedjelja	Konsultacije , odgovori na pitanja studenata i priprema za ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni završiti programom predviđene vježbe.	
Konsultacije: prof.dr Željko Jaćimović - srijeda od 10-12h, Msc Milica Kosović - termini nakon lab.vježbi	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno 8 kredita x 40/30 = 10 sati 40 minuta Ukupno opterećenje u toku semestra =240 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Abdullah, M.J.Ringstad, O.Kveset Polihlorinated biphenyls in the sediment of the Inner Oslofjord, water, air and Soil pollution. - V.D.Radmilović Kancerogeni u radnoj i životnoj sredini, Beograd, 2002.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo predavanjima i aktivnosti u toku predavanja 0-5 poena - Aktivnosti na vježbama i predati izvještaji – 0-5 poena, - Kolokvijumi - 40 bodova(2 kolokvijuma po 20 poena), - Završni ispit - 50 bodova <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: TEHNOLOGIJE KAO IZVORI ZAGAĐENJA II

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	7	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje znanja o procesima i operacijama u organskoj hemijskoj tehnologiji i njihovog uticaja na životnu sredinu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Biljana Damjanovic-Vratnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski rad, Konsultacije i kolokvijumi.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Upoznavanje studenta sa ETCS katalogom, kolokvijumima, završnim ispitom. Osnovne sirovine za organsku hemijsku industriju i uticaj na životnu sredinu.
II nedjelja	Tehnologija sredstava za pranje. Površinske aktivne materije i mehanizam njihovog dejstva.
III nedjelja	Proizvodnja sapuna i deterdženata. Problem biorazgradivosti i ekološka svojstva sapuna i deterdženata.
IV nedjelja	Tehnologija polimera.
V nedjelja	Prerada polimernih materijala. Primjena. Biorazgradivi polimeri.
VI nedjelja	Tehnologija gume. Prirodna i sintetička guma. Kolokvijum I
VII nedjelja	Prerada i primjena gume. Uticaj na životnu sredinu.
VIII nedjelja	Tehnologija celuloze i papira, sirovine i procesi.
IX nedjelja	Uticaj proizvodnje celuloze i papira na životnu sredinu i mogućnosti racionalizacija proizvodnje.
X nedjelja	Tehnologija vrenja. Proizvodnja ječmenog slada piva.
XI nedjelja	Uticaj proizvodnje piva na životnu sredinu i mogućnosti racionalizacije proizvodnje.
XII nedjelja	Proizvodnja vina. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Uticaj proizvodnje vina na životnu sredinu i mogućnosti racionalizacije proizvodnje.
XIV nedjelja	Problem zagađivanja životne sredine i mogućnost racionalizacije u tehnologiji voća i povrća.
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, odbrana seminarskog rada, polaganje kolokvijuma i završnog ispita	
Konsultacije: Radnim danima 11-12 h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 7 kredita x 40/30 = 9 h 20 min Ukupno opterećenje za semestar: 7 x 30 = 210 h.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Ed. A.G.H. Lea i J.R. Piggott, Fermented Beverage Production, Kluwer Academic, 2003. - Ed. L.K. Wang, Y. Hung, H. Lo, C. Yapijakis, Waste Treatment in the Food Processing Industry, CRC Press, 2005. - Ed. J. Baras, Ekotehnologija u prehrambenoj industriji i biotehnologiji, TMF-Beograd, 1995. - J. Sadadinović, Organska hemijska tehnologija, Tehnološki fakultet, Univerzitet u Tuzli, 1999.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 - 5 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji : (0 - 5 poena), - I kolokvijum : (0 - 20 poena), II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena),
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: INŽENJERING ZAŠTITE VODA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	8	3+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz predmet student stiče osnovna znanja o vodnim resursima, fizičko-hemijskim i biološkim procesima u vodenim sistemima, procesima prečišćavanja otpadnih voda, procesima zaštite voda.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Milena Tadić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski rad, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Voda u prirodi i njen značaj. Osobine vode. Pokazatelji kvaliteta voda.
II nedjelja	Kvalitet i karakteristike vodotoka. Klasifikacija voda.
III nedjelja	Korišćenje vode za pojedine namjene. Tehnološke vode kao sirovina ili medijum za provođenje tehnoloških procesa.
IV nedjelja	Zagađenje prirodnih voda. Prirodni i antropogeni izvori polutanata u vodi. Osnovni fizičko-hemijski i biološki procesi u vodenim sistemima.
V nedjelja	Otpadne vode. Vrste i karakteristike otpadnih voda.
VI nedjelja	Određivanje utroška KMnO ₄ u vodi.
VII nedjelja	Uslovi za ispuštanje otpadnih voda u prirodne vode i u komunalnu kanalizaciju. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Popravni kolokvijum I.
IX nedjelja	Postrojenja za tretman otpadnih voda. Kontrola efikasnosti rada postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.
X nedjelja	Pregled postupaka za prečišćavanje otpadnih voda. Prethodna obrada, primarno, sekundarno i tercijalno prečišćavanje otpadnih voda.
XI nedjelja	Mehanički postupci prečišćavanja otpadnih voda.
XII nedjelja	Hemijski postupci prečišćavanja otpadnih voda.
XIII nedjelja	Biološki postupci prečišćavanja otpadnih voda. Određivanje potrebnog stepena prečišćavanja otpadnih voda.
XIV nedjelja	Monitoring kvaliteta voda. Kolokvijum II
XV nedjelja	Zakonska regulativa u oblasti zaštite voda. Osnovne strategije zaštite kvaliteta voda.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima, urade laboratorijske vježbe, seminarski rad i polažu kolokvijume i završni ispit.	
Konsultacije: Radnim danima od 11-12 h.	
Opterećenje studenta u časovima	<p>Nedjeljno: 8 kredita x 40/30 = 10 sati 40 minuta</p> <p>Ukupno opterećenje u toku semestra =240 sati</p>
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - N. P. Cheremisinoff, Handbook of Water and Wastewater Treatment Technologies, Elsevier, Butterworth – Heinemann, 2002. - Vidić R., <i>Hemija vode</i>, Građevinski fakultet Beograd, 2005. - Đuković J. i dr., <i>Tehnologija vode</i>, Tehnološki fakultet Zvornik, Beograd, 2000. - Dalmacija, B. <i>Kontrola kvaliteta voda u okviru upravljanja kvalitetom</i>, Novi Sad, 2000. - Ljubisavljević D. i dr., <i>Prečišćavanje otpadnih voda</i>, Građevinski fakultet, Beograd, 2004. - Weiner R., Mathews R., <i>Environmental Engineering</i>, Fourth Edition, Butterworth-Heinemann, USA, 2003.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 – 3 poena), - Aktivnost na vježbama : (0 - 4 poena), - Seminarski rad : (0 – 3 poena) - I kolokvijum : (0 - 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena), <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: ENERGETSKI I MINERALNI RESURSI KAO IZVORI ZAGAĐENJA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	7	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima.

Ciljevi izučavanja predmeta: Kroz ovaj predmet studenti se upoznavaju sa oblicima i transformacijom energije, kao i sa osnovnim karakteristikama izvora energije. Analizom posledica korišćenja izvora energije i studenti stiču uvid u ekološki aspekt različitih postupaka proizvodnje i korišćenja energetskih i mineralnih resursa i tehnologija njihove eksploatacije na životnu sredinu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Žarko Radović i dr Nebojša Tadić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računske vježbe, kolokvijumi, seminarski radovi i završni ispit.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Energija i osnovni izvori energije. Primarni oblici energije. Energetska efikasnost.
II nedjelja	Efekat staklene bašte. Obnovljivi izvori energije.
III nedjelja	Hydroenergija. Energija sunca. Bioenergija.
IV nedjelja	Neobnovljivi izvori energije. Klasifikacija. Fosilna goriva.
V nedjelja	Prirodna i vještačka gasovita goriva
VI nedjelja	Kolokvijum I
VII nedjelja	Nuklearna energija.
VIII nedjelja	Uticaj pojedinih energetskih izvora na životnu sredinu.
IX nedjelja	Tečna goriva : sastav i karakteristike
X nedjelja	Mineralni resursi. Postupci eksploatacije mineralnih sirovina.
XI nedjelja	Uticaj eksploatacije metalčnih mineralnih sirovina na životnu sredinu. Kolokvijum II
XII nedjelja	Oblici rudnog otpada i njihov uticaj na okolinu.
XIII nedjelja	Rudničke vode. Principi zaštite.
XIV nedjelja	Uticaj eksploatacije nemetalčnih mineralnih sirovina na životnu sredinu
XV nedjelja	Seminarski rad

Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, polaganje kolokvijuma i završnog ispita.

Konsultacije: Radnim danima 14-15h.

Opterećenje studenta u časovima
 Nedeljno : 7 kredita x 40/30 = 9 h 20 min
 Ukupno opterećenje za semestar: 7 x 30 = 210 h.

Literatura

- M. Lalović, Ž. Radović, Energetski i mineralni resursi kao izvori zagađenja, autorizovana predavanja
- Ratajac. R. Ekologija i zaštita životne sredine, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.
- Lottermoseer, B. Mine Wastes- Characterization, Treatment and Environmental impacts, Springer XIV, 2003.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje

- Aktivno učestvovanje u nastavi (uključujući seminarske radove) - 10 poena
- 2 kolokvijuma po 20 poena (ukupno 40 poena)
- Završni ispit – 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

III GODINA

Naziv predmeta: UPRAVLJANJE OTPADOM

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	IV	7	3+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa pravilnim uspostavljanjem sistema upravljanja otpadom koji se sastoji od izbjegavanja i smanjivanja otpada na mjestu nastanka, odvojenog sakupljanja, iskorišćenja (recikliranja) i obrade otpada, kao i kontrolisanog i bezbjednog odlaganja otpada.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Vanja Asanović i prof. dr Jelena Ščepanović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe. Seminarski radovi. Konsultacije. Kolokvijumi i završni ispit.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Klasifikacija otpada. Količine otpada u Crnoj Gori.
II nedjelja	Komunalni otpad. Opasni otpad iz domaćinstva.
III nedjelja	Industrijski otpad.
IV nedjelja	Medicinski otpad.
V nedjelja	Sprečavanje nastanka otpada i recikliranje.
VI nedjelja	Upravljanje posebnim tokovima otpada. Kolokvijum I
VII nedjelja	Sistem sakupljanja i upravljanja čvrstim komunalnim otpadom.
VIII nedjelja	Muljevi iz fekalnih i industrijskih otpadnih voda.
IX nedjelja	Upravljanje muljem iz uređaja za prečišćavanje otpadnih voda. Razmatranje tema za seminarski rad.
X nedjelja	Građevinski otpad, šut, materijal iz iskopa i neopasni otpad.
XI nedjelja	Upravljanje građevinskim i neopasnim otpadom.
XII nedjelja	Upravljanje životinjskim otpadom. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Spaljivanje otpada.
XIV nedjelja	Planovi upravljanja otpadom.
XV nedjelja	Priprema za završni ispit.
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i vježbe, pripreme seminarske radove i rade dva kolokvijuma.	
Konsultacije: Ponedjeljkom i srijedom od 12:30 do 14:30	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno : 7 kredita x 40/30 = 9 h 20 min Ukupno opterećenje za semestar: 7 x 30 = 210 h.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - V. Asanović, Upravljanje otpadom (skripta) - J. Sredojević, Obrada i deponije otpada, 2003. - A. Čorović, Upravljanje čvrstim komunalnim otpadom, 2008.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Dva seminarska rada (po 10 poena); - Dva kolokvijuma (po 15 poena); - Završni ispit (50 poena). <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: ZAŠTITA ZEMLJIŠTA I VAZDUHA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studentata sa sastavom i ekološkim značajem zemljišta i vazduha, izvorima i klasifikacijom zagađivača, posljedicama zagađivanja i zaštitom od zagađivanja.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Veselinka Grudić i dr Ana Topalović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i terenske), samostalna izrada domaćih zadataka, seminarskih radova. Konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Značaj i sastav zemljišta. Fizička, hemijska i biološka svojstva zemljišta.
II nedjelja	Zemljišta Crne Gore. Izvori zagađivanja zemljišta i kategorije oštećenja zemljišta.
III nedjelja	Zagađivanje zemljišta teškim metalima. Mjere zaštite.
IV nedjelja	Zagađivanje zemljišta poljoprivredom. Mjere zaštite.
V nedjelja	Zagađivanje zemljišta radionuklidima. Test
VI nedjelja	<i>In situ</i> i <i>ex situ</i> metode remedijacije zagađenog zemljišta.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Ekološki značaj i sastav vazduha., Izvori i klasifikacija zagađivača vazduha
IX nedjelja	Industrija, poljoprivreda, saobraćaj kao izvori zagađivanja vazduha. Zagađivanje vazduha zatvorenog prostora.
X nedjelja	Lokalni i globalni efekti zagađenosti vazduha,
XI nedjelja	Uticaj zagađivanja vazduha na zemljište i biljke. Zdravstvene posljedice dejstva zagađenog vazduha
XII nedjelja	Strategija zaštite vazduha . Test. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Sprječavanje zagađivanja vazduha
XIV nedjelja	Zaštita vazduha od zagađivanja
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i vježbe, pripreme seminarske radove i rade dva kolokvijuma.	
Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 6 kredita x 40/30 = 8sati Ukupno opterećenje za semestar: 6 x 30 = 180 h.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Kim H. Tan. Principles of Soil Chemistry, CRC Press, Boca Raton, 2010. - V. Đukić, Zagađenje i zaštita zemljišta, Panevropski Univerzitet, Banja Luka, 2013. - Alloway, Brian J. Heavy Metals in Soils Trace Metals and Metalloids in Soils and their Bioavailability, Springer Science + Business Media, Dordrecht, 2013. - R. Kastori. Zaštita agrosistema, Novi Sad, 1999 - Š. Đarmati, Zagađenje i zaštita vazduha, Beograd 2007.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na predavanjima i vježbama (0-5 poena) - Seminarski rad (0-3 poena) - Testovi (0-10 poena),- Kolokvijumi (0-16 poena) - Završni ispit (0-50 poena).
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: INDUSTRIJSKI OTPAD

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj izučavanja predmeta je upoznavanje studenata sa vrstama otpada, tretmanom i mogućnostima njegove prerade.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Irena Nikolić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (laboratorijske i terenske, seminarski radovi), konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Vrste industrijskog otpada. Otpad iz metalne industrije. Zbrinjavanje metalurškog otpada čija reciklaža nije opravdana. Uloga recikliranja u zaštiti životne sredine i opravdanost reciklaže metalnog otpada.
II nedjelja	Otpad iz fero industrije. Fero- troske, Osobine troske. Mogućnosti korišćenje fero troski
III nedjelja	Prašina elektrolučnih peći (ELP). Rredukcija ELP. Hidrometalurški tretman ELP.
IV nedjelja	Otpad iz industrije aluminijuma – crveni mulj, siva i crna šljaka.
V nedjelja	Mogućnosti prerade otpada iz aluminijumske industrije
VI nedjelja	Kolokvijum I
VII nedjelja	Otpad u rudarstvu
VIII nedjelja	Građevinski otpad. -sastav i karakteristike građevinskog otpada
IX nedjelja	Recikliranje i ponovna upotreba građevinskog otpada.
X nedjelja	Otpad iz termoelektrana. Kategorizacija otpada iz termoelektrana. Fizičko-hemijske osobine elektrofilterskog pepela.
XI nedjelja	Korišćenje elektrofilterskog pepela u građevinarstvu – mogućnosti korištenja pepela kao aditiv cementu ili kao zamjena za cement .
XII nedjelja	Korišćenja elektrofilterskog pepela za izgradnju saobraćajnica.
XIII nedjelja	Terenske vježbe (karakterizacija otpada) – opciono
XIV nedjelja	Terenske vježbe (otpad iz rudarstva i termoelektrana) –opciono; Kolokvijum II
XV nedjelja	II popravni kolokvijum
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, urade vježbe i rade oba kolokvijuma	
Konsultacije: Radnim danima 10-11 h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 6 ECTS x 40/30 sati = 8sati Ukupno opterećenje za semestar = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - R. Rao, Resource recovery and recycling from metallurgical wastes, 7, Elsevier, Butterworth Heinemann, London 2006, - C.S. Brooks, Metal recovery from industrial waste, Lewis Publishers, Inc. Chelsea, MI, 1991 - N.L. Nemerow, Industrial waste treatment, Elsevier, Butterworth Heinemann, 2007.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0- 5 poena), - Aktivnost na vježbama: (0 - 5 poena), - I kolokvijum: (0 - 20 poena), - II kolokvijum: (0 - 20 poena), - Završni ispit: (0 - 50 poena),
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: OSNOVI REMEDIJACIJE

Studijski programi za koje se organizuje: *Zaštita životne sredine*

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema prethodne uslovljenosti	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenta sa remedijacionim tehnikama, metodama identifikacije kontaminirane lokacije, tipovima polutanata, postupcima izbora metode remedijacije prostora različitim metodama, kao i osnovama "cost-benefit" analize, kao i procjene rizika.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: dr Kemal Deljić, red. prof. i mr Dragan Radonjić, saradnik	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, laboratorijske vježbe, samostalno rješavanje praktičnih zadataka, konsultacije	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Procjena stanja životne sredine, definicije i klasifikacija zagađivanja sredine, izvori zagađenja, elementi procjene rizika.
II nedjelja	Tipovi i karakteristike zagađujućih materija, osobine DNAPLs i LNAPLs frakcija, VOCs i SVOCs, goriva, neorganskih zagađujućih materija, eksplozivni otpad,...
III nedjelja	Osnovni podaci o zemljištu; Migracija zagađujućih materija u zasićenoj i nezasićenoj hidrogeološkoj sredini; Multifazni tok kroz porozni materijal.
IV nedjelja	Opšti opisi remedijacionih tretmana za zemljišta/sediment/mulj/podzemne vode. In situ biološke remedijacione tehnologije: bioventing, poboljšana bioremedijacija, fitoremedijacija. Primjena, ograničenja, analiza efektivnosti i primjenljivosti.
V nedjelja	In situ fizičko-hemijske remedijacione tehnologije: hemijska oksidacija, elektrokinetička separacija, remedijacija uz pneumatsko i hidraulično formiranje pukotina, ispiranje zemljišta, ekstrakcija isparenja iz zemljišta, solidifikacija i stabilizacija. Primjena, ograničenja, analiza efektivnosti.
VI nedjelja	Kolokvijum I
VII nedjelja	In situ termički remedijacioni tretmani zemljišta: elektrootporno zagrijavanje, radiofrekventno/elektromagnetno zagrijavanje, ubrizgavanje vrelog vazduha/pare. Primjena, ograničenja, analiza efektivnosti i primjenljivosti. Ex situ biološke remedijacione tehnologije: biopile, kompostiranje, landfarming, biološki tretman u suspenziji. Primjena, ograničenja, efektivnost.
VIII nedjelja	Ex situ fizičko-hemijske remedijacione tehnologije: hemijska ekstrakcija, hemijska redukcija/oksidacija, dehalogenovanje, separacija, ispiranje zemljišta, solidifikacija/stabilizacija. Primjena, ograničenja, efektivnost.
IX nedjelja	Ex situ termički remedijacioni tretmani zemljišta: dekontaminacija vrelim gasom, spaljivanje, piroliza, termička desorpcija; Ex situ ostali tretmani: iskopavanje i odlaganje, površinsko prekrivanje. Primjena, ograničenja, efektivnost.
X nedjelja	In situ biološke remedijacione tehnologije za tretman podzemnih voda (poboljšana bioremedijacija, nadgledano prirodno smanjenje zagađenja, fitoremedijacija). In situ fizičko-hemijske biološke remedijacione tehnologije za tretman podzemnih voda (vazdušno raspršivanje, "bio-usisavanje", "bio-usisavanje", hemijska oksidacija, usmjereno bušenje bunara, ekstrakcija dvije faze, pasivne i reaktivne barijere/zidovi. Primjena, ograničenja, efektivnost
XI nedjelja	Ex situ remedijacione tehnologije za tretman podzemnih voda: bioreaktori, sorpcioni procesi, poboljšani oksidacioni procesi, adsorpcija na aktivnom ugljeniku, ispumpavanje i tretman, jonska izmjena, tretmani precipitacije, koagulacije i taloženja, separacija. Primjena, ograničenja, efektivnost.
XII nedjelja	Kolokvijum II
XIII nedjelja	Analiza primjera remedijacije (studije slučaja)
XIV nedjelja	Analiza primjera remedijacije (studije slučaja)
XV nedjelja	Prezentiranje (odbrana) seminarskih radova
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, izrada laboratorijskih vježbi i za njih vezanih izvještaja, kolokvijumi	
Konsultacije: Mogućnost konsultacija svakog radnog dana, u zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje	Nedeljno: 5 kredita x 40/30 sati=6 sati i 40 minuta; Ukupno opterećenje za predmet : (5 x 30) = 150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Mirsal I.A. (2008) Soil Pollution: Origin, Monitoring & Remediation, Springer Verlag; - Chen F.H., (2000) Soil Engineering: Testing, Design, and Remediation CRC Press LLC - Swartjes F.A. (2011), Dealing with contaminated sites, Springer, - N. Krešić, S. Vujasinović, I. Matic (2006), Remedijacija podzemnih voda i geosredine, Rudarsko geološki fakultet, Beograd - Massachusetts Institute of Technology, MIT OpenCourseWare, Remediation Technology;
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - I kolokvijum: 0-20 poena - II kolokvijum: 0-20 poena - Seminarski rad: 0-10 poena - Završni ispit: 0-50 poena
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: STANDARDI KVALITETA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	V	6	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa ciljevima i principima standardizacije, standardima iz oblasti zaštite životne sredine i sistemom upravljanja zaštitom životne sredine.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Zdravko Krivokapić, prof. dr Kemal Delijić i doc. dr Jelena Jovanović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, kolokvijumi, seminarski rad, konsultacije.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Standardi i standardizacija – uvod. Ciljevi i principi standardizacije.
II nedjelja	Organizacije za standardizaciju. Standardi i tehnički propisi. Generički standardi. Medjunarodni standardi. Nacionalni standardi.
III nedjelja	Odnos standard-produzeće-proizvod-certifikat (atest, izvještaj).
IV nedjelja	Kvalitet. Osnovni pojmovi sistema kvaliteta – uvod. Standardi iz oblasti sistema menadžmenta.
V nedjelja	Sistem menadžmenta kvalitetom. Standardi ISO 9000. Standardi ISO 9004.
VI nedjelja	Standardi za laboratorije, kontrolne organizacije, certifikaciona tijela serije ISO 17000.
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Sistem upravljanja zaštitom životne sredine (EMS). Principi EMS-a.
IX nedjelja	Serijski standardi ISO 14000. Standard ISO 14001.
X nedjelja	Standard ISO 14004.
XI nedjelja	Standardi životnog ciklusa proizvoda.
XII nedjelja	Standard vrednovanja učinka zaštite životne sredine.
XIII nedjelja	Sistem upravljanja zaštitom životne sredine na nivou EU (EMAS). Uporedna analiza EMS-EMAS
XIV nedjelja	Kolokvijum II
XV nedjelja	Priprema za završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, rad na vježbama, kolokvijumi, seminarski rad.	
Konsultacije: U zavisnosti od rasporeda predavanja	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno : 6 ECTS x 40/30 sati = 8sati Ukupno opterećenje za semestar = 180 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - ISO 9001 Sistem menadžmenta kvalitetom – Osnovni zahtjevi - ISO 14001 Sistemi upravljanja zaštitom životne sredine – Zahtjevi sa uputstvom za primjenu - ISO 14004 Sistemi upravljanja zaštitom životne sredine – Opšte smjernice za principe, sisteme i postupke. - Krivokapić Z.2004., EMS I , Skripta, Škola kvaliteta. MF PG - Krivokapić Z 2011, Sistem menadžmenta kvalitetom, Mašinski fakultet Podgorica
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnosti na nastavi i vježbama 0 - 10 poena - Dva kolokvijuma po 20 poena 0 - 40 poena - Završni ispit : 0 - 50 poena <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: DEPONIJE OTPADA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine – modul: Reciklaža

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa problemima deponovanja komunalnog otpada, sakupljanja i tretmanom ocjednih voda i biogasa, konstrukcijom deponija i tehnologijama na savremenim sanitarnim deponijama.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Mira Vukčević	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, terenske vježbe	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Terminologija u obalsti deponija i deponovanja otpada
II nedjelja	Zakonska regulativa u Crnoj Gori i difektive EU u oblasti deponovanja otpada
III nedjelja	Količine i karakteristike komunalnog čvrstog potpada, sakupljanje otpada, ponovna upotreba, reciklaža, priprema otpada za deponovanje
IV nedjelja	Izbor lokacije, izgradnja i eksploatacija deponija otpada
V nedjelja	Projektovanje deponija za čvrsti otpad, operacija i funkcionisanje deponije
VI nedjelja	Deponije za bezopasni i inertni otpad ,
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Deponovanje opasnog otpada, struktura deponija za opasni otpad
IX nedjelja	Deponije za posebne vrste otpada (medicinski, veterinarski, elektronski)
X nedjelja	Sakupljanje i spaljivanje biogasa sa deponije
XI nedjelja	Sakupljanje i tretman ocjednih voda sa deponije
XII nedjelja	Održavanje deponija
XIII nedjelja	Održavanje deponija
XIV nedjelja	Rekultivacija i remedijacija deponije
XV nedjelja	Kolokvijum II
Obaveze studenta u toku nastave: Pohadjanje nastave, računskih i terenskih vježbi, aktivno učešće u radu tokom semestra, dva kolokvijuma.	
Konsultacije: Utorkom i petkom od 12 do 13 h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedeljno: 5kredita x 40/30 sati=6 sati i 40 minuta Ukupno opterećenje za predmet: (5 x 30) = 150 sati
Literatura	- J. Sredojević" Obrada i deponije otpada" 2003 - 2.M.Jahić" Deponije i zaštita voda" 1996
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	- aktivnost na predavanjima i učestvovanje u studijskim posjetamai (0-10 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - I kolokvijum: (0-20 poena) - Završni ispit (0-50 poena)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Katalog osnovnih studija

Naziv predmeta: TRETMAN GASOVA

Studijski programi za koje se organizuje: **Zaštita životne sredine – modul: Reciklaža**

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa postupcima pripreme, transporta i korišćenja gasovitih supstanci, obrade otpadnih gasova i uticaja različitih gasova na klimatske promjene i druge pojave u atmosferi i životnoj sredini.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: dr Nebojša Tadić	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, računske vježbe i opciono terenske vježbe (posjeta preduzećima)	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Gasovite supstance: Klasifikacija i karakteristike. Porijeklo, korišćenje i značaj gasova.
II nedjelja	Gasovi i životna sredina. Koncentracija pojedinih gasova u atmosferi. Toksični gasovi.
III nedjelja	Osnove termodinamike gasova. Gasni zakoni. Promjena osnovnih karakteristika i uticajni parametri.
IV nedjelja	Gasovi i globalno zagrijavanje. Osnovne gasovite supstancije. Iskorišćenje toplotnog sadržaja gasova.
V nedjelja	Toplotni sadržaj gasova i iskorišćenje toplotnog sadržaja gasova. Kolokvijum I
VI nedjelja	Karakteristike, distribucija i korišćenje pojedinih gasova (čisti gasovi i smješe gasova)
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Sistemi za smanjenje emisije čvrstih čestica. Naelektrisane čestice u gasu.
IX nedjelja	Produkti sagorijevanja fosilnih goriva. Određivanje sastava i temperature produkata sagorijevanja.
X nedjelja	Gasovi iz termoenergetskih objekata. Rudarski gasovi. Gasovi nastali u procesu zavarivanja.
XI nedjelja	Kolokvijum II
XII nedjelja	Emisija gasova iz motornih vozila. Emisija gasova sa efektom staklene bašte.
XIII nedjelja	Emisija gasova iz motornih vozila. Emisija gasova sa efektom staklene bašte.
XIV nedjelja	Specijalni gasovi i smješe. Standardi za pravilno korišćenje gasova.
XV nedjelja	Mjere opreza u industriji. Transport i uskladištenje gasova.
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave (predavanja i vježbe); izrada domaćih zadataka; polaganje kolokvijuma i završnog ispita.	
Konsultacije: Radnim danima od 11-12 h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 minuta Ukupno opterećenje u toku semestra = 150 sati
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> i. B. Đorđević, V. Valent, S. Šerbanović, Termodinamika i termotehnika, TMF Beograd, 2000. ii. Z. Popović, K. Raić: Pećne atmosfere. iii. V. Krivandin, B. Markov. Metallurgical Furnaces, Mir Publisher, Moscow, 1988. iv. S. Kakac, H.Liu, Heat Exchangers, 2nd Edition, CRC Press LLLC, 2002. v. K. B. Schnelle, C.A. Brown, Air pollution control technology handbook, CRC Press, 2002.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivno učestvovanje u nastavi (uključujući domaće zadatke i seminarske radove) (ukupno 10 poena); - 2 kolokvijuma po 20 poena (ukupno 40 poena); - Završni ispit – 50 poena; <p style="text-align: right;">Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.</p>

Naziv predmeta: ČISTIJA PROIZVODNJA

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine – modul: Reciklaža

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa savremenim problemima životne sredine, tendencijama održivog razvoja, sa čistijim, ekološkim tehnologijama i konceptom čistije proizvodnje u cilju smanjenja zagadivanja životne sredine.

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof.dr Jelena Šćepanović i doc.dr Ivana Bošković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe (terenske), kolokvijumi i završni ispit. Konsultacije.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Upoznavanje studenta sa nastavom, vježbama, kolokvijumima, završnim ispitom. Podjela Informacija za studente i plan rada.
II nedjelja	Savremeni problemi životne sredine.
III nedjelja	Bitna obilježja i opšte tendencije održivog razvoja.
IV nedjelja	Međunarodna politika zaštite životne sredine u funkciji ostvarivanja održivog razvoja.
V nedjelja	Procjena uticaja na životnu sredinu kod čistijih tehnologija.
VI nedjelja	Metode i tehnike prevencije emisija u životnu sredinu: modifikacija procesa, ponovna upotreba sirovina.
VII nedjelja	Nove tehnologije. BAT principi. BREF dokumenti. Kolokvijum I
VIII nedjelja	Ekološke tehnologije: bezotpadne, malootpadne i reciklažne tehnologije. Popravni kolokvijum I
IX nedjelja	Procjena životnog ciklusa proizvoda, eko-efikasnost.
X nedjelja	Indikatori i kontrola.
XI nedjelja	Zeleni biznis. Sirovine u čistijim tehnologijama
XII nedjelja	Koncept čistije proizvodnje - materijalni bilans.
XIII nedjelja	Koncept čistije proizvodnje - energetski bilans.
XIV nedjelja	Primjeri primjene koncepta „čistije proizvodnje“ na pojedine industrijske procese. Kolokvijum II
XV nedjelja	Primjeri primjene koncepta „čistije proizvodnje“ na pojedine industrijske procese.

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, odrade sve terenske vježbe i rade oba kolokvijuma.

Konsultacije: Utorak 9-11h; Petak 9-11 h

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 minuta Ukupno opterećenje u toku semestra =150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Allan Johansson, Clean Technology, CRC, 1992. - R.C. Kirkwood, Clean technology and the environment, Springer, 1994. - UNIDO, Cleaner Production Programme Manual
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 - 5 poena), - Aktivnost na vježbama : (0 - 5 poena), - I kolokvijum : (0 – 20 poena), - II kolokvijum : (0 - 20 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena)

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: OSNOVI BIOHEMIJE I BIOTEHNOLOGIJE

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine – modul: Zagađivači u životnoj sredini

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Da student dobije osnovna znanja iz biohemije i razumije uticaj na druge prirodne nauke, posebno na biotehnologiju.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: doc. dr Vlatko Kastratović i Prof. dr Biljana Damjanović - Vratnica	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski rad. Konsultacije i kolokvijumi.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Upoznavanje studenta sa planom rada, kolokvijumima, završnim ispitom. Uvod. Funkcionalne grupe. Biohemijske reakcije.
II nedjelja	Biomolekuli. Biološki važna organska jedinjenja.
III nedjelja	Biomakromolekuli
IV nedjelja	Struktura i mehanizam djelovanja enzima.
V nedjelja	Hemijski sastav bioloških membrana i transport kroz membrane.
VI nedjelja	Osnovi metabolizma i osnovni principi bioenergetike. Kolokvijum I
VII nedjelja	Katabolizam – odabrani primjeri. Popravni kolokvijum I
VIII nedjelja	Anabolizam-odabrani primjeri.
IX nedjelja	Razvoj biotehnologije.
X nedjelja	Hemija života.
XI nedjelja	Bioreaktori. Uloga i značaj biotehnologije u zaštiti životne sredine.
XII nedjelja	Kontrola mikrobnih biofilmova. Kolokvijum II
XIII nedjelja	Primjena genetički modifikovanih organizama. Popravni kolokvijum II
XIV nedjelja	Bezbjednost, zakonske regulative i etička pitanja.
XV nedjelja	Završni ispit
Obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave, odbrana seminarskog rada, polaganje kolokvijuma i završnog ispita	
Konsultacije: Radnim danima 11-12 h.	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 minuta Ukupno opterećenje u toku semestra =150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - S. Spasić eta al., Osnovi biohemije, Beograd, 2003; - D. Voet, J. Voet, Wiley&Sons, New York, 1995; - H-J. Jordening, J. Winter: Environmental biotechnology - concepts and applications; Wiley-VCH; 2005.; - C. Rattedge, B. Kristiansen: Basic biotechnology, Cambridge University Press; 2006
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji : (0 - 10 poena), - Seminarski rad (0- 15 poena) - I kolokvijum : (0 - 15 poena), II kolokvijum : (0 - 10 poena), - Završni ispit : (0 - 50 poena),
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	

Naziv predmeta: ZAGAĐIVAČI HRANE

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine – modul: Zagađivači u životnoj sredini

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Da studenti upoznaju osnovne zagadivade hrane, porijeklo zagadenja, osobine zagadivada I njihovu distribuciju u hrani, osnovne pripreme i obrade uzoraka hrane i tehnikama za identifikovanje i kvantifikovanje pojedinih zagadivaca

Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: Prof. Dr Željko Jačimović, Msc Milica Kosović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski rad. Konsultacije i kolokvijumi.

Sadržaj predmeta:

I nedjelja	Osnove hemije i biohemije hrane (sastav, energetska vrednost, esencijalne komponente i sl.)
II nedjelja	Zagađivači hrane i njihova podjela
III nedjelja	Vrste i identifikacija toksina
IV nedjelja	Kvantifikacija i uklanjanje toksina
V nedjelja	Mikrobiološko zagadivanje hrane
VI nedjelja	Rezidue neorganskih zagadivaca hrane. Kolokvijum I.
VII nedjelja	Rezidue pesticida u hrani
VIII nedjelja	Dugotrajni organski zagadivaci hrane
IX nedjelja	Dugotrajni organski zagadivaci hrane
X nedjelja	Rezidue policikličnih aromatičnih ugljovodnika u hrani
XI nedjelja	Rezidue veterinarskih lijekova u hrani
XII nedjelja	Prirodni toksini i štetni sastojci hrane
XIII nedjelja	Aditivi. Kolokvijum II
XIV nedjelja	Ambalaža u prehrambenoj industriji, migracija zagadivaca iz ambalaže u hranu
XV nedjelja	Biohemijske metode u analitici hrane

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, vježbe i kolokvijume

Konsultacije: Prof.dr Željko Jačimović - srijeda od 10-12h, Msc Milica Kosović - termini nakon lab.vježbi

Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 minuta Ukupno opterećenje u toku semestra =150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Food Safety: Contaminants and Toxins, Editor: J P F D'Mello, Scottish Agricultural College,Edinburgh, UK, 2003. - M.Mirić, S.S.Šobajić, Zdravstvena ispravnost namirnica, Beograd, 2002
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost u toku predavanja: (0 - 3 poena), - Aktivnost na vježbama i predati izvještaji : (0 - 1 0 poena) - I kolokvijum: (0- 17 poena), - II kolokvijum: (0-20poena), - Završni ispit: (0 - 50 poena),

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Naziv predmeta: IZVORI ZAGAĐENJA U POLJOPRIVREDI

Studijski programi za koje se organizuje: Zaštita životne sredine – modul: Zagađivači u životnoj sredini

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	VI	5	2+2

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta	
Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet ima za cilj da osposobi studenta da razumije potrebe i opasnosti hemizacije poljoprivrede, poznaje pesticide kao izvore zagađenja u poljoprivredi, opiše ekološke aspekte primjene pesticida, mineralnih i ograničenih đubriva, Primijeni zahtjeve i propise iz oblasti sredstava za zaštitu bilja i zaštite životne sredine	
Ime i prezime nastavnika i saradnika koji su pripremili katalog: prof. dr Zorica Leka i dr Nedeljko Latinović	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanje, seminarski radovi i konsultacije, posjeta poljoprivrednim imanjima u Podgorici i laboratorijama za praćenje kvaliteta poljoprivrednih proizvoda.	
Sadržaj predmeta:	
I nedjelja	Uvodno predavanje. Izvori zagađenja i poljoprivredni razvoj
II nedjelja	Pesticidi kao izvor zagađenja
III nedjelja	Ekološki aspekti primjene pesticida
IV nedjelja	Neposredna štetna dejstva pesticida
V nedjelja	Pesticidi u hrani i vodi
VI nedjelja	Budućnost pesticida
VII nedjelja	Kolokvijum I
VIII nedjelja	Ekološki aspekti primjene mineralnih đubriva
IX nedjelja	Ekološki aspekti primjene organskih đubriva
X nedjelja	Ekološki aspekti zasljanjivanja zemljišta
XI nedjelja	Ekološki aspekti poljoprivredne mehanizacije
XII nedjelja	Teški metali kao zagađivači
XIII nedjelja	Biljni toksini.
XIV nedjelja	Odbrana seminarskih radova
XV nedjelja	Kolokvijum II
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, rade vježbe, seminarski rad, polažu kolokvijume i završni ispit.	
Konsultacije: Četvrtak: 11-12 h	
Opterećenje studenta u časovima	Nedjeljno: 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 minuta Ukupno opterećenje u toku semestra =150 sati
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštita egroekosistema; Rudolf Kastri, Novi Sad, 1995Pomoćna literatura: - Pesticides, health, safety and the environment, Graham Matthews, Blackwell, Berkshire, 2006 - Osnovi toksikologije sa elementima ekotoksikologije, dr Slavoljub Vitorović i dr Milenko Milošević i, Vizartis Beograd 2002.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivnosti na nastavi i i predati izvještaji 0 - 5 poena - Dva kolokvijuma po 15 poena 0 - 30 poena - Seminarski rad 0 – 15 poena - Završni ispit 0 - 50 poena
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	